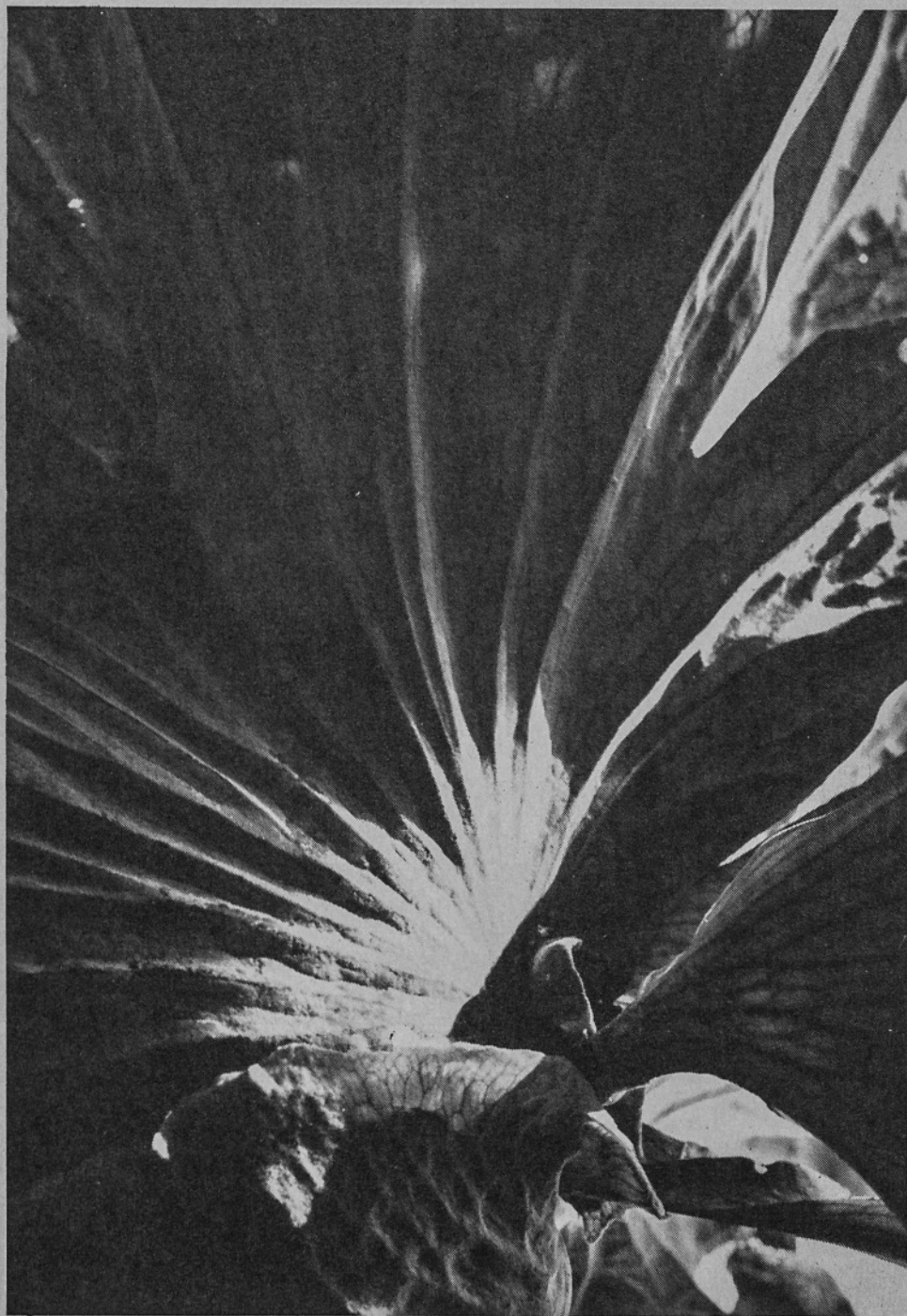

1

MEDICINA

PASAULIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SAJUNGOS ŽURNALAS

Nr. 1 (55) 1978

MEDICINA

PLGS ŽURNALAS

Nr. 1 (55) Lapkritis 1978

Atsakingasis redaktorius
DANIELIUS DEGĖSYS, M. D.
10612 Lake Shore Blvd.
Cleveland, Ohio 44108
Phone (216) 451-4969

Redakcinė kolegija:

Kazys Ambrozaitis, M. D.
Henrikas Armanas, M. D.
Antanas Barkauskas, M. D.
Antanas Pacevičius, M. D.
Vacys Šaulys, M. D.
Vytautas Tauras, M. D.

Šio numerio bendradarbiai:

J. Balčiūnas, M. D.
H. Brazaitis, M. D.
M. Budrienė, M. D.
A. Butkus, Ph. D.
D. Degėsys, D. D. S.
R. Degėšienė
S. Jankauskas, D. V. M.
F. Kaunas, M. D.
A. Kelertas, M. D.
J. Kriaučiūnas, M. D.
A. Lipskienė, Dr.
V. Liulevičius
V. Skrinska, Ph. D.
J. Valaitienė
M. Vygantus, M. D.

Administratorė

Birutė Skrinskienė
33441 Lake Shore Blvd.
Eastlake, Ohio 44094
(216) 951-7937

Straipsniai ar korespondencijos
nebūtinai išreiškia leidėjo ir
redakcijos nuomonę.

Nenaudotų straipsnių redakci-
ja nesaugo, juos grąžina tik
iš anksto susitarus. Rankraš-
čiai spausdinami ir taisomi
redakcijos nuožiūra kalbos,
formos, stiliaus atžvilgiu.

Spausdina

Vilties spaustuvė
Cleveland, Ohio

TURINYS

Ar tęsti toliau? — <i>Dr. D. Degėsys</i>	2
Forumas	3
Dirbtini intraokuliniai lęšiukai — <i>Dr. A. Kelertas</i>	5
Aspirino netoleravimas — <i>Dr. M. Budrienė</i>	8
Būtinųjų riebalinių rūgščių ir prostaglandinų įtaka į aterosklerozinius kraujagyslių pakenkimus — <i>Antanas Butkus, Ph. D.</i> ir <i>Vitalis Skrinska, Ph. D.</i>	11
Odontologija. Keistos "draugų" rusų dantų gydymo idėjos — <i>Dr. Marty R. Lipsey</i>	14
JAV lietuviai sveikatingumo darbe — <i>Vincas Liulevičius</i>	17
Ohio lietuvių gydytojų draugijos istorija — <i>Dr. D. Degėsys</i> ..	21
"Fraternitas Lithuanica" 70 metų — <i>Dr. Juozas Kriaučiūnas</i> ..	25
Korporacijos Fraternitas Lithuanica ideologija, kūrėjai ir veikla — <i>H. Brazaitis, M. D.</i>	28
Medicina okupuotoje Lietuvoje — paruošė <i>Vacys Šaulys, M. D.</i>	30
Lietuvos reumatologų ir pediatrių-kardiologų atsiekimai — <i>A. Butkus, Ph. D.</i>	32
Pasaulio Lietuvių Gydytojų veikla	34
Mixtura — <i>Dr. K. Ambrozaitis</i>	45
Mokslo pakopomis	46
Moterų skyrius — paruošė <i>Roma Degėšienė</i>	49
Kronika	51
Naujos medikų šeimos	56
Indija — <i>Dr. Henrikas Armanas</i>	57
Mūsų mirusieji	62
Alka — mūsų rūpestis — <i>Dr. Juozas Kriaučiūnas</i>	67

AR TĖSTI TOLIAU?

Perėmęs Medicinos žurnalo redagavimą, pernai savo vedamuoju kreipiausi į kolegas prašydamas prisidėti prie bendro darbo, būtent, Medicinos žurnalo tęstinumo. Tikėjausi, kad tas mano kvietimas paskatins kolegas konkrečiai prisidėti prie žurnalo turinio. Nesulaukęs pozityvios reakcijos, bandžiau susisiekti tiek laiškais tiek telefonu su daugeliu kolegų, prašydamas jų bendradarbiauti sąjungos žurnale. Nežiūrint mano pakartotinių pastangų, Medicina bendradarbių susilaukė labai nedaug. Tiesa, pažadų buvo, bet žurnalas vien tik pažadais egzistuoti negali. Jo leidimui reikia straipsnių, nuotraukų ir žinių, tiek iš mūsų organizacinio, tiek iš privataus kolegų gyvenimo. Vienas redaktorius nei visos medžiagos surinkti, nei visų puslapių užpildyti negali. Toks tingus mūsų kolegų abejingumas sąjungos žurnalui, mažina ir man norą tą žurnalą redaguoti. Jeigu sąjungos nariai yra tokie apatiški savai spaudai, tai man ir kyla klausimas ar yra prasmė Mediciną toliau redaguoti?

Dr. Danielius Degėsys

FORUMAS

Aidai, mėnesinis kultūros žurnalas, redaguojamas dr. J. Girniaus, 1978 metų, #4, straipsnyje "Du iš Daugelio", pasirašytame J. G. inicialais, gražiai aprašė dr. Kazį Ambrozaitį, išskeldamas jo visuomeninius sugebėjimus ir nuopelnus. Dr. K. Ambrozaitis yra Medicinos žurnalo kolegijos narys, todėl mums yra malonu skaityti gražius atsiliepimus apie mūsų kolegą.

Tačiau stebėtina, kad tame pačiame straipsnyje J. G. gana aštriai pasisako prieš kitus mūsų gydytojus, charakterizuodamas juos štai kaip: "...Daugelį mūsų gydytojų, ypačiai jaunesniųjų, šios pelningos profesijos teikiama prabanga visai nužmogina — paverčia mamonos tarnais ar bonvivonais... sverdami save doleriais jie neregi savo žmogiško skurdumo ir tamsumo".

Toks kultūros žurnalo lietuvių gydytojams mes tas kaltinimas mus stebina. Kodėl J. G. nemato, kad lietuvių gydytojų grupė, proporcingai imant, remia mūsų kultūrinį ir tautinį judėjimą tiek pinigais tiek savo darbu kur kas daugiau, negu kiti neblogiau išikūrę lietuviai? Be lietuvių gydytojų paramos nežinau ar mes turėtumėm milijoninį ir kitus kultūrinius fondus, sėkmingus mokslinius ir politinius simpoziumus, bei kitas tautinės veiklos apraiškas. Jeigu mūsų profesijoje ir atsiranda pavienių "žmogiško skurdumo ir tamsumo" asmenų, tai nemanau, kad jų vardu būtų galima vadinti lietuvius gydytojus.

Dr. Danielius Degėsys

★

Draugas savo kultūriniame priede, 1978 metų balandžio mėnesio 15-tą dieną, rašydamas apie Mediciną sako: "...žurnalas didelio formato, 60 puslapių, skoningai ir gražiai atspausdintas Vilties spaustuvėje Clevelande. Temos daugiausiai liečia medicinos mokslą. Bet jos parašytos taip, kad yra gana suprantamos ir įdomios kuone kiekvienam. Pagaliau yra ir aplamai kultūrinio pobūdžio straipsnių, kurie pravartūs perskaityti visiems... Vienas pageidavimas tik būtų: žurnalo bendradarbiai medicinos daktarai savo raštus, prieš juos spausdindami, turėtų parodyti bent kiek daugiau lietuvių kalbos gramatiką ir sintaksę žinančiam. Tada būtų žurnale išvengta akį režiančių kalbos bei rašybos klaidų."

Dėkojame Draugui už pozityvią kritiką. Bandydysime vengti klaidų. Mes norėtume, kad Medicinos žurnale būtų rašoma tikrai gera lietuvių kalba. Tačiau rašant mediciniškom temom lietuviškai, mes susiduriame ne tik su gramatika ir sintakse, bet ir su sulietuvinta terminologija. Pavyzdžiui, aprašant hipochondriją, jeigu vartotumėm sulietuvintą terminologiją, turėtumėm rašyti vietoje hipochondrijos kvakšlystė, gi hipochondrikas būtų kvakšlys. Taigi, skambėtų gražiai lietuviškai, bet klausimas ar suprantamai?

Redaktorius

★

May I call your attention to a matter which you may have already addressed and if so, I apologize for the inconvenience of this letter. In scanning through your periodical, "Medicina PLGS Zurnalas" it is apparent that you have a substantial number of subscribers and followers. There may be, however, a number of first and second generation Lithuanian physicians who are sincerely interested in Lithuanian physician activities and are unable to read Lithuanian well enough to comprehend the periodical. I know several such persons who simply cannot translate well enough to derive the gist of the material.

Would one be presumptuous to suggest the possibility of one or two pages written in English which might particularly summarize the activities of the various organizations. This might allow recent and not so recent Lithuanian descendants, who might be interested, to have the opportunity of meeting together or at least becoming aware of what is transpiring nationally among Lithuanian physicians.

Speaking for myself, I would find this most helpful since it is very difficult for me to completely comprehend the bulletin as presently comprised. It may even be worthwhile to send out a questionnaire to further investigate this possibility. I would be interested in hearing your feelings in this regard.

Sincerely yours,

Charles L. Zukaukas, M.D.
Professor of Surgery
Hahnemann Medical College

Mielas Kolega,

Tik ką gavau Jūsų redaguojamą žurnalą — Mediciną, 1977 m. gruodžio mėn. numerį. Ten vienas iš gydytojų (dr. E. Gedgaudas) skundžiasi, kad jau daugeliui gydytojų, sunku rašyti mokslinius straipsnius lietuviškai. Nieko stebėtina. Jau daugelį metų išgyvenus Amerikoje, čia baigus medicinos mokslus sunku rašyti lietuviškai mokslinius straipsnius, nes jų niekas nemokino literatūrinės lietuviškos kalbos, nei lietuviškų mediciniškų terminų. Angliškai parašytus straipsnius versti į lietuvių kalbą sudaro daug sunkumų, ypač su lietuviška terminalogija. Mano nuomone, jų angliškų straipsnius **ne tik galima, bet reikia** spausdinti angliškai taip kaip parašyta. Jauniems gydytojams bus palengvintas darbas, o senieji gydytojai jau daug metų išdirbę amerikoniškose ligoninėse neblogai anglų kalbą moka. Anglų kalba yra plačiai žinoma pasaulyje, taigi, daugelis užsieniečių šią kalbą moka. Nelietuviams gydytojams būtų suprantamesnė lietuviška Medicina. Reikia prisiminti, kad lietuviškos mokslinės knygos galėtų turėti angliškas ar vokiškas santraukas.

Dr. A. Čerškus

Min. Stasys Lozoraitis,
Lietuvos Diplomatinijos šefas,
Via Po 40
00198 Roma — Italy.

Didžiai Gerb. Lietuvos Diplomatinijos šefe,

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos vardu Centro Valdyba, Kanadoje, sveikina Jus sulaukusį 80 metų amžiaus ir linkime sulaukti tų metų, kada Jūsų ilgametinė diplomatinė veikla ir kova bus apvainikuota Vilniuje, atsiekus visų lietuvių tikslą — Laisvą, Nepriklausomą Lietuvą!

PLGS Sąjunga yra visiškai solidari su Jūsų veikla ir pastangomis skirtomis mūsų brangiai pavergtai tėvnei Lietuvai.

Jus gerbia,

Dr. A. Pacevičius
PLGS Pirmininkas

Dr. A. Barkauskas
PLGS Sekretorius

• Š. m. gegužės mėnesio 10 dieną, Jaunimo Centro kavinėje, Chicagoje, buvo suruoštas užbaigiamasis 3-čio Mokslo ir Kūrybos Simpoziumo rengėjų posėdis. Šio simpoziumo rengėjų komiteto pirmininkas, dr. K. Ambrozaitis padėjo simpoziumo rengėjų komitetui už įdėtą darbą ir lietuviškai spaudai už taip plačiai garsinusiai simpoziumą. Į simpoziumo direktorių tarybą Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjunga buvo delegavusi dr. G. Baluką ir dr. D. Giedraitį.

Apmokėjus visas simpoziumo išlaidas pinigų likutis buvo padalintas lietuviškai spaudai. Ta proga nebuvo užmirštas ir Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos žurnalas Medicina, kuriam buvo paskirta \$200.00. Medicinos redakcija dėkoja Mokslo ir Kūrybos Simpoziumo komitetui už paramą. Ačiū.

• P. L. G. S. Tarybos suvažiavimo metu Toronte, Kanadoje, dr. A. Paulius ir dr. F. Kaunas Medicinos žurnalui paskyrė po \$100.00. Tokiu būdu jie tapo Medicinos žurnalo mecenatais.

• Dr. J. Balčiūnas (pensininkas) paskirdamas tam pačiam tikslui \$25.00, tapo Medicinos rėmėju. Redakcija nuoširdžiai dėkoja kolegoms už jų tokią gražią paramą ir juos stato pavyzdžiu kitiems kolegoms!

• Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos slidininkų žiemos iškyla įvyks: 1979 metų kovo mėnesio 3-10 dienomis.

Vietovė — Colorado valstija, Arapaho National Forest, High Country Inn. Ši vietovė randasi 67 mylios į vakarus nuo Denverio.

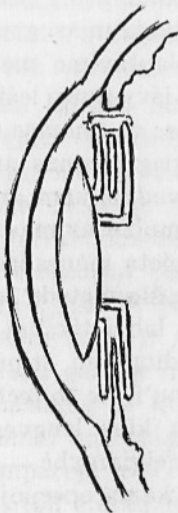
Kelionė lėktuvu iš Chicagos į Denverį ir atgal — \$133.00. Informacijos reikalui kreiptis: Heger Travel Bureau, Inc., 6118 West Cormak Road, Cicero, Illinois 60650. Telefonai: Chicagoje 242-3590; užmiestyje 863-3681.

Ruoškimės P. L. G. S-gos suvažiavimui, kuris įvyks 1979 metais rugsėjo 1, 2, 3 dienomis Toronte, Kanadoje.

Dirbtini intraokulariniai lęšiukai

DR. A. KELERTAS

Afakijos koregavimui nuo šio dešimtmečio pradžios labai įsigalėjo dirbtiniai lęšiukai. Tuoju po antro pasaulinio karo Londone tada dar mažai žinomas tūlas profesorius Ridley po kataraktos operacijos smalsesnio studento buvo užklaustas ar jis nieko negražina į akį tik ką ištraukto lęšiuko vieton. Klausimo išjudintas profesorius atsiminė, kad karo veiksmų eigoje sužaloti lakūnai labai gerai toleruodavo į akį pakliuvusias lėktuvų kabinos langų skeveldras. Ridley, šiais stebėjimais remdamasis, iš taip vadinamo pleksi stiklo pagamino lęšiuką ir šį jau 1949-ais metais pirmą kartą įsodino į akį. Iš viso Ridley pravedė apie tūkstantį šios rūšies operacijų kol jis, perdažnų nepasisekimų paveiktas, apleido šį afakijos koregavimo metodą. Pagrindinė šių pirmųjų dirbtinių lęšiukų yda buvo ta, kad jie persunkūs — sverdavo apie 110 miligramų (palyginus su maždaug dešimt kartų lengvesniais moderniaisiais lęšiukais). Natūraliesiems pasaitams, kuriais Ridley pasinaudojo, operuodamas ekstrakapsulariniu metodu, tai buvo perdidelis svoris, dažnai vedąs prie lęšiuko išsinėrimo. Be to tada dar ir nebuvo kreipiama pakankamai dėmesio į savitas intraokularinių prie-

Binkhorst keturių kilpelių lęšiukas — intrakapsularinei operacijai.

Binkhorst dviejų kilpelių lęšiukas — ekstrakapsularinei operacijai.

taisų sterilizavimo problemas, taip kad įvairių rūšių užsikrėtimai pertankiai pasikartodavo šiose pirmose statistikų serijose. Po Ridley kiti darbuotojai perėmė jo idėjas ir, pasimokę iš jo nepasisekimų, jas toliau vystė.

Kodėl visos šios pastangos? Pašalinus katarakta aptrauktą lęšiuką, akis praranda apie trečdalį savo refrakcinio pajėgumo. Optiniais sumetimais būtų labai pravartu betkokią lęšiuko protezę įsodinti į tą pačią vietą, kur būta natūralaus lęšiuko. Akiniai yra pats seniausias ir saugiausias būdas afakijai koreguoti. Didokas akinių atstumas nuo akies centro sukelia pagrindinę akinių optinę ydą — perdidelį objektų padidinimą, siekiantį maždaug 25-30 nuošimčių palyginant normalų akies atvaizdą tinklainėje. Viską padidinus pasikeičia perspektyva. Operuotam pasidaro sunku atspėti atstumus, nedrąsu eiti per gatvę, laiptais žengiama tik su vargu, begeriant praliejama kava ir t.t. Dar kita atvaizdo padidinimo išdava yra regėjimo lauko sumažinimas, varžąs operuotojo judėjimą. Centrinis regėjimas gali būti ir labai geras bet regėjimas žymiai pablogėja akį nukreipus kad ir truputį į šoną nuo akinių lęšio centro. Visa

tai operuotąjį verčia žvalgytis ne akimis, o visa galva. Didelio stiprumo išgaubtiniai akiniai lęšiai savo pakraštyje turi labai reikšmingą prizmatinį efektą, kuris pasireiškia aklu žiedu, apimančiu visą regėjimo periferiją. Vos tik truputį pasukus galvą vieni objektai iššoka iš šio aklo žiedo, kiti jame dingsta kaip velniūkščiai iš užburto dėžės.

Visi šie nemalonūs reiškiniai gali labai jaudinti operuotąjį kol jis daugiau ar mažiau prie jų pripranta. Tačiau neretas senyvesnio amžiaus žmogus niekad neišmoksta su jais susigyventi.

Operuojant tik vieną akį, kitai akiai esant sveikai, peridelis operuotos akie atvaizdo papildinimas priveda prie to, kad binakularinis regėjimas pasidaro neįmanomas. Smegenys neįstengia nugaleti didelio abiejų akių atvaizdų dydžių skirtumo ir negali juos suvesti į vieną kaip tai reikalinga normaliam regėjimui.

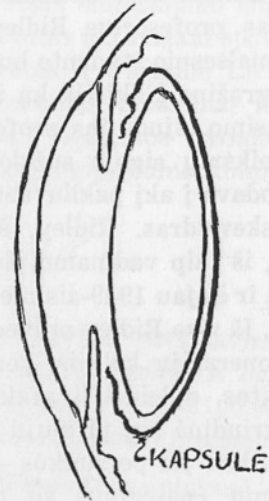
Kontaktiniais lęšiuokais dauguma šių optinių netobulybių kuriomis pasižymi afakiniai akiniai, arba visiškai pašalinamos arba tiek sumažinamos, kad lieka be reikšmės. Uždėjus lęšiuoką tiesiog ant akies, atvaizdo padidinimas sumažėja maždaug iki 7-ųjų nuošimčių. O šitokiam dydžių skirtumui esant smegenys jau gali suvesti abu atvaizdus į vieną ir binakularinis regėjimas — vienai akiai esant sveikai kitai operuotai — pasidaro galimas.

Choyce priekinės kameros lęšiuokas.

Tačiau nors jų optinės ypatybės ir yra gana geros bet kontaktiniai lęšiuokai sukelia savitų problemų. Niekiekvienas pripranta prie jų. Jų įsidėjimas "į akį" gali būti sunkoka kliūtis jauniems su geru regėjimo potencialu, bet seniems, vos prireigin-

tiems, tokios kliūtys gali pasidaryti nenugalimos. Rankos neapvaldymas dėl paralyžiaus, artrito ar kitų panašių priežasčių daugiausiai padaro kontaktinio lęšiuoko įsidėjimą "į akį" visiškai neįmanomą. O priklausymas nuo kitų, kad ir slaugių, pasitarnavimo nepageidautinas ir ne visiems prieinamas. Ilgalaikio nešiojimo kontaktiniai lęšiuokai dar nėra pakankamai ištobulinti, bet laikui bėgant be abejo sudarys atsakymą į daugelį šių problemų.

Ridley lęšiuokas

Nuo Ridley laikų daugelis akies chirurgų su didesniu ar mažesniu atkaklumu tobulino metodus dirbtinam lęšiuokui implantuoti. Sumažinus lęšiuoko svorį stengtasi pakeisti jo fiksavimo būdą akyje. Pereita iš užpakalinės į priekinę kamerą. Ragenos endotelio jautrumas greit nuslopino entuziazmą šiam implantavimo metodui ir iš daugybės šiam tikslui išvystytų lęšiuokų iki šių dienų išsilaikė tik vienas: vadinamas Choyce Mark VIII, išvystytas ir propaguojamas anglo Choyce. Šitas vartojamas taip vadinamam antriniam implantavimui t. y. pats implantavimas vyksta nekoki laiką (mažiausiai keletą mėnesių) po įprastos kataraktos operacijos. Šio metodo teigiamybė yra kad galima lengvai ir labai tiksliai nustatyti implantuojamo lęšiuoko dioptrinį stiprumą be ultragaršinių apskaičiavimų ir be to techniškai šis implantavimo būdas yra kiek lengvesnis už kitus. Didžioji šio metodo neigiamybė — reikia antrą kartą operuoti. O antrą kartą operuojant žymiai pakyla operacinė rizika.

Šiomis dienomis plačiausiai įsigalėję yra metodai, kurie vienokiu ar kitokiu būdu naudojami

rainelė kaipo fiksavimo audiniu. Olandas Binkhorst pirmiausiai atkreipė dėmesį į šią galimybę ir, gerai susipažinęs su tada esamais metodais, jau 1957-ais metais pradėjo vartoti jo išvystytus intraokularinių lęšiukų modelius. Jis kataraktą operuodavo ir operuoja ekstrakapsulariniu būdu ir, dirbtiną lęšiuką įstatęs į paliktos natūralaus lęšiuko kapsulės įgubimus, kur lęšiukas įrandėja atsilošdamas į rainelę, pasiekia labai gero lęšiuko fiksavimo. Intrakapsulariniai kataraktos operacijai pritaikytas keturių kilpelių lęšiukas. Dvi iš šių kilpelių guli prieš rainelę, dvi už rainelės. Kad išvengus lęšiuko išsinėrimo priešakinė viršutinė kilpelė dažniausiai prisiuvama plonu perlono siūleliu arba tiesiog prie rainelės arba per skylę rainelėje prie užpakalinės kilpelės. Galima apsieiti ir be prisiuvimo gausingai vartojant miotikus pooperaciniame gijimo laikotarpyje. Binkhorst'o keturių kilpelių lęšiukas susilaukė begalės variantų, bet variantų principas lieka tas pats: keletas kilpelių, ramstelių ar kitokių prietaisėlių prieš rainelę, keletas kilpelių ar kitų prietaisėlių už rainelės.

Lęšiuko optinė dalis gaminama iš polimetililo metakrilato. Tai ta pati medžiaga, kurią savo laiku profesorius Ridley paėmė iš lėktuvo kabinos lango pleksi stiklo pavidale. Tik intraokularinio implantavimo tikslams ji padaroma cheminiai daug grynesnė. Kilpelės taipgi gaminamos iš sintetinių medžiagų — supramido ar prolino. Anksčiau kilpelės būdavo iš metalo — platinos iridijaus lydinio arba ir gryno titano. Laikui bėgant buvo pastebėta, kad metalinės kilpelės sukelia rainelės atrofija, kuri kraštutiniu atveju gali leisti lęšiukui išsinerti. Todėl metalinių kilpelių dabar vengiama ir beveik be išimties vartojamos nemetalinės.

Implantuojamo lęšiuko dioptrinis stiprumas apskaičiuojamas gana sudėtingų formulių pagalba, akies dimensijas išmatavus ultragarsiniu būdu. Taip atsiekama tikslumo iki maždaug vienos dioptrijos. Likęs refraktinis netobulumas pašalinamas akiniais. Dažniausiai vartojami nuo + 17 iki + 20 dioprijų lęšiukai. Nesant parankioms ultragarsinėms galimybėms ir nebijant susilaukti nemalonių staigmenų galima ir be jokių matavimų implantuoti maždaug + 18.50 D stiprumo lęšiuką. Tai statistiniai operuotąjį greičiausiai padarys truputį trumparegį ir jis galės iš arti skaityti be akinių, o į tolį žiūrėdamas aiškiai matys, užsidėjęs atitinkamo stiprumo įgaubtinius akinius.

Daugokai rašoma kaip nustatyti gaires kam implantuoti kam ne. Gal daugiau apie jas rašoma

negu jų paisoma. Perdaug čia nulemia asmeniniai chirurginiai patyrimai, pažiūros ir sugebėjimai. Galų gale akies anatomija pati nustato savas gaires, į kurias negalima neatsižvelgti. Gerai dokumentuotas faktas, kad implantavimo metu nyksta nuo 30 iki 40 nuošimčių ragenos endotelio ląstelių. Nekomplikuotos kataraktos operacijos — be lęšiuko implantavimo metu nyksta daugiausiai iki 10 nuošimčių ląstelių. Šios ląstelės yra esminės ragenos skaidrumui palaikyti. Sužalotos jos neregeneruoja. Atrodo, kad šiaip sveikas endotelis gerai pakelia implantavimo metu sukeltą masyvų ląstelių nykimą, tačiau būtų neišmintinga tokį nykimą išprovokuoti akyje su jau nesveiku ragenos endotelium. Kontraindikacijomis implantavimui dėlto yra laikomos visos ragenos distrofijos ir, tur būt, laikytina didžiama glaukomų, kur, reikia manyti, endotelis per pakilusį spaudimą jau kompromituotas. Abejingu atveju galima praveisti endotelinių ląstelių skaičiavimą tam tikru mikroskopu, kuris, deja, užlaikomas tik didesniuose tyrimo institutuose. Siaura priekinė kamera taip pat laikytina kontraindikacija dėl perdidelio lęšiuko priartėjimo prie ragenos. Akys, kurių tinklainių gydymas numatomas ateityje, t. y. diabetikų ir palinkimą turinčių tinklainės atplyšimui — taip pat laikomos netinkamos implantavimui, nes tinklainės matomumas per dirbtiną lęšiuką pasidaro žymiai blogesnis, ypatingai kai dėl sinechijų leliukė nesiduoda išpliečiama.

Iš pozityviųjų indikacijų išskirtinos dvi: senybinė geltonosios dėmelės degeneracija ir mažų vaikų katarakta. Pirmuoju atveju intraokularinis lęšiukas nevaržo periferinio regėjimo lauko kaip akiniai tai darytų, o kontaktiniai lęšiukai dėl aštraus centrinio regėjimo nebuvimo itin nepriimtini. Antruoju atveju implantavus galima tikėtis išvengti ambliopijos, nes mažas vaikas akinių nešios, o kontaktiniai lęšiukai perkeblūs įdėti ir išimti ir tik labai išimtiniais atvejais susilaukia pasisekimo. Visos kitos indikacijos daugiau ar mažiau būna išdava balansavimo akto tarp operuojamą liečiančių aplinkybių ir implantuojančio išitikinimų.

Bibliografija

1. Nordlohne, M. E.: The Intraocular Implant Lens. Baltimore, Williams and Wilkins, 1975.
2. Jaffe, N. S.: Suggested Guidelines for Intraocular Lens Implant Surgery. Arch. Ophthalmol. 94:214, 1976.
3. Jaffe, N. S.: Results of Intraocular Lens Implant Sur-

ASPIRINO NETOLERAVIMAS

DR. M. BUDRIENĖ

Medžių lapai, žievės, šaknys buvo vartojami gydymui dar prieš Kristaus gimimą. Salicilato ekstraktas buvo daromas iš gluosnio žievės. Hipokratas savo raštuose mini, kad gluosnio lapai buvo duodami gimdyvėms gimdymo metu skausmams sumažinti.

Apie salicilatų vartojimą gydymui pirmą kartą spaudoje parašė Rev. Edward Stone 1763 metais (the acetic acid ester of salicylic acid) buvo pagamintas Alzaco chemiko Charles Frederick von Gerhardt 1853 metais, tačiau gydymui pradėtas vartoti tik po 50 metų.

Aspirinas — salicilinės rūkšties acetinis esteris (the acetic acid ester of salicylic acid) pavelsas T buvo pagamintas Alzaco chemiko Charles Frederick von Gerhardt 1853 metais, tačiau gydymui pradėtas vartoti tik po 50 metų.

1893 metais Felix Hofmann, Bayer Laboratorijų chemikas, išrado būdą, kaip komerciniai gaminti acetyl salicilinę rūkštį. Pirmasis ligonis, kuris buvo šiuo preparatu gydomas, buvo senasis Hofmann'as, kuris sirgo artritu. Neužilgo Aspirinas buvo pradėtas vartoti labai plačiu mastu artritu, podagrai ir visokiems skausmams mažinti.

Aspirinas pradžioje buvo gaminamas milteilių formoje ir itk 1915 metais Amerikoje pradėta vartoti tablečių pavidalu.

Šiuo laiku aspirinas yra daugiausia vartojamas vaistas. 1967 metais USA Tariff Commission duomenimis buvo suvartota 30 milijonų svarų per metus.

Nežiūrint, kad dauguma gali vartoti aspiriną be jokių pavojų, tie, kurie netoleruoja aspirino, gali turėti sunkių, kartais mirtinių reakcijų.

Yra nuomonų, kad Jungtinėse Amerikos Valstybėse yra apie 250,000 žmonių, negalinčių tole-

ruoti aspirino. (Kitų nuomone šis skaičius pašoka net iki 1 milijono).

Pirmoji mirtis nuo aspirino buvo aprašyta 1902 metais, kuri atsitiko Vokietijoje. Storm van Leeuvan 1924 metais, Dysart-Gent 1933 metais taip pat aprašė kelias mirtis.

Widal — Prancūzijoje, 1922 metais, Brickman-Buckstein Mayo klinikose 1933 metais ir Max Samter 1968 metais aprašė įdomią reakciją, kurią pavadino Aspirino Triada. Šis sindromas pasireiškia aspirino netoleravimu, nosies polipais ir bronchialine astma.

Negalėjimas toleruoti aspirino gali duoti bronchospasmus, urtikarija, ir padidintą nosies sekreciją — rinorėją. (60-65% gauna bronchospasmus, 25-30% — urtikariją, ir 9-10% — padidintą nosies sekreciją. Sveikų žmonių tarpe aspirino netoleravimas pasireiškia apytikriai pas astmatikus — 4-6% ir pas tuos, kurie turi chromišką urtikariją — 24%.

Dauguma europiečių galvoja, kad aspirino netoleravimas pareina nuo autonominės nervų sistemos sutrikimų. Nors aspirino netoleravimas yra aiškinamas įvairiai ir nėra tikrai žinoma, kodėl kai kurie negali aspirino toleruoti, tačiau visi sutinka, kad aspirino netoleravimas yra ne imunologinė, ne alerginė reakcija.

1951 metais Alan Feinberg'as savo eksperimentais įrodė, kad aspirino reakcija nėra imunologinė. Jis įjautrino jūros kiaulytes ir triušius su aspirinu, vartodamas aspirino ir baltymo junginį. Bet nei jūros kiaulytės, nei triušiai nepagamino antikūnių prieš aspiriną.

1970 metais R. Farr įrodė, kad aspirinas jungiasi su žmogaus serumo baltymo lizinu ir po hidralizo duoda peptidą A (vietoj B ir C), tačiau ir šis pasikeitęs aspirinas antikūnių nepagamino.

Kadangi šiuo laiku CAMP (cyclic adenosine monophosphate) teorija pasidarė labai populiari, tai aspirino netoleravimas bandoma išaiškinti CAMP ir prostaglandinų sistemos sutrikimu. Indomethacin ir aspirinas blokuoja prostaglandino sintezę, tačiau pas tuos asmenis, kurie negali toleruoti aspirino tik PGE yra užblokuojamas ir tuo būdu PGF sukelia bronchospasmus (receptor blocker).

gery, Am. J. Ophthalmol. 85:13, 1978.

4. Binkhorst, C. D., Nygaard, P., Loones, L. H.: Specular Microscopy of the Corneal Endothelium and Lens Implant Surgery. Am. J. Ophthalmol. 85:597, 1978.
5. Sugas, J., Mitchelson, J., Kraff, M.: Endothelial Trauma and Cell Loss from Intraocular Lens Insertion. Arch. Ophthalmol. 96:449, 1978.

Kita teorija aiškina, kad aspirinas tiesioginiai aktyvuoja C-3 ir išskiria anaphylatoxiną, histaminą ir kitus cheminius junginius, kurie sukelia alerginę reakciją (properdin keliu . . . C-3).

Enzinų blokuotojų nepakankamumas irgi yra kaltinamas dėl aspirino netoleravimo. Šios nuomonės pasekėjai bando rasti analogiją su liga, kuri atsirado dėl C-1 esterase blokuotojų (inhibitor) nepakankamumo — tai yra paveldėtoji angio-edema (Hereditary angio-edema).

Samter-Beers sugestijonuoja nenormalų bradikinino receptorių veikimą. Aspirinas yra bradikinino antagonistas, bet pas aspirina netoleruojančius šie receptoriai yra pasikeitę ir aspirinas vietoj to, kad blokuotų juos — tuos receptorius stimuliuoja, sukeldamas lygiųjų raumenų susitraukimą, sekrecijos padidėjimą, indų prasipletimą ir skausmą.

Paskutinioji teorija, kurią Max Samter'is pateikė 1973 metais yra, kad "aspirino reakcija yra jungiamojo audinio liga".

Studijuojant ligonius, kurie negali toleruoti aspirino, yra pastebėta, kad jie turi: 1) prailgintą kraujavimo laiką, 2) glukožės netoleravimą ir eozinofiliją. Prailgintas kraujavimas, glukožės netoleravimas tikrai nėra alerginės reakcijos reiškiniai, todėl reikia sutikti su Max Samter'iu, kad netoleravimas aspirino yra ne alerginė liga, o tur būt, jungiamojo audinio pakitimai.

Yra žinoma, kad aspirinas prailgina kraujavimo laiką ir stabdo kraujo plokštelių agregaciją (inhibits platelet aggregation). Illinojaus universitete mes bandėme šį metodą aspirinui netoleruojantiems ligoniams ir radome, kad šie ligoniai turi prailgintą kraujavimo laiką. Tas aiškinama tuo, kad šių ligonių jungiamasis audinys yra pakitęs ir stabdo kraujo krešėjimą.

Kraujavimas, kaip žinoma, pareina nuo kraujo plokštelių, kraujo indų (vaskuliarinio) audinio ir jungiamojo audinio stovio. Tačiau tikslus santykis tarp kraujo plokštelių agregacijos, jungiamojo audinio ir aspirino dar nėra tiksliai išaiškintas.

Dr. Smith, Virginijos Medicinos Mokyklos profesorius, įrodė pasikeitimus angliavandenių metabolizme pas ligonius, kurie turi nosies polipus. Praktikoje mes dažnai matome, kad astmatikai turį nosies polipus turi ir diabetą arba būna prediabetinėje stadijoje. (Aspirinas veikia į amino rūkštis ir pakeičia glukožos transportaciją. Diabe-

tikai, kaip yra senai žinoma, turi jungiamojo audinio pasikeitimus).

Eozinofilija, kuri randama aspiriną netoleruojančiuose ligoniuose taip pat turi būti jungiamojo audinio pakaita. Pasikeitęs jungiamasis audinys simuliuoja AG-AB reakciją ir pritraukia eozinofilus (Eosinophilic chemotactic factor). Todėl eozinofilai ir būna randami ne tik kraujyje, bet ir audiniuose — nosies polipuose.

Ligoniai, kurie turi tipingą ASA triadą, turi ir tipingą, o kartu ir įdomią ligos istoriją. Simptomai prasideda pas žmones 40 metų amžiaus. Nėra atopijos, negatyvi šeimos istorija, negatyvūs odos mėginiai, plaučiai rodo chroninę abstruktyvinę plaučių ligos formą (COLD). Tokie ligoniai pradžioje turi padidintą nosies sekreciją — rinitą (rhinorrhea) ir nosies gleivinės užburkimą, o vėliau nosies polipus. Šie ligoniai daugiausiai yra gydomi su steroidais (Steroid dependent). Aspirino vengimas ligos eigos nepakeičia, t. y. nebe gražina į normalų stovį. Polipų išėmimas tokiais atvejais yra nepatartinas.

Aspirino netoleravimas yra suaugusių žmonių liga. Tačiau J. Hyde, University of Illinois, raportavo, kad iš 57 astmatikų vaikų 6 negalėjo toleruoti aspirino, kas sudaro 11%. A. Siegel, University of California, matavo plaučių pajėgumą — FVC ir FEV1. Jo duomenimis 28% negalėjo toleruoti aspirino. Įdomu pastebėti, kad A. Siegel grupės vaikai, nei jų tėvai nežinojo, kad jie negali toleruoti aspirino. Jo išvada, kad aspirino vartojimas vaikų amžiuje turėtų būti sumažintas. Aspirino reakcijos gali būti labai lengvos arba labai sunkios.

Aspirino netoleruojantieji ligoniai gali vartoti salicilatus kaip Sodium Salicylate, Choline Salicylate. Tačiau yra didelis skaičius vaistų kurių formulės nėra panašios, bet veikimas panašus.

Gydymas 1. Vengimas aspirino, geltonų dažų (Tartazine FD&C #5) ir vaistų turinčių aspiriną savo sudėtyje. Leist-Bonawell žiniomis apie 200 vaistų turi aspiriną savo sudėtyje. 2. Simptomatiškas rinito ir astmos gydymas.

CLINICAL FEATURES OF THE ASPIRIN INTOLERANCE SYNDROME

History — Rhinitis and/or Sinusitis
Nasal Polyposis
Astma
ASA intolerance (gastro-intestinal, skin etc. . .).

Physical Examination — Nasal Polyposis with or without asthma.

Laboratory Findings — Eosinophilia, Positive ASA Challenge.
Nasal Eosinophilia.
Pulmonary Function Test — COLD.

CLASSIFICATIONS OF ASA SENSITIVE PATIENTS

Mild — slight cough, rhinorrhea, tension, dyspnea, apprehension, nausea, G. I. upset.

Moderate — slow onset, tightness in chest, urticaria, angio-edema, breath sounds decreased, Asthma, resistant to usual therapy.

Severe — sudden anset, tightness in chest, acute bronchospasm, cyanosis and dyspnea, breath sounds decreased, unconsciousness, shock.

REACTIONS TO OTHER DRUGS

Aminopyrine	Tartazine (FD&C yellw
Antipyrene	"Tang" dye No. 5)
Indomethacin	Erythrosine (FD&C red
Isoniazid	dye No. 3)
Morphine	Parabens
Morphine Derivates	Sodium Benzoate
Niacin	Vanillin (Vanilla)
Ponstel (Mefenamic acid)	Menthol

ASPIRIN SUBSTITUTES

1. Choline salicylate (arthropan)
2. Acetaminophen (Tylenol, etc.)

NEW ANTI-ARTHRITIC DRUGS

Ibuprofen (Motrin)
Fenoprofen (Nalfon)
Ketoprofen (Orudis)
Naproxen (Naprosyn)
Tolmetin sodium (Tolectin)
Meclofenamic acid

PROPIONIC ACID GROUP

Ibuprofen (Motrin)
Fenoprofen (Nalfon)
Ketoprofen (Orudis)
Naproxen (Naprosyn)
Inhibits platelet aggregation
Inhibits prostaglandin synthesis

INDOLE-PYRROLE GROUP

Indomethacin (Indocin)
Tolmetin Sodium (Tolectin)
Inhibits prostaglandin synthesis
Does not potentiate platelet aggregation

FLUFENAMIC ACID GROUP

Mefenamic Acid (Ponstel)
Meclofenamic Acid
Inhibits prostaglandin synthesis
Interferes with C₃ component

PYRAZOLONE GROUP

Aminopyrine
Phenylbutazone (Butazolidin)
Oxuphenbutazone (Tandearil)
Tartazine

References :

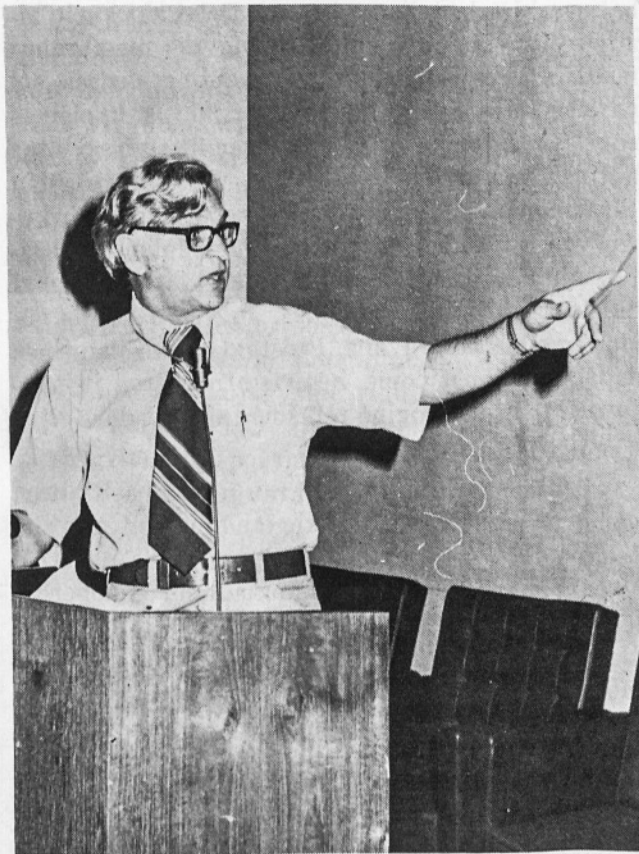
- 1) Registry of adverse drug reactions, report of the Drug Reaction Registry Subcommittee of the Great Philadelphia Committee for Medical Pharmaceutical Sciences. JAMA-203:85, 1968.
- 2) Farr R. S. Presidential message: The need to re-evaluate acetyl salicylic acid (aspirin) J. Allergy 45:321, 1970.
- 3) Samter M. — Intolerance to Aspirin. Hosp. Pract. 8:55, 1973.
- 4) Lee M. L. Aspirin sensitivity, nasal polyposis and asthma. Bull Ziroinger Med. Center 20:125, 1968.
- 5) McDonald J. R. Mathison DA and Stevenson DD.— Aspirin intolerance in asthma. Detection by oral challenge. J. Allergy & Clinical Immunology — 50:198, 1972.
- 6) Falliers, C. J.— Aspirin and subtypes of asthma, a risk factor analysis. J. Allergy & Clinical Immunology—52:141, 1973.
- 7) Dysart B. R. Death following ingestion of five grains of acetyl salicylic acid JAMA-101:446, 1933.
- 8) Prichman—LE and Buchstein HF—Hypersensitivity to acetyl salicylic acid (aspirin) JAMA-108:45, 1937.
- 9) Timperman J.—A fatal asthmatic attack / following administration of an indomethacin suppository. J. Forens Med. 18:30, 1971.
- 10) Captain I. Haynes J. T. Spahn J.— Are nasal polyps an allergic phenomenon? — Ann. Allergy 29:631, 1971.
- 11) Samter M. Beers R. F.—Intolerance to aspirin, Clinical studies and considerations of its pathogenesis. Ann. Int. Med. 68:975, 1968.
- 12) Settupane GA, and Pathnopahkan R. K. Aspirin intolerance. III subtypes—J. Allergy & Clinical Immunology 56:215, 1975.

BŪTINŲJŲ RIEBALINIŲ RŪGŠČIŲ IR PROSTAGLANDINŲ ĮTAKA Į ATEROSKLEROZINIUS KRAUJAGYSLIŲ PAKENKIMUS

ANTANAS BUTKUS, Ph. D. ir VITALIS SKRINSKA, Ph. D.
CLEVELAND CLINIC, RESEARCH DIVISION, CLEVELAND, OHIO

Ateroskleroziniai kraujagyslių pakenkimai vystosi ilgą laiką, kurio metu gali vykti nuolatinis jų progresavimas, gi kitais laiko tarpais tų pakenkimų išsiplėtimo sustabdymas, ar net užgijimas. Pakenkimų patogenija komplikauta, o struktūra polimorfinė. Nėra vienos pakankamai pilnos definicijos ateroskleroziniams pakenkimams aptarti. Dalinė aprašomoji definicija informaciją semiasi iš morfologinių-biocheminių, funkcinų bei etiologinių duomenų. Tie duomenys yra taip komplikuoti, kad daugelis juos studijuojančių mokslininkų šią ligą traktuoja ne kaip patologiniai vien-tisą, bet daugiau politeologinę, polipatogeninę kraujagyslinių organų reakciją.

Bendrai kalbant, galima atpažinti ankstyvuosius ir mažuosius pakenkimus, vidutinio išsivys-

Dr. A. Butkus

Dr. V. Skrinska

tymo didesnius ir vėlyvuosius, arba labai išsiplėtusius aterosklerozinius pakenkimus. Vidutiniųjų ir vėlyvųjų pakenkimų prigimtis bei patologija aptarta fenominologiniai, tačiau pagrindinės aterosklerozinių pakenkimų atsiradimo teorijos išsivystė betiriant ankstyvuosius pakenkimus. Bandoma atpažinti, ištirti ir suprasti aterosklerozinių pakenkimų pačią ankstyvutisą pradžią. Daugelis mano, kad ankstyviausių pakenkimų atsiradimo priežasčių, išsiaiškinimas suteiks ne tik stiprią priemonę preventiniai medicinai, bet taip pat padės išaiškinti jų vėlesniųjų stadijų patologiją.

Paskutiniaisiais dešimtmečiais dominuoja dvi pagrindinės aterosklerozinių pakenkimų atsiradimo teorijos: a) lipidų ir b) trombotogeninė teorija. Abi turi keletą variantų, paryškinančių

kai kuriuos jų atspindžius. Bendrai kalbant, lipidų teorija į aterosklerozinius pakenkimus žiūri kaip į vietinę reakciją dėl nenormalaus lipidų metabolizmo. Trombopatogeninė teorija tuos pakenkimus traktuoja kaip elementų reakciją, ypačingai trombocitų (plokštelių), susijusių su tromboze.

Istoriniai, abi šios teorijos buvo traktuojamos alternatyviai, arba bent dalinai viena kitai priešingomis. Tačiau paskutiniame dešimtmetyje, padaryta techninės ir koncepcinės pažangos, kurios dėka atsirado duomenų rodančių, kad abi šios teorijos viena kitą papildo. Abiejose yra reiškinių, rodančių bendrus pagrindinius požymius pačioje aterosklerozinių pakenkimų išsivystymo pradžioje. Tie bendrieji požymiai yra vietinis sužeidimas, arterijos endotelio membranos nefunkcionavimas ir vietinės ląstelių proliferacijos skatinimas, ypačingai lygiojo raumens.

Analitiniai, padaryta didelė pažanga atpažinti pačius primityvius aterosklerozinio proceso principus. Lieka dar komplikauta užduotis tuos įvykius kvantitatyviai išmatuoti ir jų reikšmę surišti su bendrąja aterosklerozinių pakenkimų ligos prigimtimi.

Būdingi ir klinikiniai svarbūs ateroskleroziniai fibrininės rūšies pakenkimai atsiranda nuo vieno iš trijų ankstyviųjų formų: a) riebalinių lopotų, b) želatininių pakenkimų ir c) mikrotrombų. Pastarųjų išsivystimas į aterosklerozinius pakenkimus reikalingas kai kurių aterosklerozei būdingų procesų. Jie susideda iš endotelio pasikeitimo, lipidų pasikeitimo, ir vidujiniame sluoksnyje esančių lygiojo raumens ląstelių nekrozės, kurios dėka iš tų ląstelių iškraunami lipidai. Toliau seka įjungimas į vidujinį sluoksnį kraujo elementų, kas padidina tarpląstelinį lipidų kiekį ir sudaro proteidų nuosėdoms pagrindą. Virš jų nusėda trombas, tas dar padidina lipidų bei proteidų kiekį. Pastarasis perorganizuojamas į jungiamąjį audinį. Šiame procese vidujinio sluoksnio lygiojo raumens ląstelės pradeda daugintis žymiai greičiau negu jų reikia pakeisti mirštančias ląsteles, arba pakeisti tas, kurios nusėda su trombu. Besivystančiuose pakenkimuose nėra kapiliarų ir tas prisideda prie pakenkimų išsivystymo ir jų plėtotės. Nesenai pastebėta, kad ir vaikų krūtinės ląstos aortoj atsiradę tie riebaliniai lopotai nepranyksta, bet išsivysto iki aterosklerotinių pakenkimų jau name žmogaus amžiuje. Kraujagyslių sužeidimas yra labai svarbus faktorius aterosklerozinių pakenkimų išsidėstymui bei išsivystimui. Endotelį gali sužeisti: antigenų-antikūnų kompleksai, vi-

rusai, bakterijos, aukšti kraujo lipoproteidai, cigarečių rūkymo produktai, hemodinaminės pasekmės. Pasikartojantis endotelio sužeidimas, iššaukia sustorėjusį arterijos vidujinį sluoksnį su padaugėjusiomis lygiojo raumens ląstelėmis, jungiamuoju audiniu ir lipidais. Prie šio proceso augimo prisideda kraujo elementai k. a. trombocitai, sukrešantieji proteidai ir lipoproteidai. Trombocitai išleidžia mitogeninį veiksnį, kuris skatina lygiojo raumens ląstelių proliferaciją. Žemo tankio lipoproteidai gali padidinti šių ląstelių dauginimąsi ir prisidėti prie lipidų akumuliacijos. Trombino gamyba veda ne tik prie fibrino sintezės, bet taip pat prisideda prie trombocitų interakcijos su kraujagyslių sienelėmis bei daugiau mitogeninio veiksnio atpalaidavimo iš trombocitų. Pastaroji reakcija nepriklauso nuo arachidoninės rūgšties biocheminio tako todėl ir nėra sustabdoma prieš uždegiminių vaistų, k. a. aspirino.

Būtinųjų riebalinių rūgščių organizmas pasigaminti negali. Bent vieną iš jų (linoleinę rūgštį) reikia gauti iš dietos, nes be jų organizmo funkcionavimas nėra normalus, privedantis net prie patologinių nukrypimų. Šios riebalinės rūgštys labai svarbios ląstelių membranai. Dėka kai kurių fizinių ypatybių to rūgštys palengvina membranos medžiagų praleidžiamumą, fermentų reakcijas, bei pasitarnauja lipidų transportacijai. Iš linoleinės rūgšties organizmas gali pasigaminti visas kitas būtinausias rūgštis. Iš būtinųjų riebalinių rūgščių (arachidoninės) pagaminami prostaglandinai, kurių veikla panaši į hormonų. Prostaglandinai užtinkami beveik visų audinių ląstelėse. Jie turi labai didelės fiziologinės reikšmės. Jų yra daugelis rūšių ir veikla labai įvairi. Prostaglandinų galutinės sudėties dar nežinome, nes vis atrandama jų naujų rūšių. Jų fiziologinė reikšmė taip pat dar nėra galutinai ištirta.

Nesenai sužinota, kad kraujo trombocitai turi vieną iš pagrindinių prostaglandinų sintezės sistemoje fermentą, ciklooxigenazę, kuris paverčia arachidoninę rūgštį į prostaglandinų endoperoxidus. Iš pastarųjų trombocitai ir kraujagyslių sienelėse esantieji fermentai gali pagaminti įvairių rūšių prostaglandinus. Kadangi laisvos arachidoninės rūgšties trombocituose yra labai mažai, tai ją reikia pirma paliuosuoti iš fosfolipidų, trigliceridų, ar cholesterolio esterių. Tą gali atlikti lipazės, kurių veiksmingumą sužadina (aktyvuoja) kolagenas, trombinas, ląstelių sužeidimas ar kitos trauminės reakcijos.

Kokios rūšies prostaglandinai pagaminami pareina: a) nuo būtinųjų riebalinių rūgščių rūšies, b) nuo organo, kuriame jie gaminami ir c) nuo juos gaminančio fermento rūšies.

Tiesioginė būtinųjų riebalinių rūgščių įtaka į aterosklerozinius pakenkimus, yra didelė. Tą mes prieš kelis metus taip pat įrodėme, šerdami šunis dieta, neturinčio tų rūgščių. Per metus laiko visi šunys, šeriami 5% cholesterolio ir 16% riebalų neturinčių būtinųjų riebalinių rūgščių, gavo didelius aterosklerozinius pakenkimus. Gi kitus šunis šėrėme ta pačia cholesterolio ir riebalų dieta, tik dalį tų riebalų (vieną ketvirtį) mes pakeitėm linoleine rūgštimi. Būtiniosios riebalinės rūgštys apsaugojo šunis nuo didelio cholesterolio ir riebalų kiekio dietoje, nuo aukšto kraujo riebalų kiekio ir nuo aterosklerozinių kraujagyslių penkimų.

Yra taip vadinami plazmos veiksniai (faktorai), kurie daro įtakos į to ar kito prostaglandino gamybą. Taip pat maži pasikeitimai riebalinių, rūgščių kompozicijoje gali nulemti prostaglandinų metabolizmą. Pavyzdžiui, eicosatrienoinės (20:3) ir arachidoninės (20:4) rūgščių santykis nulemia prostaglandinų E_1 su E_2 ir F_1 alpha su F_2 alpha santykį.

Skirtingi organai gamina skirtingus prostaglandinus, k. a. venos kraujagyslės pagamina 8 kart daugiau prostacyklino negu arterija. Bandytais yra nustatyta, kad prostaglandinai veikia į aukštą kraujo spaudimą. Drauge su renino-angiotensino bei kalikrinių sistemų, jie turi didelės įtakos į inkstų funkcijas. Taip pat veikia į lipidų metabolizmą ir tuo prisideda prie aterosklerozinio proceso išsivystymo. Jie pagreitina cholesterolio esterifikaciją, lipidų suskaldymą ir kai kurie iš jų veikia į ląstelių dauginimąsi. Kaip žinome, nenormalus kraujagyslių vidujinio sluoksnio lygio raumens ląstelių dauginimasis yra vienas iš pagrindinių požymių aterosklerozės išsivystyme.

Naujausi prostaglandinų srityje tyrimai rodo, kad prostaglandinai paveikia aterosklerozinį procesą ir per trombozę, veikdami į kraujo kūnelius. Pavyzdžiui, pacientų su aukštais kraujo lipidais trombocitai turi žymiai trumpesnę agregavimo laiką ir daug didesnę palinkimą agreguotis, negu normalių žmonių trombocitai. Tą pačią savybę turi diabetinių pacientų trombocitai. Tenka pabrėžti, kad abiejų rūšių pacientai turi žymiai didesnę nuošimtį aterosklerozės sergančių, negu normalūs žmonės.

Kraujo elementų, ypač trombocitų reikšmė ateroskleroziniam procese yra labai didelė. Dalis atsakymo glūdi tame, kad trombocitai nelimpa prie sveikos kraujagyslės paviršiaus, o limpa prie sužeisto jų paviršiaus, kaip kad limpa prie stiklo ar kitų svetimų paviršių. Kodėl? Neseniai surastos dvi natūraliai sutinkamos medžiagos padeda suprasti šio reiškinio cheminius mechanizmus ir duoda į tą klausimą atsakymą.

1975 metais švedų mokslininkai surado, kad kai trombocitai vienas su kitu sulimpa, jie išleidžia trombokseną A_2 . Tai labai nepastovi cheminė medžiaga (vandenyje teišsilaiko apie 30 sekundžių), pagaminama iš tų pačių pirmtakų, kaip ir prostaglandinai. Juos trombocitai pagamina iš arachidoninės rūgšties per nepastovų tarpininką — prostaglandinų endoperoxidą G_2 . Tromboksenas A_2 yra labai stiprus trombocitų agreguotojas. Jis atsakingas už trombocitų sulipimą. Jeigu taip prasidėjęs trombocitų sulipimas dėka trombokseno A_2 nebus sustabdytas, jis gali išvirsti į trombo suformavimą kraujagyslėse. Didesnis trombus gali kraujagysles visai užblokuoti. To pasėkoje organas nebegauna kraujo ir jis yra sužalojamas. Širdies ar smegenų sužalojimas dėl kraujo stokos gali baigtis labai kritiškai, ar net mirtinai.

Šalia trombocitų agregacijos, tromboksenas A_2 gali sutrigdyti kraujo tekėjimą ir dėl to, kad jis sutraukia kraujagyslių lygųjį raumenį ir per tai susiaurina jo diametrą. Panašūs veiksmai atsitinka tokiose vietose, kur kraujagyslių endotelis yra sužalotas ir kur trombocitai prilimpa prie apnuoginto jo paviršiaus, kuriame kyšo kolagenas.

Tuoju po tromboksenu atradimo, anglų mokslininkams pavyko atpažinti kitą medžiagą, kuri pagaminama iš tų pačių prostaglandinų endoperoxidų. Tačiau ją pagamina ne trombocitai, bet kraujagyslių endotelio paviršiuje esanti fermentai. Ją vadino įvairiais vardais, k. a. prostaglandinas X, I_2 , ar prostacyklinas. Dabar jos struktūra galutinai ištirta ir jai priskirtas prostaglandino I_2 , ar prostacyklino vardas. Šis naujasis prostaglandinų šeimos narys turi dvi farmakologiniai labai svarbias savybes, kurios yra diametrialiai priešingos trombokseno A_2 savybėms.

Prostacyklinas yra pats stipriausias trombocitų sulipimo trukdytojas ir jis atpalaiduoja bei išplečia kraujagyslių sienelės. Tuo būdu, kraujagyslių endotelio paviršius turi nuosavą mechanizmą pasigaminti cheminę medžiagą, kuri sulaiko trombocitų sulipimą ir jų prilipimą prie endotelio

ODONTOLOGIJA

KEISTOS "DRAUGŲ" RUSŲ DANTŲ GYDYMO IDĖJOS

DR. MARTY R. LIPSEY

(Dr. Marty R. Lipsey baigė odontologijos studijas UCLA School of Dentistry 1977 metais. Šis straipsnis paimtas iš 1978 metų kovo mėnesio "Dental Student" žurnalo su redakcijos leidimu. Išvertė Dainius Degėsys, D.D.S.).

1976 metais rugpiūčio mėnesį, po XXIII International Association of Dental Students suvažiavimo Berno mieste, Šveicarijoje, mes keli draugai pradėjome septynių savaitių kelionę po rytinę Europą. Pagrindinis mūsų tikslas buvo pamatyti Sovietų Sąjungą. Norėčiau jums papasakoti apie fantastiškus (ir kartais bauginančius) nuotykius pa-

keliui, bet tai būtų atskiras pasakojimas ir tai paliksiu kitam kartui. Užtektų tur būt pasakyti, kad buvo įdomu keliauti vieniems, sava mašina, be palydovų, ir buvo malonu maišytis su draugiškais "comrades", kurie atsitiktinai keliavo mūsų keliu. Tačiau įdomiausia mums buvo tai mano ilga ir pagaliau sėkminga kova aplankyti Maskvos dantų kliniką.

Maždaug apie aštuonis mėnesius prieš pradedant kelionę į Sovietų Sąjungą, aš kreipiausi laišku į "Sveikatos Ministeriją" Maskvoje, prašydamas leidimo mano kelionės metu aplankyti koki nors universiteto odontologijos skyrių ar kliniką.

paviršiaus. Be to, šis naujasis prostaglandinų šeimos narys palaiko kraujo tekėjimą, praplėsdamas kraujagyslių sienelės.

Šie duomenys mums leidžia įsivaizduoti sekančią įvykių raidą: Kuomet trombocitai prisiliečia sveiką kraujagyslių endotelį, jie išleidžia tam tikrą kiekį prostaglandinų endoperoksidų, kurie pasitarnauja kaip substratas kraujagyslių fermentui pagaminti prostacykliną. Pastarasis neleidžia trombocitams sulipti ir sulaiko kraujagyslių sienelės nuo susiaurėjimo. Tačiau ten, kur trombocitai prisiliečia prie endotelio, kuris yra sužalotas ar patalogiškai pasikeitęs, ten nebėra prostacykliną gaminančių fermentų ir todėl iš prostaglandino endoperoksidų trombocitai nekludomai gamina trombokseną A_2 , kuris didina trombocitų agregaciją ir krešulį, kuris gali priversti prie trombozės. Šalia to, trombokseno A_2 įtakoje kraujagyslių sienelės susiaurėja tuo dar labiau sutrigdo kraujo tekėjimą.

Kadangi prostacyklinai, kaip ir tromboksenas A_2 yra nepastovi medžiaga, tai jų kaip vaistų, nauda apsaugoti nuo trombozės yra ribota. Tačiau išaiškinti jų struktūrą ir veiklos mechanizmą yra labai svarbu, nes tai padės pagaminti analogus, kurie turėtų prostacykline savybes, bet būtų chemiškai pastovesni. Šie vaistai galėtų būti pavartojami trombozės gydymui ir nuo jos ap-

saugai. Trombozė yra viena iš labiausiai paplitusių mirties priežasčių nuo aterosklerozinių komplikacijų. Jauni ir vidutinio amžiaus vyrai yra dažnos jos aukos.

Prostacyklinas būtų idealus vaistas, nes jis sumažina kraujo spaudimą, sumažina periferinių kraujagyslių pasipriešinimą ir sumažina širdies darbo krūvį, nepadidindamas širdies darbo greičio. Prostacyklinas pagerina širdies kraujo tekėjimą, sumažindamas širdies kraujo apytakos spaudimą ir sumažina jos kraujagyslių pasipriešinimą. Miokardinės ischemijos atveju tas reliatyviai padidintų deguonies pristatymą, nes sumažintų jo sunaudojimą dėl širdies darbo krūvio sumažėjimo. Dėl šių priežasčių sumažėtų besivystančio infarkto dydis.

Šių daug žadančių galimybių perspektyvoje, nenuostabu, kad prostaglandinų reikšmė medicinai yra nepaprastai intensyviai tiriama. Sėkmingam tyrimui kenkia tobulų metodų nebuvimas, prostaglandinų trumpas biocheminio gyvenimo laikas ir labai maža jų koncentracija žmogaus organuose. Mums pavyko sukurti metodą, kurio pagalba kvantitatively galima matuoti visos pagrindinės prostaglandinų rūšys tiksliai ir labai mažais kiekiais. Šis metodas išspausdintas Prostacyklinų žurnale, 1978 metais.

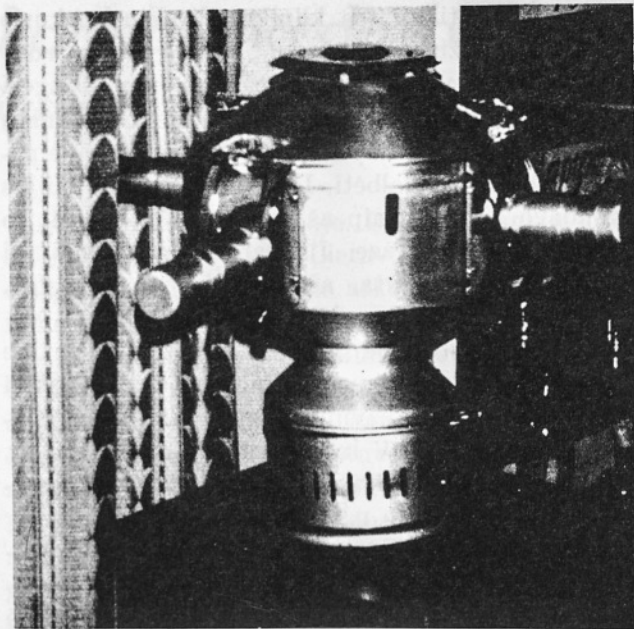
Aš jiems aiškinau, kad mes visi toj srityje dirbantys ir studijuojantys ir, kad po suvažiavimo Berne mes būsime Sovietų Sąjungoje. Nesitikėjau jokio atsakymo iš Ministerijos, bet vis dėlto maniau, kad kai prisistatysiu Maskvoje, tai jie turės kur užregistruvę mano prašymą ir pasistengs mums ką nors parodyti.

Mano didžiausiam nustebimui, maždaug po keturių mėnesių gavau iš Sveikatos Ministerijos laišką. Atidaręs voką vėl buvau nustebintas, nes laiškas buvo rašytas rusiškai. Po kelių dienų mano kolega, klasės draugas ir rusų kalbos žinovas (ačiū vėl tau Alexai!) išaiškino, kad mums atvažiavus į Maskvą per sovietų turistų agentūrą "Intourist" jie mums padės ką nors pamatyti (tuomet dar nežinojau, kad per "Intourist" ką nors padaryti yra lygiai taip kaip surasti aštuntąjį pasaulio stebuklą).

Kai jau atsiradome Kieve, aš parodžiau tą mano gautą laišką "Intourist" tarnautojams ir paprašiau leidimo aplankyti kokią nors dantų gydymo įstaigą Kieve. "Intourist" tarnautojai mane painformavo, kad jie man nieko padėti negali, nes laiškas yra iš Maskvos Sveikatos Ministerijos, gi, jei pateikčiau prašymą čia vietos Kievo Sveikatos Ministerijai tokiam leidimui, tai užtruktų mažiausiai kokios dvi ar trys savaitės kol gaučiau atsakymą. O mes planavome Kieve būti tik tris dienas! (Aš manau, kad jūs matote, koks komplikotas buvo mano prašymas). Pagaliau patyręs, kad negali kovoti su "city hall" (ypač komunistine), apsisprendžiau palaukti kol pasieksim Maskvą kur tikėjauisi turėdamas laišką nebeturėti nesuspriatimų.

Keliavom toliau per Ukrainą ir Rusiją kol pasiekėm Maskvą. Vėlai ketvirtadienio rytą, man prašant, "Intourist" agentūra paskambino Sveikatos Ministerijai. Ir vėl man pranešė, kad nebūsiu pakankamai laiko "paruošti vizitą" — sudaryti galimybę ką nors aplankyti, nes mes tik keturias su puse dienos būsime Maskvoje. (Ir tikėkite manim, kad neįmanoma šias klinikas surasti vienam — aš bandžiau!).

Po šių nesekmių aš buvau įsitikinęs, kad aš mėginu atsiekti tai, kas neįmanoma ir, kad tur būt vienintelis būdas pamatyti dantų gydymo klinikas, tai pačiam apsimesti, kad skauda dantį pasiekus Leningrado miestą į kurį neužilgo turėjome keliauti. Nenorėdamas panaudoti savo mėgėjiškų vaidybos sugebėjimų, aš pranešiau "Intourist" agentūrai, kad pagal mūsų planą už dešimties dienų mes grįšim Maskvon, ir pasiteiravau ar tai

Aparatas gydyti infekcijas pacientui sėdint 10 minučių apžiojus vieną iš aparato išeinančių ultravioletinių spindulių vamzdelių.

nebūtų užtenkamai laiko sutvarkyti — gauti leidimą vizitui. Dar vienas telefoninis pasikalbėjimas su Ministerija ir buvom užtikrinti, kad už dešimties dienų galėsiu pamatyti kokią nors kliniką.

Taigi, Leningrade "nesusirgau", nes galvojau, kad aš leisiu Maskvai ištesėti man duotą pažadą, o be to, dar žadėjome sustoti Minske, kur blogiausiu atveju galėsiu suvaidinti jei išeitų ki taip.

Sugrįžom į Maskvą. Vėl reikėjo skambinti, bet pagaliau gavau pakvietimą už pusantros valandos atvykti į Sveikatos Ministeriją. Nežinodamas ką laimėsiu nuėjau. Ministerijos pastate, moteris kuri tvarko įėjimą (neįmanoma įeiti be leidimo) negalėjo rasti sąrašuose asmens, su kuriuo turėjau susitikti. Paprašiau vertėjo, tuo metu atsirado ir mano vadovas. Apsidžiaugiau jis kalbėjo angliškai. Po šešiolikos dienų Sovietų Sąjungoje mano rusiškas žodynas buvo vis dėlto gana silpnas. Mano vadovas dėjo visas pastangas mane atkalbėti nuo mano tikslo aplankyti bet kokią dantų gydymo instituciją. Jis man sakė, kad šiuo laiku universiteto klinikos uždarytos, o be to, jose niekas nekalba angliškai. Jis pats sakėsi esąs "labai užsiėmęs" ir negalėsiąs su manim važinėti. Galų gale per mano užsispyrimą man buvo sudarytos sąlygos ir leista aplankyti vieną instituciją kuri vadinos klinika ir tyrinėjimo institutas. Nu-

vykęs ten sutikau tos klinikos direktorių, kurio anglų kalbos žinojimas buvo panašus į mano rusų kalbos žinojimą. Nežiūrint to, jisai man stengėsi talkinti. Kai reikėdavo palaukti paskirų klinikų viršininkų, šis klinikų direktorius mane bandė pamokyti rusiškai kalbėti. Daug buvo juoko kai jis laukdavo išgirsti kaip aš sugebėsiu pakartoti jo kokią pasakytą frazę. Jis bandė mane išmokyti pasakyti "Labą rytą, aš Dr. Lipsey, dantistas, studentas iš Los Angeles".

Klinika ir tyrinėjimo institutas buvo sename pastate. Laukiamajame stiklinėse vitrinose matėsi išdėstytos dantų taisymui medžiagos, kurios dažnai vartojamos JAV ir Vakarų Europoje, tačiau, aš niekur nepastebėjau jų vartojant šiose klinikose. Klinikoje taip pat mačiau rinkinį gražtų ir gydymo kėdžių iš Rusijos; Lenkijos, Rytų Vokietijos ir vieną ar dvi iš Šveicarijos. Švaros ir sterilumo tikrai trūko šiose klinikose. Viena daktarė virė arbatą tuo pačiu metu ruošdama dantį plombuoti. Nežiūrint, kad kiekviena kėdė turėjo modernų, oru varomą gražtą, atrodė, kad dauguma gręžimų buvo atliekami su senoviniais, diržais varomais gražtais. Kiekvienas tokių diržu varomų gražtų turėjo prijungtą mažą elektrinį prietaisą, kuris gamino silpną elektros srovę, duodančios tam tikros rūšies elektrinę analgeziją. Porcelianinės-plastikinės taisymo medžiagas priekiniams dantims taisyti buvo galima gauti, tačiau dauguma žmonių turėjo sidabrinės amalgamo plombas ir metalines karūnėles. Ir jeigu pacientas gali prisiprašyti savo dantistą padaryti jam aukšinių priekinių dantį, tai jau gražiau ir būti negali! Atrodo, kad žmonės nori ir žavisi tuo kas yra padaryta iš aukso.

Vienas dantistas sidabrinėmis vielomis pildė danties šaknų kanalus. Aš jo paklausiau ar jis man neparodytų nervo traukimui instrumentų. Šalia dantų taisymo kėdės stovėjo senas seifas. Iš seifo dantistas ištraukė pirma savo priešpiečius, paskui kokius tai senus popierius ir galų gale dėžę, kurioje buvo nervo traukimo ir šaknies valymo instrumentai. Dalis tų vielų buvo taip iškraitytos ir suraitytos, kad aš abejočiau ar su jomis būtų galima įeiti į šaknų kanalą. Po to aš jau nebesistebėdamas apžiūrėjau elektrinį aparatą vartojamą šaknų negalavimams gydyti. Jeigu su vielomis negalima užtenkamai giliai išvalyti danties šaknies kanalą (nestebėtina su tokiais iškraitytais instrumentais), tuomet cheminis fiksyvas būna dedamas į danties pulpą, aparato vielos pritvirtinamos prie danties ir ZAP! paleidžiama

elektros srovė. Šiuo būdu, vadinamu electrophoresis, fixatyvas yra įtraukiamas į šaknies galą (ir gal būt dar giliau), ir pasiekiami audiniai kurių kitaip pasiekti negalima.

Sekanti dalis mano "turo" buvo aplankymas dantų fizinės terapijos klinikų. Mano vadovas stebėjosi, kad aš apie šias klinikas nieko nebuvau girdėjęs. Jis man parodė porą aparatų, kurie tikrai mane nustebino! Pirmiausiai man parodė šešias lovas su jau anksčiau matytais elektriniais aparatais. Pasirodo, po gręžimų — operacijų pacientai dažnai būdavo paguldomi į šias lovas ir elektros laidai iš aparatų prijungiami prie nesenai pragręžto danties!

Toliau matėme ultragarso aparatą žandikaulio sąnarių (TMJ) skausmams gydyti. Du balti puodeliai dedami prie žandikaulio sąnarių ir per juos būna leidžiamos ultragarso bangos. Mano vadovas darėsi vis daugiau ir daugiau išdidus išgirdęs iš manęs, kad tokių aparatų nesu matęs ir, kad mano universitete tokių aparatų nėra. Jis vos galėjo sulaukti, kad man parodytų dar vieną aparatą tikėdamas iš manęs vėl panašaus prisi-pažinimo. Vadovas atrodo tikrai didžiavosi savo klinikos pranašumu palyginus su mano amerikoniška, kurioje tokios "modernios" technologijos nevertojama.

Po to man buvo parodytas mažas aparatas iš kurio kaboją 4 mm skersmens čiulpimo (suction) žarnelė. Vadovas man aiškino, kad šiuo aparatu gydo gingyvitą. Matydamas mano nustebimą, vadovas, nutarė pademonstruoti to aparato veikimą. Ir kaip aš buvau laimingas, kad jis tą aparatą išbandė ant savęs, o ne ant manęs! Įjungęs aparatą vadovas čiulpiamąją žarnelę pridėjo prie savo dantų gingyvos. Praktikoje tokią žarnelę jis pridėdavo prie tos vietos, kur yra susidariusios gingyvoje kišenės. Žarnelės čiulpimas iššaukia lengvą kraujavimą, bet nesužeidžia epitelio. Teoretiškai galvojant toks kraujavimas turėtų padėti gingyvinų kišenių gijimui.

Galų gale man buvo parodytas man daugiau-siai "patikęs" aparatas. Aparatas viduje turėjo šaltinį ultravioletinių spindulių. Iš aparato kyšojo vamzdeliai. Spindulius buvo galima nukreipti į bet kurį iš to aparato išeinančių vamzdelių. Pacientas turintis burnos ar gerklės infekciją būdavo gydomas šiuo aparatu. Toks pacientas turėdavo sėdėti apžiojęs vieną tų vamzdelių. (Jūs tur būt įsivaizduojate tokį pacientą, apžiojusį vamzdelį ir sėdinti prie aparato dešimts minučių).

JAV lietuviai sveikatingumo darbe

VINCAS LIULEVIČIUS

Šiam straipsniui V. Liulevičius naudodamas gana daug lietuviškos periodikos šaltinių, bandė paruošti išsamią studiją apie lietuvių gydytojų kūrimąsi Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Deja, statistiniai duomenys, kuriais jis naudotosi nėra tikslūs. Pavyzdžiui, aprašant Ohio valstijos lietuvių gydytojų skaičių jis rašo, kad 1952 metais Ohio valstijoje buvo tik vienas lietuvis gydytojas. Mano žiniomis, tais metais vien tik Clevelande buvo 3 senesnės kartos medicinos gydytojai ir du dantistai, o naujai atvykusių medicinos gydytojų tuo metu buvo devyni. Kitose Ohio vietovėse jų buvo daugiau.

Redaktorius

Pats pirmasis JAV lietuvių profesionalas yra žinomas dr. Aleksandras Kuršius, gyvenęs New Yorke 1659-1661. Jis buvo to miesto aukštesniosios mokyklos pirmuoju rektorium ir pirmuoju to miesto gydytoju.

Kuršius buvo aukšto išsilavinimo žmogus. Jis buvo studijavęs keliuose universitetuose. Turėjo teologijos daktaro laipsnį ir teisės licenciją, bu-

Pabaigai mane nuvedė į kambarį, kuris tikrai pradžiugintų vandentekio darbininką. Šiame kambaryje buvo šešių kriauklių eilė. Kiekviena jų turėjo atskirą destiliuoto vandens šaltinį. Visi vamzdžiai buvo permatomo stiklo. Kiekviena kriauklė turėjo prietaisą, per kurį tekėjo stipri vandens srovė. Plovimas stipria vandens srove yra vartojamas gydyti periodontines kišenes.

Su šia demonstracija baigėsi ir mano vizitas. Aš padėkojęs visiems išvažiavau Smolensko link.

Važiudamas apmačiau visus nuostabius dalykus, kuriuos čia mačiau. Pats sau galvoju, ką Sovietų dantistas studentas galvotų, jei jis panašiai kaip aš lankytųsi Amerikos dantų klinikose? Tai ką mačiau Sovietų Sąjungoje tur būt kitaip ir būti negalėtų, nes kitaip tai nebūtų Sovietų Sąjunga.

Jei jums kada atsirastų proga aplankyti Sovietų Sąjungą, būtinai aplankykite dantų kliniką, bet pirma pasirūpinkite, kad jums nereikėtų ten būti pacientu!

vo profesoriavęs Lietuvoje. Dėl kažin kokių priežasčių turėjo išvykti iš Lietuvos ir pasiekti Olandiją. Iš Olandijos 1659 jis atkeliavo į New Yorką minėtoms pareigoms eiti.¹

Po šio gydytojo išvykimo, daugiau kaip du šimtu metų nieko neturime apie lietuvių veiklą šiame krašte, išskyrus karių dalyvavimą šio krašto kovose. Vėliau Lietuvos išeivijos bangos atbloškėtas į Chicagą stud. M. P. Kasakauskas čia gavo leidimą atidaryti vaistinę. Tai pirmasis žinomas lietuvis verslininkas Chicagoje. 1884 jis baigė gydytojo mokslą ir pasidarė pirmuoju lietuvių profesionalu Chicagoje.²

Kai tik atsirado Chicagoje lietuvių, Kasakauskas tuoj griebėsi juos organizuoti, nors pradžioje sunkiai sekėsi. Platino Tvarausko leidžiamą "Gazietą Lietuvišką" ir pats jai rašė savo straipsnius. Kai 1880 Chicagoje lengai organizavo "Związek Narodowy Polski" ir daugelį lietuvių suviliojo, jis rūpinosi, kad būtų suorganizuota panaši lietuvių organizacija. Ir jai besikuriant, ją aktyviai rėmė.³

Šalia Chicagoje veikiančio gydytojo Kasakausko, 1886 randame Chamokin, Pa., kitą dr. Drangelevičių.⁴ O už penketo metų (1891) įsijungė į šių tarpą ir Jonas Šliūpas.⁵

Juozas Endziulaitis, baigęs Veiverių mokytojų kursų, atvyko (1886) į Jungtines Amerikos Valstybes, dirbo anglių kasyklose, trejus metus redagavo "Vienybę Lietuvinkų", 1895 baigė gydytojo mokslus.⁶ K. Butkevičius 1893 laikė vaistinę.⁷

Daugėja gydytojų

1898 randame Chicagoje jau keturis lietuvius gydytojus. Ir dar žadėjo būti daugiau, nes vienas chicagiškis mokėsi gydytoju.⁸ Trys lietuviai gydytojai savo kabinetus Juozo Leszczynskio vaistinėje, kuri buvo Bridgeporte (Chicagoje). Chicagoje dar veikė Kosziusko Pharmacy, kurios savininku buvo dr. M. F. Bożinczus, o vedė A. L. Graičiūnas.⁹ Taip pat Priceburge, Pa., buvo viena lietuvių vaistinė.¹⁰

1900 baigė medicinos mokslus Andrius Graičiūnas ir veikė Chicagoje.¹¹ Tais metais Chica-

boje buvo 7 gydytojai,¹² tačiau dalies pavardžių nežinoma. O 1905 Lawrence, Mass., susilaukė dantų gydytojo.¹³

Lietuviai, ieškodami mokslo, susirado Valparaiso universitetą Indianoje. Šis universitetas buvo taip sutvarkytas, kad į jį galėjo atvykti visai beraštis ir išvykti su profesijos diplomu. Mat, čia buvo nieko nemokantiems pradinė mokykla, o šią baigusius, high school ir kademiniai aukštesnio laipsnio kursai. Čia galėjo pradėti nuo A, B, C ir baigti dantų gydytojo, vaistininko ar inžinieriaus laipsniu. Buvo dėstoma ir medicina, tik diplomui gauti reikėjo kursą papildyti kitur. Be to, universitetas turėjo ūkį, kurio produktais maitino studentus, bendrabutyje gyvenančius. Neturtingi studentai galėjo keletą valandų dirbti ūkyje, valyti kambarius, dirbti virtuvėje ir taip užsidirbti sau pragyvenimą bei mokslą.

Lietuvių Valparaiso 1910 jau buvo priskaitoma iki 90. O iki 1918 per Valparaiso universitetą perėjo apie 900 jaunų lietuvių vyrų ir merginų.¹⁴

1907 muvo iškilęs sumanymas suorganizuoti Chicagoje Lietuvių liginę, bet liko neįgyvendintas, nes visuomenė tam nepritarė.¹⁵

Pagal V. K. Račkausko sudarytus duomenis iki 1909 į JAV įvažiavo 122 profesionalai. Jų tarpe buvo tik keturi gydytojai.¹⁶ Tais pačiais metais Chicagoje minimos penkios vaistinės ir viena akušerė.¹⁷

1912 Chicagoje įkurta Amerikos Lietuvių Daktarų Draugija (American Lithuanian Doctor's Association), kurios dauguma narių buvo Chicagoje. Minėtos draugijos gyvavimas tebesitęsė iki šių dienų. Po II Pasaulinio karo suvažiavę į JAV lietuviai gydytojai apsigyveno įvairiose valstijose, kuriose ir sukūrė savo profesijos draugijas. Illinois valstijoje apsigyvenę susibūrė į minėtą draugiją. Tos draugijos iniciatyva 1957 buvo sušauktas visų JAV lietuvių gydytojų draugijų suvažiavimas, kuris įkūrė Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungą (Lithuanian American Medical Association). 1960 buvo pradėtas leisti "Lietuvių Gydytojų Biuletėnis", daug prisidėjęs prie veiklos stiprinimo ir plitimo. Sąjunga rūpinasi ne tik profesiniais reikalais, bet ir visuomenine veikla ir Lietuvos laisvinimo reikalais. Ji stengiasi apjungti visas lietuvių gydytojų draugijas.¹⁸ Dabar leidžiamas labai gražiai redaguojamas žurnalas — "Medicina".

Amerikos Lietuvių Daktarų Draugija 1919 suorganizavo Lietuvai Gelbėti Draugiją, kurios

tikslas — ūkiškai padėti atsikuriančiai Lietuvos valstybei. Draugija veikė keleris metus ir surinko lietuvių kolonijose daugiau kaip 50 tonų drabužių ir apie \$60,000.00 pinigais. Visą minėtą turtą pasiuntė Lietuvos Raudonajam Kryžiui.¹⁹ Minėtoji Daktarų draugija 1921-1925 leido sveikatos reikalams mėnesinį laikraštį — "Gydytojas". Buvo rašoma daugiausia sveikatingumo temomis.²⁰

1914 Baltimorėje, Pa., buvo du gydytojai, kurių vienas mokslus baigęs Europoje, o kitas — šiame krašte.²¹ Šiais metais Chicago praturtėjo dviem medicinos gydytojais, gydytojais, dviem dantų gydytojais ir vienu registruotu farmacininku.²² Be to, Cicero, Ill., turėjo vieną valstinę vertą \$1500.00.²³ Central Brooklyn, N. Y., buvo dvi akušerės — bobutės.²⁴ East Cambridge, Mass., — 1 gydytojas.²⁵ New Britain, Conn., — 1 gydytojas, New York, N. Y., — 2 gydytojai.²⁶ Philadelphia, Pa., — 1 gydytojas.²⁷ Shenandoah, Pa., — 1 gydytojas ir 2 vaistinės.²⁸ Prieš I Pasaulinį karą So. Bostone K. Šidlauskas buvo pirmutinis vaistininkas. Jo keturių aukštų mūrinis namas tuo laiku buvo gražiausias So. Bostone pastatas.²⁹ Tame pačiame So. Bostone, Mass., buvo 2 gydytojai,³⁰ o Wilkes-Barre, Pa., irgi 2 gydytojai.³¹

A. K. Račkauskas labai stropiai surinko daugelį statistinių žinių apie mūsų išeiviją. Jis suskaičiavo, kad 1899-1914 į JAV atvykusiųjų 252,594 lietuvių tarpe atvyko ir 255 įvairių profesionalų, įskaitant profesionalais elektrotechnikus, literatus, mokytojus ir kt. Gydytojų jų tarpe tesurado vos tik aštuonis.³²

1916 Amerikoje skaičiavo 750,000 lietuvių (perdėtas skaičius, V. L.), kurių tarpe tebuvo apie 40 gydytojų.³³

Po I Pasaulinio karo

Po I Pasaulinio karo gydytojų ir kitų sveikatingumo srities darbuotojų skaičius jau buvo didesnis. 1925 Baltimorėje, Md., buvo 2 vaistininkai, 5 medicinos gydytojai ir 1 dantų gydytojas.³⁴ Bridgeport, Conn., — 1 valsainė, Detroit, Mich., — 2 medicinos gydytojai ir 3 valstinės.³⁵ Elizabeth, Conn., — 2 gydytojai.³⁶ Wilkes-Barre, Pa., — 1 gydytoja, o Worcester, Mass., — 1 medicinos gydytojas ir 1 dantų gydytojas.³⁷

Yra žinių, kad 1926 Chicagoje buvo 81 profesionalas, kurių tarpe minimi gydytojai, dantų gydytojai, vaistininkai, okulistai, bet nenurodomi skaičiai.³⁸

1927 statistika rodo, kad Amerikoje lietuvių

tarpe buvo 50 medicinos gydytojų, 16 dantų gydytojų, 13 vaistininkų ir 2 chiropraktai.³⁹

Chicagoje veikė Labdarių Sąjunga, kuri už \$434,494.41 1928 pastatė (gavę didelę paskolą) šv. Kryžiaus ligoninę ir pavedė šv. Kazimiero seserims.⁴⁰ Jos 1959 už 10 milijonų dolerių pristatė daug didesnę ligoninę, dabar turinčią 400 lovų. Per metus pereina apie 13,000 pacientų. Dar apie 50,000 žmonių gauna per metus ambulatorinį gydymą ir pagalbą. Tad viso per metus gauna pagalbą apie 63,000 ligonių. Ligoninės (1967) biudžetas buvo \$6,500,000.00. Vien tik tarnautojų algoms kiekvieną mėnesį tuo metu išmokėdavo po \$300,000.00.⁴¹

Pagal labai nepilnus duomenis 1931 Amerikoje buvo 105 medicinos gydytojai, 39 dantų gydytojai,⁴² 1 neapratas,⁴³ ir 7 akinių pritaikytojai.⁴⁴ O už kelių metų (1935) vien Chicagoje ir jos apylinkėse veikė 1 akušerė, 28 vaistinės,⁴⁵ 1 chiropratas, 37 medicinos gydytojai, 29 dantų gydytojai, 2 kojų gydytojai, 8 optometristai ir 1 ligoninė.⁴⁶

Šalia Lietuvių Doktorų Draugijos 1933 jau veikė Lietuvių Vaistininkų Draugija.⁴⁷

P. Varkala 1934 suskaitė Chicagoje 126 advokatus, medicinos gydytojus, inžinierius ir vaistininkus. Bet 1954 jis jau manė, kad tą skaičių reikia bent kelis kartus padidinti, nes prisidėjo naujieji ateiviai profesionalai ir senųjų ateivių vaikai.⁴⁸

1938 šv. Kazimiero seserys su kardinolo Mundelein pagalba nusipirko kitą ligoninę, jų pavadintą Loretos ligonine. Kitais metais ji pradėjo veikti, o 1964 atšventė sidabrinį jubiliejų.⁴⁹

Baltimorėje, Md., 1950 buvo 11 gydytojų, 6 dantų gydytojai ir 6 slaugės,⁵⁰ New Yorke, N. Y., įsteigta New Yorke Lietuvių Gydytojų Draugija,⁵¹ Providence, R. I., — 1 gydytojas,⁵² Rockford, Ill., — 1 dantų gydytojas ir 4 medicinos gydytojai,⁵³ Trenton, N. J., — 1 dantų gydytojas,⁵⁴ Waukegan, Ill., — 5 medicinos gydytojai,⁵⁵ Worcester, Mass., — 3 dantų gydytojai, 3 medicinos gydytojai ir 2 vaistinės.⁵⁶

Chicagoje 1951 buvo 37 medicinos gydytojai,⁵⁷ 24 dantų gydytojai,⁵⁸ ir dvi ligoninės.⁵⁹ Nereikia manyti, kad šiais metais gydytojų sumažėjo, bet paprastu nepilnu žinių paskelbimu. Tais metais New Yorke buvo įsteigta Lietuvių Dantų Gydytojų Draugija.⁶⁰

Ne blogai sudaryti 1952 duomenys rodo, kad Amsterdam, N. Y., buvo 2 gydytojai ir 1 vaistinė,⁶¹ Baltimorėje, Md., — 7 dantų gydytojai, 9

medicinos gydytojai,⁶² ir 3 vaistinės,⁶³ Boston, Mass., — 4 medicinos gydytojai ir 2 dantų gydytojai,⁶⁵ Cambdige, Mass., — 1 medicinos gydytojas, Chicagoje — 37 medicinos gydytojai, 19 dantų gydytojų⁶⁷ bei 68 registruoti vaistininkai, kurių 31 turėjo 31 turėjo savas valstines. Vi-soje Amerikoje buvo 136 vaistininkai.⁶⁸ Naujai atvykusieji veterinarai Chicagoje buvo susiorganizavę į Lietuvių Tremtinių Veterinarijos Gydytojų Draugiją⁶⁹ Taip pat veikė Lietuvių Gailestin-gųjų Seserų Draugija.⁷⁰

Tais pačiais metais Cleveland, Ohio, buvo 1 medicinos gydytojas,⁷¹ Cicero, Ill., — 1 dantų gydytojas, 5 medicinos gydytojai,⁷² Detroit, Mich., — 1 dantų gydytojas, 2 gydytojai ir 1 optometristas,⁷³ East Louis, Ill., — 4 gydytojai,⁷⁴ Lawrence, mass., — 1 dantų gydytojas ir 4 medicinos gydytojai,⁷⁵ Los Angeles, Calif., — 2 gydytojai,⁷⁶ Miami, Fla., — 1 dantų gydytojas, 2 medicinos gydytojai ir 1 masažistas,⁷⁷ New York, N. Y., — 1 gydytojas,⁷⁸ Pottsville, Pa., — medicinos gydytojai,⁷⁹ Sheboygan, Wis., — 1 medicinos gydytojas,⁸⁰ Sioux City, Iowa, — 2 gydytojai,⁸¹ Waterbury, Conn., — 4 gydytojai⁸² ir Worcester, Mass., — 1 gydytojas.⁸³

Pagal aukščiau surašytus duomenis, 1952 JAV lietuvių tarpe buvo 118 gydytojų. žinoma, tai nėra pilna statistika. Reikia suprasti, kad iš šių gydytojų surinko skelbimus.

1954 Chicagoje buvo apie 30 vaistinių su 71 vaistininku.⁸⁴

Ohio valstijos įvairiose vietovėse gyveną gydytojai 1955 susibūrė į Ohio Lietuvių Gydytojų Draugiją. Ji skiria metinę premiją \$1000.00 lietuvių meno ir kultūros laimėjimams atžymėti.⁸⁵

Vėlesni laikai

Dar turime galimybę plačiau apžvelgti 1957 duomenis. Pagal juos Baltimorėje, Md., buvo 5 dantų gydytojai, 12 medicinos gydytojų⁸⁶ ir 3 vaistinės,⁸⁷ Boston, Mass., — 3 dantų gydytojai, 8 medicinos gydytojai ir 3 optometristai,⁸⁸ Brooklyn, N. Y., — 3 dantų gydytojai ir 10 medicinos gydytojų,⁸⁹ Cicero, Ill., 4 dantų gydytojai,⁹⁰ 7 medicinos gydytojai,⁹¹ Chicagoje, Ill., — 38 medicinos gydytojai, 19 dantų gydytojų ir 31 vaistinė bei 2 ligoninės,⁹² Cleveland, Ohio, — 5 gydytojai,⁹³ Columbus, Ohio, — 1 gydytojas,⁹⁴ Detroit, Mich., — 6 gydytojai, 1 dantų gydytojas ir 1 vaistinė,⁹⁵ East Chicago, Ill., — 4 gydytojai,⁹⁶ Elizabeth, N. J., — 2 dantų gydytojai ir 4 medicinos gydytojai,⁹⁷ Grand Rapids, Mich., — 3 dantų gydytojai

ir 2 medicinos gydytojai, Hartford, Conn., — 1 gydytojas,⁹⁸ Lawrence, Mass., — 3 gydytojai,⁹⁹ Los Angeles, Calif., — 4 gydytojai,¹⁰⁰ Maspeth, L. I., N. Y., — 1 veterinarijos gydytojas,¹⁰¹ Melrose Park, Ill., — 1 gydytojas, Nashua, N. H., — 2 dantų gydytojai ir 1 medicinos gydytojas.¹⁰²

Pagal tik ką išskaičiuotus duomenis 1957 turėjo būti 153 gydytojai. Tačiau reikia prileisti, kad į leidinį tetilpo tik tie gydytojai, kurie atsiliepė. Neatsiliepę šioje statistikoje nedalyvauja.

Iš tikrųjų tas pats leidinys nurodo, kad 1957 JAV buvo 62 dantų gydytojai,¹⁰³ 278 medicinos gydytojai,¹⁰⁴ 197 lietuviai vaistininkai, kurių 71 turėjo nuosavas vaistines. Be to, tuo metu dar studijavo farmaciją 15 studentų.¹⁰⁵

Šiuo metu lietuvių populiariausių profesijų tarpe yra gydytojų profesija. Jungtinėse Amerikos valstybėse yra apie 800 lietuvių medikų. Vien Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungai priklauso apie 500 narių.¹⁰⁶

Tūlas skaitytojas pasakys, kad šiame rašinyje yra spragelių. Su tuo sutinka ir šio rašinio autorius. Jų yra. Tačiau, kai reikėjo apsispręsti ar jį skelbti, ar ne, laimėjo mintis: skelbti tokį, kokį šiuo metu tebuvo galima sudaryti. Kam pavyks surasti daugiau šaltinių, tas papildys ir taip sudarysime šio krašto lietuvių veiklos sveikatingumo srityje apžvalgą.

Vincentas Liulevičius

I š n a š o s

1. Redagavo Stasys Budrys, M. D., ir Vaclovas Paprockas, M. D., Dr. Alexander Carolus Cursius-Curtius, Chicago, 1967, 24 psl. ir "Lietuvių Gydytojų Biuletėnis", 1962. V, 24-25 psl.
2. "Naujienos", 1960. VII. 30, II dalis ir 1961. V. 13, II dalis (Al. Ambroze, Chic. Liet. Ist.).
3. Antanas Milukas, Pirmieji Amerikos Lietuvių Profesionalai ir Kronika, Philadelphia, Pa., 1929, 183 psl.
4. "Vienybė" Metraštis 1926 metams, 35 psl.
5. Antanas Milukas, Pirmieji Amerikos Liet. prof., 173 psl.
6. Ten pat, 176-177 psl.
7. "Naujienos", 1961. III. 25, II dal. (A. Ambroze, Chic. Liet. Ist.).
8. Jr. Jonas, Lietuviai Amerikoje, Plymouth, Pa., 1899, 148 psl.
9. Aleksas Ambroze, Chicagos Lietuvių Istorija 1869-1959, Chicago, 1967, 421 psl.
10. Jr. Jonas, Lietuviai Amerikoje, 52 psl.
11. Lietuvių Enciklopedija, III tom., 510 psl.
12. Istorija Chicagos Lietuvių, Chicago, 1900, 580-581 psl.
13. S. Michelsonas, Lietuvių Išeivija Amerikoje (1868-1961) South Boston, 1961, 325 psl.
14. Vincentas Liulevičius, JAV Lietuvių Katalikų Studentų Organizacijos Ankstyvesniais Laikais. "Ateitis", 1962, 6 nr., 133-139 psl. Straipsnio gale surašyta panaudota bibliografija.
15. Aleksas Ambroze, Chicagos Lietuvių Istorija, 425 psl.
16. V. K. Račkauskas, Amerika arba rinkinys faktų, žinotinų Amerikoje gyvenantiems ir čion atkeliaujantiems lietuviams, New York, 1915, 206 psl.
17. Aleksas Ambroze, Chicagos Lietuvių Istorija, 427-428 psl.
18. Plg. Dr. Alexander Carolus-Curtius, 5 psl., P. Ruseckas (red.), Pasaulio Lietuviai, Kaunas, 1935, 348 psl. ir Lietuvių Enciklopedija, XVIII, 77 psl.
19. Lietuvių Enciklopedija, XVI, 15-16 psl.
20. Lietuvių Enciklopedija, III, 508 psl. ir VII, 206 psl.
21. V. K. Račkauskas, Amerika, 219 psl.
22. Aleksas Ambroze, Chicagos Lietuvių Istorija, 436 psl.
23. V. K. Račkauskas, Amerika, 230 psl.
24. Ten pat, 226 psl.
25. Ten pat, 254 psl.
26. Ten pat, 256 psl.
27. Ten pat, 263 psl.
28. Ten pat, 259 psl.
29. S. Michelsonas, Lietuvių Išeivija Amerikoje, 290 psl.
30. V. K. Račkauskas, Amerika, 271 psl.
31. Ten pat, 280 psl.
32. Ten pat, 206 psl.
33. "Vienybė" Metraštis 1926 metams, 63 psl. ir Anicetas Simutis, Pasaulio Lietuvių Žinynas, New York, 1958, 244 psl.
34. "Vienybė" Metraštis 1926, 133 psl.
35. Ten pat, 118 psl.
36. Ten pat, 121-122 psl.
37. Ten pat, 128 psl.
38. Iš Pirmosios Amerikos Lietuvių Ekonominės Konferencijos Darbų. Amerikos Lietuvių Ekonominio Centro leidinys Nr. 1, New York, 1930, 42 psl.
39. Tačiau jau prie pačios žinios pridėta pastaba, kad statistika permaža ir nepilna. Žr. "Vienybė" Metraštis 1926 metams, 27 psl.
40. Zigmontas L. Gedvilas, Lietuvių Rymo Labdarių Sąjunga 1914-1965, Chicago, 1965, 18 ir 22 psl. Ta pačia proga reikėtų paminėti, kad 1907 buvo rimtai užsimota pastatyti Chicagoje lietuvių ligoninę, bet ryžtas neįvykdytas. Žr. Kun. K. A. Matulaitis, MIC, Lietuvių Ligoninės Draugija. "Tautos Praeitis", II tom., 3-4 (7-8) knyga, 363-368 psl.
41. J. Pr., Didžiausia lietuvių įstaiga laisvajame pasaulyje. "Draugas", 1967. II. 13, 60 nr.
42. Biznio ir Informacijų Knyga. Lithuanian Business Directory 1932, "Naujienų" leidinys, Chicago, 60 psl.

Ohio lietuvių gydytojų draugijos istorija

DR. D. DEGĖSYS

1950 metų gruodžio mėnesio 31 dieną, dr. Dominikos Kesiūnaitės bute buvo susirinkę Clevelande tuo metu gyvenantieji šie lietuviai ateiviai gydytojai: Julius Abraitis, Danielius Degėsys, Edmundas Juodėnas, Viktorija Miknienė, Viktoras Puškorius, Vladas Ramanauskas, Dominika Kesiūnaitė ir Mykolas Vaitėnas.

Susirinkime buvo iškeltas klausimas, ar nereikėtų Clevelande gyvenantiems naujai atvykusiems lietuviams gydytojams įsteigti lietuvių gydytojų grupę. Tolimesniam šio klausimo aiškinimuisi buvo išrinktas seniūnas — dr. M. Vaitėnas ir jam padėjėjas dr. K. Kesiūnaitė. Jie buvo įpareigoti susisiekti su Clevelande gyvenančiais senos kartos lietuviams gydytojais ir sužinoti jų nuomonę tokios grupės steigimo reikalu. Senosios kartos lietuviai gydytojai šiam klausimui nepritarė, todėl tolimes-

nis Clevelando lietuvių gydytojų grupės organizavimo klausimas pasiliko nejudinamas. Laikui bėgant, tiek Clevelande, tiek Ohio valstijoje naujai atvykusių lietuvių gydytojų skaičius vis didėjo. 1955 metais dr. J. Balčiūnas, dr. J. Stankaitis ir dr. D. Degėsys ėmėsi iniciatyvos šaukti Ohio valstijoje gyvenančių lietuvių gydytojų suvažiavimą, kuris ir įvyko Cambridge, Ohio 1955 metais rugpiūčio mėnesio 19-20 dienomis. Suvažiavime dalyvavo 22 lietuviai gydytojai su šeimomis. Čia ir buvo nutarta steigti Ohio Lietuvių Gydytojų Draugiją. Buvo išrinkta laikinoji valdyba, susidedanti iš daktarų J. Balčiūno, D. Degėsio, D. Kesiūnaitės, V. Ramanausko ir J. Stankaičio. Valdybos pirmininku buvo išrinktas D. Degėsys. Laikinoji valdyba buvo įpareigota suregistruoti Ohio valstijoje gyvenančius lietuvius gydytojus, juos

-
43. Ten pat, 62 psl.	62. Ten pat, 167 psl.	73. Ten pat, 209-211 psl.
44. Ten pat, 59 psl.	63. Ten pat, 169 psl.	74. Ten pat, 214 psl.
45. Aleksas Ambroze, <i>Chicagos Lietuvių Istorija</i> , 457 psl.	64. Ten pat, 172 psl.	75. Ten pat, 228 psl.
46. Ten pat, 458 psl.	65. Ten pat, 178 psl.	76. Ten pat, 230 psl.
47. Žiniaraštis nr. 3. Amerikos Lietuvių Ekonominio Centro leidinys, 1933, Chicago, 91 psl.	66. Ten pat, 182 psl.	77. Ten pat, 235 psl.
48. Plg. <i>Lietuvių Enciklopedija</i> , III, 510 psl. ir P. Ruseckas (red.), <i>Pasaulio Lietuviai</i> , Kauna, 1935, 347-349 psl.	67. Ten pat, 197-198 psl.	78. Ten pat, 245 psl.
49. P. P. Č., Loreto ligoninė mini sukaktį. "Draugas", 1964. X. 14, 242 nr.	68. Ten pat, 198-199 psl.	79. Ten pat, 255 psl.
50. S. Michelsonas, <i>Lietuvių Išeivija Amerikoje</i> , 281 psl.	69. Ten pat, 192 psl.	80. Ten pat, 261 psl.
51. Anicetas Simutis, <i>Pasaulio Lietuvių Žinynas</i> , 1958, 361 psl.	70. Ten pat, 190 psl.	81. Ten pat, 263 psl.
52. Ten pat, 378 psl.	71. Ten pat, 205-206 psl.	82. Ten pat, 268 psl.
53. Ten pat, 382 psl.	72. Ten pat, 202-203 psl.	83. Ten pat, 272 psl.
54. Ten pat, 390 psl.	84. <i>Lietuvių Enciklopedija</i> , III, 519 psl.	
55. Ten pat, 398 psl.	85. <i>Lietuvių Enciklopedija</i> , XVIII, 77-78 psl.	
56. Ten pat, 402 psl.	86. Anicetas Simutis, <i>Pasaulio Lietuvių Žinynas</i> , 1958, 260-261 psl.	
57. <i>Chicagos Vadovas</i> , Chicago, 1952. Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois, 119, 142-147 psl.	87. Ten pat, 262 psl.	
58. Ten pat, 148-151 psl.	88. Ten pat, 269 psl.	
59. Ten pat, 164 psl. Jie paskelbė tik tuos, kurie užsiregistravo.	89. Ten pat, 278 psl.	
60. Anicetas Simutis, <i>Pasaulio Lietuvių Žinynas</i> , 1953, 176 psl.	92. S. Michelsonas, <i>Lietuvių Išeivija Amerikoje</i> , 309 psl.	
61. Ten pat, 163-164 psl.	93. Anicetas Simutis, <i>Pasaulio Lietuvių Žinynas</i> , 1958, 301 psl.	
	94. Ten pat, 302 psl.	101. Ten pat, 345 psl.
	95. Ten pat, 308-309	102. Ten pat, 349 psl.
	96. Ten pat, 313 psl.	103. Ten pat, 203-204 psl.
	97. Ten pat, 314 psl.	104. Ten pat, 205-210 psl.
	98. Ten pat, 319-320	105. Ten pat, 246 psl.
	99. Ten pat, 333 psl.	106. "Draugas", 1971, 206 nr.
	100. Ten pat, 340 psl.	

Trijulė, sušaukusi pirmą organizacinę O.L.G.D. suvažiavimą 1955 metais. Daktarai: D. Degėsys, J. Balčiūnas ir J. Stankaitis.

kontaktuoti, paruošti organizacijai statutą, parinkti jai vardą ir vienų metų bėgyje sušaukti Clevelande steigiamąjį susirinkimą. Laikinosios valdybos sekretorė, dr. D. Kesiūnaitė susisiekė su Chicaga, Ill. ir iš daktarų Mildos Budrienės ir Vytauto Tauro gavo nuo seniau Chicagoje veikiančios lietuvių gydytojų draugijos įstatus. Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos laikinoji valdyba tuos įstatus pataisiusi pritaikė Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos reikalavimams. Tie pataisyti įstatai ir Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos pavadinimas buvo oficialiai steigiamojo susirinkimo įvykusio Clevelande, 1956 metais spalio mėnesio 6-tą dieną priimti. Šio steigiamojo susirinkimo metu, dr. Danieliui Degėsiui pasiūlius buvo taip pat įsteigta Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos metinė 1000 dolerių kultūrinė premija. Laikinoji valdyba buvo perrinkta 1957-tiems metams. Jos pirmininku vėl pasiliko dr. D. Degėsys.

Šios valdybos sąstatas ir Ohio Lietuvių Gydytojų draugija 1956 metų gruodžio 21 dieną buvo įregistruoti į Ohio State Medical Association kaip legali profesinė lietuvių gydytojų organizacija. Tais pačiais metais draugijos valdyba užmezgė ryšius su Illinois ir New Yorko lietuvių gydytojų draugijų valdybomis, o 1957 metais Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimo metu Chicagoje, Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija tapo tos sąjungos nariu. 1957 metais spalio mėnesio 13-tą dieną Clevelande buvo įteikta pirmoji kultūrinė tūkstanties dolerių premija dramaturgui A. Landsbergiui už jo scenos veikalą "Penki stulpai turgaus aikštėje". Tais pačiais metais, Romos De-

gėsiinės iniciatyva, buvo įkurtas gydytojų žmonių pagalbinis vienetas.

1958 metų valdybą sudarė: pirmininkas dr. H. Brazaitis ir nariai — daktarai J. Stankaitis, V. Ramanauskas, K. Ambrozaitis ir D. Degėsys. Tais metais buvo įteikta antroji draugijos metinė kultūrinė premija Lietuvių Enciklopedijos redakciniam kolektyvui. Ši premija buvo įteikta Pasaulio Lietuvių Bendruomenės suvažiavime, New Yorke, kuriame dalyvavo visa Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos valdyba. Tais metais buvo duotas pasikalbėjimas per Voice of America į Lietuvą. Dr. H. Brazaitis kalbėjo apie lietuvių gydytojų organizavimąsi Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Dr. D. Degėsys — apie esančias galimybes įsikurti chirurgams; dr. J. Stankaitis — apie akušeriją, gynecologiją, anesteziją; dr. V. Ramanauskas — apie bendrą praktiką ir dr. K. Ambrozaitis — apie radiologiją.

1959 metų valdybą sudarė tie patys kolegos kaip ir pernai. Visi pasiliko tose pačiose pareigose. Šios valdybos pastangomis buvo suorganizuota trečioji kultūrinė draugijos premija, kuri buvo paskirta lietuviškų mokyklų vadovėliams leisti. Tais metais rugsėjo 6 ir 7-to dienomis draugijos valdyba suruošė antrąjį Amerikos ir Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimą Clevelande.

1960 metų valdybą sudarė: pirmininkas dr. V. Ramanauskas ir nariai-daktarai A. Čeičys, J. Skrinska, A. Čepulis, J. Stankaitis. Šiais metais buvo paskirta ketvirta kultūrinė metinė draugijos premija Čiurlionio ansambliui Clevelande.

1961 metų valdybą sudarė: pirmininkas — dr. V. Ramanauskas ir nariai-daktarai A. Čepulis, H. Brazaitis, A. Baltrukėnas, E. Lenkauskas. Tų metų kultūrinė draugijos premija buvo paskirta kom-

1960 metais O.L.G. D.-jos metinio susirinkimo metu. Kalba dr. V. Ramanauskas; prezidiume dr. A. Kisielius ir dr. N. Juškėnienė.

Bendra O.L.G.D. metimo susirinkimo nuotrauka 1956 metais.

pozitoriui K. V. Banaičiui už operą "Jūratė ir Kastytis". Šiais metais valdyba su draugijos atstovais dalyvavo Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavime New Yorke.

1962 metų valdybą sudarė: pirmininkas — dr. J. Stankaitis ir nariai-daktarai D. Degėsys, E.

Dalis prezidiumo minint O.L.G. D-jos penkiolikos metų jubiliejų. Iš kairės: dr. E. Drukeinis, ponja M. Šilbajorienė, dr. S. Matas, dr. G. Matienė, dr. R. Gineitis.

Lenkauskas, V. Ramanauskas, H. Brazaitis. Kultūrinė draugijos premija, šešta iš eilės buvo paskirta prof. Mykolo Biržiškos "Aleksandryno" išleidimui.

1963 metais valdybą sudarė: pirmininkas — dr. V. Ramanauskas ir nariai-daktarai D. Degėsys, E. Lenkauskas, A. Martus, H. Brazaitis. Draugijos kultūrinė premija (septintoji) paskirta Tėvynės Garsų radijo jaunimo programai Clevelande.

1964 metais valdybą sudarė: pirmininkas — dr. M. Vaitėnas ir nariai-daktarai A. Baltrukėnas,

A. Matulionis, A. Martus, J. Balčiūnas. Aštuntoji draugijos kultūrinė premija paskirta Broniui Kvikliui už jo knygą "Mūsų Lietuva".

1965 metų valdybą sudarė: pirmininkas dr. A. Martus ir nariai-daktarai H. Brazaitis, D. Degėsys, V. Ramanauskas, J. Skrinska. Dr. Ramanauskui iš valdybos pasitraukus į jo vietą atėjo A. Čepulis. Devintoji draugijos kultūrinė premija paskirta Mykolui Venslauskui už jo jaunimui pritaikintą scenos veikalą "Užburtoji Dūdelė".

1966 metais valdybą sudarė: pirmininkas — dr. E. Lenkauskas ir nariai-daktarai D. Degėsys, V. Ramanauskas, A. Aželis ir A. Martus. Dešimtoji draugijos kultūrinė premija paskirta Stasiui Barzdukui už visuomeninę veiklą.

1967 metų valdybą sudarė: pirmininkas dr. H. Brazaitis ir nariai-daktarai E. Lenkauskas, J. Skrinska, A. Martus, V. Ramanauskas. Vienuoliktoji kultūrinė draugijos premija buvo paskirta Alfonsui Mikulskiui už lietuviškos dainos garsinimą tiek savų, tiek svetimųjų tarpe. Iki šių metų draugijos kultūrinės metinės premijos būdavo skiriamos draugijos valdybos, bet 1967 metų visuotinio draugijos susirinkimo metu buvo priimtos taisyklės premijos kandidatų parinkimui ir premijų skyrimui. Jos skambėjo štai kaip: Kiekvienas draugijos narys, skirdamas kultūrinei premijai piniginę duoklę (\$30.00) ir siūsdamas tą duoklę draugijos išdininkui pasiūlo ir premijos kandidatą. Iš pasiūlytų kandidatų valdyba išrenka 5 ir juos stato balsavimui. Balsuojama tik už vieną kandidatą ir balsuoja tik tie draugijos nariai, kurie yra sumokėję kultūrinei premijai skirtą piniginę duoklę. Kandidatas gavęs absoliučią aukojusių narių balsų daugumą (t. y. pusę aukojusių ir 1 balsą) yra skaitomas premijos laimėtoju. Nei vienam negavus absoliučios daugumos valdyba išrenka vieną iš dviejų daugiausiai gavusių balsų. Tais metais Clevelande įvyko Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimas (9/2 ir 9/3 dienomis). Šio suvažiavimo metu dr. H. Brazaitis buvo išrinktas Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos pirmininku; dr. E. Lenkauskas — vicepirmininku ir D. Degėsys — sekretorium-iždininku.

1968 metais valdybą sudarė: pirmininkas — dr. V. Ramanauskas ir nariai-daktarai A. Čepulis, A. Baltrukėnas, J. Skrinska, A. Kisielius. Dvyliktoji draugijos metinė kultūrinė premija buvo paskirta Broniui Railai už lietuvišką publicistiką ir žurnalistiką.

1969 metais valdybą sudarė: pirmininkas — dr. A. Baltrukėnas ir nariai-daktarai A. Kisielius, V. Adams, J. Šonta ir J. Balčiūnas. Tryliktoji draugijos kultūrinė premija paskirta Clevelando tautinių šokių grupei — Grandinėlei. Šiais metais draugijos valdyba ir draugijos atstovai dalyvauja Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavime Toronte, Kanadoje.

1970 metais valdybą sudarė: pirmininkas — dr. E. Drukteinis, nariai-daktarai D. Degėsys, R. Gineitis, A. Čepulis, J. Skrinska. Keturioliktoji draugijos kultūrinė premija paskirta dr. Maceinai. **Metiniame draugijos susirinkime buvo nutarta valdybą rinkti ne vieniems metams, bet dviejų metų kadencijai.**

1971 metais valdybą sudarė tie patys gydytojai kaip ir pernai pasilikdami tose pačiose pareigose. Penkioliktoji draugijos kultūrinė premija paskirta prof. Ivinskiui.

1972 metais valdybą sudarė: pirmininkas — dr. J. Skrinska ir nariai-daktarai J. Stankaitis, J. Šonta, A. Čepulis, J. Mačiulis. Šešioliktoji draugijos kultūrinė premija paskirta dr. J. Girniui.

1973 metais valdybą sudarė tie patys gydytojai kaip ir pernai. Septynioliktoji kultūrinė draugijos premija paskirta A. Rukšėnui už jo knygą "Day of Shame".

1974 ir 1975 metais valdybą sudarė: pirmininkas — dr. D. Degėsys ir nariai-daktarai J. Balčiūnas, V. Stankus, A. Aželis ir J. Stankaitis. Aštuonioliktoji kultūrinė draugijos premija 1974 metais buvo paskirta Clevelando lietuvių jaunimo kambario Lietuvių Namuose įrengimo komitetui. Tos premijos įteikimo proga draugija suruošė jaunimui vaišes, šokius ir paties jaunimo atliktą vakaro programą. Šiame parengime dalyvavo apie 160 jaunimo. 1975 metų draugijos devynioliktoji kultūrinė premija atiteko Clevelande leidžiamam lietuviškam laikraščiai "Dirvai". 1975 metų visuotiniame draugijos susirinkime kultūrinės premijos skyrimo taisyklės buvo šiek tiek pataisytos, būtent, kad valdyba iš patiektų kandidatų išrenka ne penkis, bet tik tris ir juos pasiūlo balsavimui. Taip pat šio susirinkimo metu 1976-1977 metų kadencijai buvo išrinkti sekantys daktarai į valdybą: dr. Anelė Juškėnienė, dr. Giedrė Matienė, dr. Dainius Degėsys, dr. Algis Čepulis ir dr. Jonas Stankaitis.

1976 ir 1977 metų valdybą sudarė daktarai: J. Stankaitis — pirmininkas, A. Čepulis — vicepirmininkas, Nelė Juškėnienė — išdininkė, Dainius Degėsys — sekretorius ir G. Matienė — val-

“FRATERNITAS LITHUANICA” 70 METŲ

DR. JUOZAS KRIAUCIŪNAS

Š. m. rugsėjo 3 d., Chicagoje įvyko “Fraternitas Lithuanica” korporacijos septyniiasdešimties metų gyvavimo minėjimas. Brolija įkurta 1908 m. lapkričio 28 d. Petrapilyje. Jos steigėjai buvo medicinos studentai Petrapilio Karo Medicinos Akademijoje: Vladas Nagevičius, Kazys Oželis, Vladas Ingelevičius, Pranas Sližys ir Zenonas Ščepanavičius. Jie visi tapo gydytojais. Brolija buvo slapta, viešumon išėjo nepriklausomoje Lietuvoje 1922 m., o V.D.U. atkurta 1924 m., jau kaip korporacija. Nuo to laiko ji greitai augo ir klestėjo ligi Lietuva buvo okupuota. Žydėjimo laiku turėjo tarp 50-60 medikų studentų ir apie 130 filisterių. Pašalų fonde, reikalingiems studentams ir broliam paremti, turėjo virš 50 tūkstančių litų. Vokietijoje “Fraternitas Lithuanica” vėl atkurta Augsburgėje ir Bad Rehburge įvykusiuose suvažiavimuose, 1948 m. Amerikoje pradėjo veikti 1950 m. ir veikimas tęsiamas. Patogumo dėliai, kad galėtų geriau veikti vietos sąlygose, dabar ji pasidalinus į tris skyrius, kurie yra: Chicagoje, Clevelande ir New Yorke. Tačiau yra dažni ir bendri suvažiavimai. Prie veikimo prisideda ir kituose kraštuose gyvenę broliai, tik Lietuvoje negali nieko veikti viešai.

Brolijos įsteigimo tikslas buvo: skatinti lietuvius studentus ir kitus lietuvių moksleivius bei inteligentus likti lietuviams, sukurti lietuviškas šeimas ir visais galimais būdais grįžti į tėvynę ir dirbti tarp lietuvių ir jų gerovei.

Korporacija “Patria” įsteigta 1931 m. tais pačiais pagrindais, kaip ir “Fraternitas Lithuanica”, bet tik moterims, medicinos ir odontologijos studentėms ir tų sričių gydytojoms, susijungę su

dybos narė. 1976 metų kultūrinė draugijos premija buvo paskirta Kento Universiteto lituanistinei katedrai; 1977 metų kultūrinė premija atiteko Algirdui Bielskui už jo veiklą jaunimo sporto organizacijoje. 1978 ir 1979 metų valdybą sudaro šie gydytojai: pirmininkas — H. Brazaitis, vicepirmininkas — V. Čeičys, sekretorius — J. Skrinška, išdininkas — Dainius Degėsys ir valdybos narys — T. Roma Degėšienė. 1978 metų kultūrinę premiją gavo istorikas J. Jakštas.

fraternitiečiais 1975 m. ir sudarė vieną korporaciją — “Fraternitas Lithuanica” — Patria”. Nuo susijungimo veikimas yra bendras ir našesnis.

Suvažiavimas-minėjimas pradėtas pamaldomis Jėzuitų koplyčioje už žuvusius bei mirusius brolius. Kun. Borevičius pamokslu metu pasakė, kad mokslas ieško tiesos. Medicina taip pat ieško tiesos ir amžinos tiesos, ko siekia ir fraternitiečiai. Po pamaldų vyriausias amžiumi brolis dalyvavęs suvažiavime, dr. A. Matukas uždegė aukurą prie už Lietuvos laisvę žuvusiems paminklo (sodelyje prie Jaunimo Centro). Jis ir patrijietė E. Giedraitienė padėjo gyvų gėlių vainiką prie paminklo žuvusiems už laisvę pagerbti. Br. V. Tauras pri-

Dr. V. Tauras su žyminiu — sveikinimu, dr. V. Ingelevičiui Korp! Fraternitas Lithuanica 70-ties metų suakties proga.

minė, kad laisvės yra brangi kaina, net aukų ir gyvybių pareikalauja, bet mes esame ir tam pasiruošę. Čia sugiedota "Marija, Marija" ir Lietuvos himnas. Sekė mirusių brolių kapų aplankymas Chicagos kapinėse padedant prie kapo gėlių puokštes. Po to bendrai pasistiprinta Holiday Inn, prie Cicero Ave. ir ten pat įvyko bendras suvažiavimo susirinkimas.

Mandatų komisiją sudarė broliai: H. Brazaitis, A. Gleveckas ir A. Matukas. Į naują valdybą vienbalsiai išrinkti: A. Tauras, M. Vygantas, E. Giedraitienė, P. Janušonienė ir A. Garūnas. Jie

Generalinė konsulė J. Daužvardienė sveikina Korp! Fraternitas Lithuanica.

Korp! Fraternitas Lithuanica suvažiavimo prezidentas. Prie stalo iš kairės: inž. A. Didžiulis, Pleno Vyrišios atstovas; dr. K. Pemkus — Korp! Gaja atstovas; J. Daužvardienė — Lietuvos generalinė konsulė; dr. H. Brazaitis skaito paskaitą apie Korp! Fraternitas Lithuanica išikūrimą; dr. V. Tauras, Korp! Lithuanica pirmininkas; dr. E. Giedraitienė — Korp! vicepirmininkė; dr. A. Garūnas — išdėtininkas-sekretorius ir dr. J. Kriaučiūnas — suvažiavimo sekretorius.

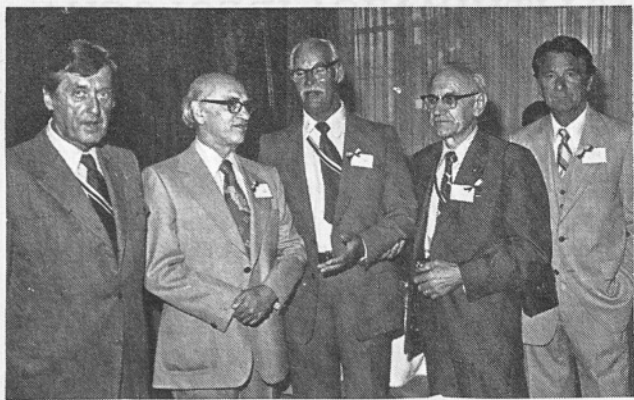
sudarė ir anksčiau valdybą. Kandidatais liko: P. Paulius ir A. Mačiuikienė. Revizijos komisijon įeina: V. Raslavičius, A. Taurienė ir J. Kriaučiūnas. Garbės teismas susideda iš: F. Kauno, J. Juco ir O. Mironaitės. Komisijon pakeisti-papildyti įstatų išrinkti: Kisielius (jaun.), A. Tauras, J. Janušonienė, A. Gleveckas ir J. Kriaučiūnas.

Į korporaciją priimti nauji nariai: dr. Mindaugas Griaudzė, dr. Dalia Šulienė ir med. stud. Kastytis Zymantas. Nepaprastais nariais priimti: inž. Kazys Oželis ir dr. Domas Giedraitis.

Vakare, Lietuvių tautiniuose namuose įvyko sukaktuvinis posėdis-minėjimas. Garbės prezidentu-

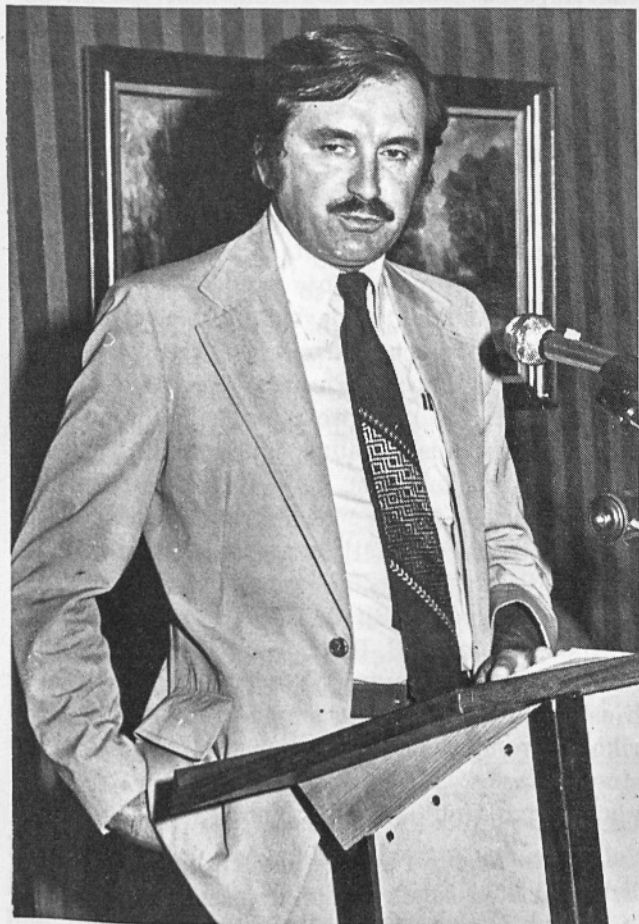

Dr. J. Skrinška su ponja ir dr. H. Brazaitis sveikina dr. Domą Giedraitį su jo išrinkimu į Korp! nepaprastus narius.

Prinokę fraternitiečiai, daktarai: S. Budrys, A. Maciūnas, K. Aglinskis, J. Kriaučiūnas ir P. Mažeika.

mą sudarė: generalinė konsulė J. Daužvardienė, korp. "Patria" atstovė E. Giedraitienė, vyrijos "Plienai" atst. inž. A. Didžiulis, korp. "Gaja" atst. dr. K. Pemkus ir fraternitiečiai: V. Tauras, A. Garūnas ir J. Kriaučiūnas. Konsulė Daužvardienė ir kiti svečiai sveikino broliją, linkėjo sėk-

Dr. M. Vygantas skaito pranešimą apie Korp! Frat. Lith. veiklą Amerikoje ir apie veiklos perspektyvas.

Dr. Elena Giedraitienė ir dr. A. Matukas deda vainiką prie paminklo.

mės darbuose, sulaukti šimtmečio jubiliejaus ir jį švęsti nepriklausomoje Lietuvoje. Brolis H. Brazaitis trumpai apžvelgė brolijos įkūrimą, plėtimąsi ir ankstesnius darbus, o br. M. Vygantas — dabartinius darbus ir matomus darbus. Jis jaunesniųjų vardu, kurie jau gerai moka anglų kalbą, pažadėjo daugiau reikštis amerikiečių ir kitų tautų spaudoje medicinos, moksliniais ir tautiniais klausimais.

Planuotas brolio dr. V. Ingelevičiaus, vienintelio likusio iš brolijos kūrėjų, pagerbimas neįvyko, nes jis negalėjo suvažiavime dalyvauti. Jam paruoštą adresą paėmė br. A. Matukas įteikti asmeniškai. Iškilmingo posėdžio dalyviams pristatyti naujai priimti brolijos-seserijon nariai ir nepaprastieji nariai.

Baigus posėdį solistė Praurimė Ragienė sugiedojo fraternitiečių himną, palydint muziko

KORPORACIJOS FRATERNITAS LITHUANICA IDEOLOGIJA, KŪRĖJAI IR VEIKLA

H. BRAZAITIS, M. D.

Susirinkome paminėti septyniadešimtą korporacijos *Fraternitas Lithuanica* įkūrimo sukaktį. Korporacija buvo įkurta 1908 metais lapkričio 28 dieną Petrapilio Karo Akademijos studento Vlado Nagevičiaus iniciatyva su keturiais Akademijos draugais Vladu Ingelevičium, Kaziu Oželiu, Pranu Šližiu ir Zenonu Ščeponavičium. Įsteigimo idėją įkvėpė ir jai pritarė dr. Jonas Basanavičius, su kuriuo Vladas Nagevičius artimai bendravo. Pradžioje *Fraternitas Lithuanica* veikė kaip draugija ir neturėjo surašyto statuto. Tik 1922 metais gruodžio 16 dieną, jau nepriklausomoj Lietuvoj, valdžios reikalavimu buvo surašytas ir patvirtintas statutas ir nuo tos datos *Fraternitas Lithuanica* oficialiai gavo korporacijos vardą. Nuo įkūrimo pradžios *Fraternitas Lithuanica* savo dvasia atitiko ne draugijos, bet daugiau korporacijos-brolijos struktūrą.

Nuo 1893 metų Petrapily veikė slapta, bendra lietuvių studentų draugija. Tačiau jos nariai, už-

baigę studijas, išsiskirstydavo įvairiose vietovėse, ir ryšys tarp jų nutrūkdavo. Studentas Vladas Nagevičius galvojo, kad reikia profesinės organizacijos, kurios nariai, užbaigę mokslus, palaikytų tarp savęs ryšius ir išlaikytų draugijos veiklą. Akstiną lietuviams medikams susiburti į savitą profesinę organizaciją galėjo sustiprinti ir ta aplinkybė, kad Karo Medicinos Akademijoj jau veikė estų ir latvių panašaus pobūdžio tautinės organizacijos.

Apžvelgdami organizacijos įkūrimo sumanyimą, turėtume prisiminti kai kuriuos Lietuvos istorijos epizodus, kurie nebuvo palankūs lietuvių tautinei pažangai vystytis ir kultūrai bręsti. Didieji Lietuvos kunigaikščiai, apjungę kunigaikštijas į vienalytę valstybę, savo karžygiškiais žygiais ją išplėtė toli už etnografinių ribų, nekreipdami dėmesio į tautines bei kultūrinės tautos aspiracijas. Net pat Vytautas Didysis nepuoselėjo savo valstybėje tų taip reikalingų tautinių bei kultū-

Fausto Strolios vedamam styginiam ansamblui. Žodžiai: "Fraternitas, humanitas tejungia mus tvirtai, tejungia mus tvirtai. Žmonijai dirbt, tėvynę kelt, mūs darbo pamatai, mūs darbo pamatai", skambėjo labai pakiliai ir nuteikiančiai. Po to ansamblis pagrojo kelis dalykėlius, ypač atsimintiną lietuviškų dainų pynę. Pabaigai solistė Ragiėnė pagiedojo "Paskutinį birželį". Giesmė kai kuriems net ašaras išspaudė. Giesmės autorė rašytoja, poetė ir aktorė Birutė Pūkelevičiūtė taip pat dalyvavo. Sekė pasivaišinimas visų svečių, patrijietiečių ir fraternitiečių ir pasilinksminimas. Suvažiavimas nebuvo gausus, bet darbingas. Visam minėjimui vadovavo ir susirinkimuose pirmininkavo br. V. Tauras, o sekretoriavo br. J. Kriaučiūnas.

Po penkių metų įvykstančiai fraternitiečių 75 m. sukakčiai paminėti ruošiamasi išleisti specialų papildomą leidinį, priedą prie prieš 20 m. išleisto "Fraternitas Lithuanica", kuriame bus atžymėta paskutinių 25 m. veikla ir įtraukta "Patria" korporacijos veikla. Jau išleistame veikale randama daug žinių apie brolius ir to laiko įvykius, nuo pat brolijos įsteigimo.

Iš brolijos svarbesnių darbų atliktų Amerikoje pažymėtini: 1. "Fraternitas Lithuanica" knygos išleidimas 1958 m., kurioje randamos žinios apie brolius ir jų nuveiktus darbus mokslo, visuomeniniuose, kultūriniuose baruose ir Lietuvos valstybiname gyvenime; 2. Finansavimas dailės darbų konkurso R. Kalantos protesto-susideginimo prieš okupaciją, įvykusio Kaune, įamžinimui. Trys lietuviai dailininkai tada gavo lygias premijas už savo darbus; 3. New Yorko skyrius finansavo konkursą parašyti eilėraščių ar giesmę 1941 m. birželio mėn. lietuvių genocidiniams išvežimams atminti. Laimėjo poetė Birutė Pūkelevičiūtė. Giesmę harmonizavo muz. B. Budriūnas; 4. Br. V. Paprockas Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos ir brolijos vardu įteikė Lietuvos smėlio statinaitę Amerikos astronautams nuvežti į mėnulį. Tuo jis garsino Lietuvos vardą. Galėčiau išvardinti ir daugiau pažymėtinų darbų, bet vietos stoka neleidžia.

Fraternitiečiai ir patrijietės pasiryžę ir toliau dirbti Lietuvos išlaisvinimui ir jos žmonių gerovei.

rinių aspektų ir savo dvare nebuvo įvedęs oficialiai lietuvių kalbos. Toliau Jogailos vestuvės ir Liublino unija nuvedė lietuvių bajoriją ir inteligentiją Varšuvos link. Sekęs Lietuvos padalinimas uždėjo 120-čiai metų rytų kaimyno okupacijos pančius su spaudos draudimu ir sudarė pavojų tautai paskęsti didžiosios Rusijos plotuose. Tautinė sąmonė buvo apmirusi. Susidarė pavojus tautos žlugimui. Tik 19 šimtmečio pabaigoje ir 20 šimtmečio pradžioje iš lietuviško kaimo kilusi išsimokslinusi naujoji inteligentijos karta susirūpino tautos išlikimu ir jos kultūros kėlimu. Dr. Jono Basanavičiaus Aušra ir dr. Vinco Kudirkos Varpas pradėjo žadinti iš miego lietuvių tautos gyvybės bei kultūros aspiracijas. Tokiomis aplinkybėmis bei nuotaikomis būrėsi lietuviai studentai Rusijos universitetuose, šiomis mintimis vadovavosi ir Vladas Nagevičius. Jam rūpėjo tautos gyvybės išlaikymas ir jos kultūros plėtimas.

Daugumas Petrapilio Karo Medicinos studentų turėjo stipendijas, už kurias reikėjo atitarnauti rusų kariuomenėje. Susidarė pavojus, kad jie ištirps pasilikę svetimoje žemėje. Todėl pagrindinis korporacijos tikslas buvo nuteikti savo narius grįžti į Lietuvą ir joje dirbti savo krašto sveikatingumui, kultūrai ir vesti tautą pažangos keliu. Principas "laikyti lietuvių kaimą pirmutiniu įkvėpimo šaltiniu ir galutiniu veikimo tikslu" niekad nebuvo detalai išryškintas ir jį reikia suprasti ne pažodžiui, bet simboliškai, nes iš to kaimo kilo lietuviška dvasia ir iš jo išaugo naujoji, išsimokslinusi lietuvių karta, kuri rūpinosi lietuvių tautos išlikimu, tautiniu bei kultūriniu pažangumu. Be to, korporacija laikė lietuvišką šeimą tautiniu išsilaikymo pagrindu.

Pradžioje Fraternitas Lithuanica buvo slapta ir nelegali organizacija. Tik revoliucijai prasidėjus 1917 metais pradėjo reikštis viešame gyvenime. Jos nariai dalyvavo Petrapilio Seime ir daug prisidėjo prie nutarimo, reikalaujančio Lietuvai nepriklausomybės. Prie to reikalavimo aktyviai prisidėjo pagarsėjusi Vlado Nagevičiaus kalba su posakiu "šalin zuikiai".

Fraternitas Lithuania didėjo savo narių skaičiumi. Į ją įstojo kitų universitetų studentai iš Maskvos, Tartu ir kitur. Po pirmojo pasaulinio karo fraternitiečiai grįžo į Lietuvą ir aktyviai įsijungė į Lietuvos valstybės atstatymą. Daugumas fraternitiečių stjo savanoriais į Lietuvos kariuomenę, sudarydami Karo Sanitarijos tarnybą. Pats gydytojas Vladas Nagevičius nuo ne-

priklausomybės pradžios iki sovietų okupacijos buvo Karo Sanitarijos viršininkas ir su savo pavaduotoju gydytoju Vladu Ingelevičium tvarkė Lietuvos kariuomenės sveikatos reikalus. Korporacija Fraternitas Lithuanica savo tiksluose buvo užsibrėžusi ne tik puoselėti medicinos sritį, bet aktyviai dalyvauti visuomeniniame, kultūriniame Lietuvos atkūrimo darbe. Korporacijos nariai, be savo tiesioginių medicinos pareigų, aktyviai dalyvavo ir kitose srityse. Pats brolis generolas Nagevičius buvo Karo Muziejau įsteigėjas ir viršininkas, vadovavo Karininkų Ramovei, buvo karo invalidų globėjas ir rėmėjas. Jo artimiausias bendradarbis, brolis pulkininkas Vladas Ingelevičius, be savo tiesioginių pareigų, buvo plačiai įsijungęs į Lietuvos Raudonojo Kryžiaus organizavimą ir veiklą. Brolis pulkininkas Kazys Oželis, be Karo Ligoninės viršininko pareigų, profesoriavo universitete ir vadovavo Teismo Medicinos katedrai. Profesorius Juozas Blažys suorganizavo neurologinę ir psichiatrinę kliniką ir jai vadovavo. Korporacijos garbės narys prof. Petras Radvickis suorganizavo ausų ir nosies kliniką. Profesorius Povilas Stančius ėjo stomatologijos katedros vedėjo pareigas. Brolis Balys Matulionis suorganizavo Lietuvos gydomuosius kurortus Birštone ir kitur. Fraternitiečiai aktyviai prisidėjo prie Kauno Universiteto Medicinos fakulteto steigimo ir užėmė vadovaujamas vietas medicinos ir visuomeninės veiklos srityse.

Korporacija nebuvo gausi savo narių skaičiumi. Turėjo apie 130 narių. Bet jų darbai buvo reikšmingi. Korporacijos nariai domėjosi kultūriniu gyvenimu ir bendravo su kultūrininkais lankydami meno parodas, koncertus. Be aktyvių narių korporacija turėjo garbės narius: dr. Joną Basanavičių, dr. Petrą Radvicką, dr. Joną Šliupą ir muziką Stasį Šimkų, kuris su fraternitiečiais bendravo dar Petrapilio laikais ir vėliau sukūrė muziką fraternitiečių himnui.

Politinės krypties Fraternitas Lithuanica neturėjo. Jos principas buvo politinių ir tikiškinų įsitikinimų visiška tolerancija. Po korporacijos vėliava sutilpo įvairių politinių pakraipų gydytojai. Korporacija apjungė įvairių politinių partijų narius nes, pabrėžiu, tvirtai buvo laikomasi ir reikalaujama tolerancijos. Korporacijos narius rišo broliški ryšiai, tai buvo antroji šeima.

1926 metais Kauno Universitete buvo įsteigta to paties vardo ir tikslų studentų korporacija, kurios nariai, užbaigę mokslus, įsijungdavo į gydytojų korporaciją. 1931 metais įsikūrė tos pa-

MEDICINA OKUPUOTOJE LIETUVOJE

Paruošė VACYS ŠAULYS, M. D.

DARBININKŲ SERGAMUMAS IR NEDARBINGUMAS KAUNO RADIJO GAMYKLOJE

(R. ŠIMAITIS — LTSR SAM Eidem., Mikrobiol.
ir higienos inst.)

Tyrimuose vertinamos mikroklimatinės sąlygos, nustatant patalpų užteršimą įvairiom cheminėm medžiagoms.

Higieniniai tyrimai parodė, kad žiemą gamyklų patalpose oro temperatūra 0,2 m ir 1,5 m aukščio zonoje iki 74% atvejų buvo žemesnė kaip 28°C, kai kur tesiekė 3,4°C, o vasarą iki 84% atvejų buvo didesnė kaip 28°C, vietomis siekė 32,6°. Santykinė (reliatyvinė) drėgmė tame aukštyje žiemą iki 84% atvejų buvo mažesnė kaip 30%, o vasara normali (apie 55-60%). Oro judėjimas

vasarą ir žiemą buvo greitesnis už leidžiamą. Montavimo ir surinkimo darbų patalpose buvo užterštos švino aerozoliais, kurie visais metų laikais smarkiai prašoko sanitarines normas — rasta iki 0,013 mg/m³. Litavimo skyriuose anglies viendeginio (CO) garų ypač tirštai žiemą — siekė 97 mg/m³ (norma 20 mg/m³). CO koncentracija kiek žemesnė vasara, bet irgi smarkiai prašoka normas. Tos kenksmingos darbo sąlygos ryškiai pakenkė darbininkų sveikatingumui ir gerokai atsiliepė į sergamumą ir laikiną nedarbingumą. Autorius išanalizavo tos gamyklos 8586 darbininkus, palyginimui kontrolinei grupei pasirinko Kauno Siuvimo — galanterijos fabriko "Danga" darbininkus.

Radijo gamyklos darbininkai sirgo dažniau ir ilgiau negu kontrolinės grupės asmenys. Susirgi-

čios ideologijos studentų medikių ir odontologų korporacija "Patria".

Savo veikloje, be eilinių susirinkimų, korporacija kiekvienais metais turėjo metinius suvažiavimus, kuriuose buvo iškilmingai minimas korporacijos gimtadienis. Suvažiavimai prasidėdavo pamaldomis už mirusius brolius. Po to sekė darbo posėdis ir vakare iškilmingas posėdis, dažniausiai Karininkų amovėje, į kurį atsilankydavo vyriausybės atstovai ir labai dažnai pats valstybės prezidentas.

Be jau mano minėto dalyvavimo Petrapilio Seime, pirmomis Lietuvos okupacijos dienomis, 1940 metais, korporacijos atstovas profesorius Viktoras Vaičiūnas dalyvavo pirmame medicinos profesijos narių mitinge Valstybiniame Teatre, Kaune ir savo kalboje viešai reikalavo palikti Lietuvai nepriklausomybę. Rusų ir vokiečių okupacijos metais korporacija, kaip ir kitos tautinės organizacijos, buvo likviduota ir jokios, net slaptos, veiklos neturėjo. Tik paskiri jos nariai aktyviai dalyvavo pagrindžio veikloje ir prisidėjo prie 1941 metų sukilimo.

1948 metais jau išėivioj, Augsburgėje, korporacija turėjo suvažiavimą, atnaujino ir priėmė naują statutą bei pasiskelbė veikianti organizacija. Savo veiklą korporacija tęsia ir išėivioj. Jos nariai išsisklaidė po visą pasaulį: Jungtines Ame-

rikos Valstybes, Kanadą, Australiją ir Pietų Amerikos valstybes.

Esame toli nuo tėvynės kaip mūsų steigėjai prieš pirmąjį pasaulinį karą, bet jų tikslas buvo grįžti į Lietuvą. Mes gi, deja, savanoriškai ją apleidome. Pavojus tautos gyvastingumui, jos kultūrai ir išsilaikymui beveik toks pats. Todėl ir tikslai turi pasilikti tie patys: lietuvių tautos gyvastingumo išlaikymas, jos moralinis bei fizinis sveikatingumas ir kultūrinis pažangumas. Deja, negalime aktyviai gimtajame krašte į tuos darbus įsijungti. Turėkime vilties, kad Fraternitas Lithuanica naujai atgims ir savo veiklą išplės gimtajame krašte Lietuvai atgavus laisvę.

Šiandien minime septyniasdešimtąjį gimtadienį. Deja, nesame visi. Dalis mūsų brolių nukeliavo amžinybėn. Daugelį apėmė emigracijos apatija ir nesilaikome tų nuostatų kurie buvo privalomi korporaciją steigiant. Dalyvauti metiniuose suvažiavimuose buvo būtina, to buvo reikalauta iš mūsų brolių, kurie tai vykdavo ir atvykdavo net iš tolimų frontų broliškam susitikimui. Tas buo privalu ir tas buvo vykdoma. Šiandien to pasigendame. Tik prašvitus laisvės aušrai ir tautai atgavus valstybinę nepriklausomybę, korporacija Fraternitas Lithuanica atgaus savo pirmykštę reikšmę ir grįš į tą kelią, kuriuo buvo eita korporaciją kuriant, nepriklausomą Lietuvoj ir kurią buvo nustatę jos steigėjai.

muose vyravo kvėpavimo organų ligos: virš. kvėpavimo takų kataras, gripas, bronchitas. Dažniau ir ilgiau serga ilgiau dirbą (vyresni) darbininkai. Dažniau serga skrandžio ir dvylikapirštės žarnos opalige ir gastritais. Neštumo toksikozėm tiriamos grupės darbininkės sirgo beveik dvigubai dažniau negu kontrolinės grupės. Dažnesni persileidimai. Keturi kartus dažnesni susirgimai psichinėm ligom, nes nuo švino nukenčia centrinė nervų sistema.

SVEIKATOS APSAUGA, 1977 m. 12, 10-14 p.

PSICHOLOGINĖS IR MORALINĖS PROBLEMAS TRANSPLANTOLOGIJŲ

(V. KLEIZA, Vilniaus Inkstų transplantacijos vadovas)

1977 m. Lietuvoje pradėtas antrasis šimtas inkstų persodinimo operacijų. Lyginant su kaimyniniais sovietų kraštais tai esąs nemažas skaičius. Persodinimo operacijų reikalingų ligonių esą 3 kartus daugiau, bet dėl pavėluoto ir blogo konservatyvaus gydymo, nesant pakankamai transplantatų ir psichologinių kliūčių negalima to padaryti.

Gydytojai nesisitiki naujais, netradiciniais gydymo metodais: vyresnieji gydytojai žiūri skeptiškai į inkstų persodinimą, mirtis laikoma neišvengiama ligos baigtis. Panaši pažiūra ilgai vyravo kraujo perpylimo ir širdies operacijų atvejais. Per ilgai trunka tiek ligoniams, tiek gydytojams persodinimui nusprendimas; konservatyviai gydant, užtęsia azotemiją, kas nualina ligonio centrinę ir periferinę nervų sistemą ir negražinamai pažeidžia parenchiminiuosius organus.

Sėkmingesnės operacijos su gyvų donarų inkstais. Lietuvoje tokių sudaro tik 10% (kai tuo tarpu Minesotos universitete — 60%). Lietuvoje inkstų donarystė sutinka gydytojų pasipriešinimą, laiko "sveiko žmogaus žalojimu". Donarams neteikiamos privilegijos, ne kaip kad turi kraujo donarai.

Transplantologijos sąlygom pagerinti LTSR Sveikatos apsaugos ministerija 1975. I. 16 ir 1977. 7. 11 išleido įsakymus. Lengviau galės panaudoti lavonų inkstus ir galės įjungti rajonines ligonines.

SVEIKATOS APSAUGA, 1977, 12, 32-37

STATISTIKOS IR PLANAI LIETUVOJE

1971-1975 m. — IX penkmetyje sveikatos objektų statybai panaudota virš 53 mil. rbl. 24 mil. išleista gydymo įstaigų remontui. Pastatyta ligo-

ninių ir praplėtimų — viso 5004 lovos. Įrengta poliklinikų, kurios gali priimti 5200 lankytojų per pamainą. Pastatytos 4 sanitarijos — epidemiologijos stotys. Neišpildyta statybos-montavimo darbų už 4,1 mil. rbl., arba 10% penkmečio užduoties.

Ateinančio penkmečio panašūs planai. Kaimo gyvenvietėse pastatytos 80 naujo tipo ambulatorijų su vaistine, fizioterapijos kabinetu ir laboratorija. Prie ambulatorijos bus 2 butai medicinos personalui. Tokioje ambulatorijoje dirbs 3-4 gydytojai, galės priimti 100-120 ligonių per pamainą. 1977 m. pastatyta 13 tokių ambulatorijų.

Bus pastatytas Sveikatos miestelis Vilniuje su 1000 lovų daugiaprofilinė ligoninė, 450 l. onkologinių dispanserių ir 300 l. vaikų ligoninė — viso virš 500 tūkst. kub. m. Komplexas pradėtas 1975 m.

Lietuvoje statant ligonines šitam penkmetyje vienos lovos — 12,000 rbl., XI penkmetyje kainuos — 14,000.

Statybai esą daug trūkumų: blogi medicinos įrengimai ir aparatūra, blogai veikia ventiliacija ir kondicionuoto oro sistemos, blogi komunikacijos įrengimai. Netinkamos konstrukcijos grindys, ypač nepakenčiama stalių gaminių kokybė. Dažnai tik paviršinius objektus reikia skubiai remontuoti.

★

Resplk. Kauno klinikinė ligoninė (buv. Nauj. Kauno klinikose) dabar veikia 39 stacionariniai skyriai ir 1978 m. pabaigoje turės 2000 lovų. Joje dirba virš 3000 dorb., iš kurių 463 gydytojai, 1200 vidurinio med. personalo, kiti administracinio, techninio ir ūkio darbuotojai. Ligoninės gydymo — profilaktikos darbams vadovauja prof. Z. Januškevičius.

★

Medicinos srityje Lietuvoje dirba daugiau kaip 1000 mokslu darbuotojų, iš jų 96 medicinos mokslų daktarai ir per 500 mokslų kandidatų. Medicinos daktarų daugiausia vidaus ligų, kardiologijoje, reumatologijoje — 21, chirurgijoje — 18. Iš dabar 96 dirbančių medicinos mokslų daktarų dauguma aukštąjį mokslą baigė pokario metais ir 90% yra Lietuvos aukštųjų mokyklų auklėtiniai. Gydytojų profesijoje vyrauja moterys, bet med. mokslų daktarų tarpe dominuoja vyrai — 74%. 57% daktarų gimę 1921-1930 m. laikotarpyje, 85% disertacijas gynė Vilniaus ar Kauno mokslinėse tarybose. Vidutinės kandidato disertacijos rengimo laikas 10,7 metų, o daktaro — 12 m.

LIETUVOS REUMATOLOGŲ IR PEDIATRŲ-KARDIOLOGŲ ATSIEKIMAI

A. BUTKUS, Ph. D.

Reumatologijoje: Vilniuje esantis Eksperimentinės ir klinikinės medicinos institutas nagrinėja tik vieną problemą: Reumatizmas ir sąnarių ligos. Jie tiria reumatinių ligų paplitimą, etiologijos patogenezės, diagnostikos, gydymo ir profilaktikos klausimus. Reumatinės ligos (jų yra iš viso virš 100) visame pasaulyje dar gana paplitusios. Lietuvoje tikroju reumatu serga apie 1-2%, o reumatinis artritu apie 1% gyventojų. Be to, didelė grupė asmenų turi įvairius distrofinius judamojo aparato susirgimus. Institutas jau paskelbė apie 15 mokslinių darbų (A. Matulis, V. Astrauskas, E. Puodžiūnienė ir kt.).

Daugelio reumatinių ligų etiologija nežinoma, Lietuvoje daug dėmesio skiriama įvairioms streptokokų formoms ir virusams, kaip reumatinių ligų sukėlėjams. Biocheminiai tyrimai rodo, kad limfocitų, gautų iš sergančių reumatinis artritu me-

tabolizmas yra žymiai pakitęs. Todėl jie pagamino efektyvų antilimfocitinį globuliną prieš šioms ligoms sergančių tonsilių limfocitus. Šalia to jie tiria nukleinių rūgščių ir nukleotidų, kolageno ir proteoglikanų metamobizmą. Neuroendokrininės sistemos reguliacijos sutrikimų tyrimai reumatinių ligų metu parodė jų vaidmenį susirgimų patogenezėje ir terapijoje (V. Astrauskas ir kt.).

Reumatinių ligų diagnostiką žymiai pagerino nauji instrumentiniai tyrimų metodai: reoftamografija, elektrokardiografija, speciali fonokardiografija, erdvinis Ekg įvertinimas, radioaktyvus izotopai ir kt.

Institutas pasiūlė apie 10 naujų gydymo metodų bei originalių vaistinių preparatų, kai kurie iš jų pripažinti išradimais.

Kai kuriems ligoniams atliekama širdies vožtuvų protezavimo operacijos (A. Marcinkevičius, J.

Lietuvoje 1970 m. buvo 10%, 1976 b. jau 13% gydytojų komunistų.

SVEIKATOS APSAUGA, 1978, #1.

REFLEKSOTERAPIJA OTORINOLARINGOLOGIJOJE

(B. BARTKEVIČIENĖ — Vilniaus m. II ligoninė)

Akupunktura Lietuvoje, taip ir kitur Sovietijoje, vadinama refleksoterapija. Elektropunktura — viena refleksoterapijos atmainu, kada vietoj okupunktūros adatu vibracijos pirštais, panaudojamas elektros, adatas prijungiant prie silpnos elektros srovės. Tas metodas naudojamas dažniausiai chirurginiam nuskausminimui — anestezijoje.

Autorė panaudojo refleksoterapija otolaringologinėse ligose 128 ligoniams. Geriausi rezultatai gauti gydant ausies užšėsius ir pasikartuojančius nosies kraujavimus. Palyginamai sėkmingai panaudotas nosies polypotomijų metu ir pooperaciniam laikotarpy.

Autorė mano, kad rezultatai pagerėtų, kada refleksoterapija bus geriau išstudijuota ir plačiau panaudota.

SVEIKATOS APSAUGA, 1978 m. #5, 18-20 psl.

★

"Vilniaus miesto gyventojams stacionarinė medicinos pagalba teikia 9 gydymo — profolaktikos įstaigos, turinčios 3315 lovų. Mieste esančios respublikinės gydymo — profolaktikos įstaigos tam tikra lovų skaičių irgi skiria miesto gyventojams. 1976 m. miesto gyventojų hospitalizavimui panaudota 5120 stacionariųjų lovų: 111,7 lovos 10000 gyventojų. Vilnius atsilikęs nuo kitų respublikinių miestų, ypač trūksta terapinių lovų, virš 40%.

★

Pokario metais Vilniaus medicinos fakultetas parengė 3817 gydytojų, iš jų 561 pediatrą, 251 higienos, sanitarijos ir epidemiologijos specialistą, 216 stomatologų, 82 provizorius ir kt. Nuo 1960 m. studentų priėmimas sumažinamas. Daug dėstytojų perėjo į praktinį darbą. Dabar Medicinos fakultete yra 200 dėstytojų, iš jų 33 profesoriai ir daktarai, apie 120 docentų ir med. m. kandidatų.

1979 m. universitetas švęs 400-ąsias metines — seniausia šalies aukštoji mokykla.

SVEIKATOS APSAUGA, 1978 m. #5, 42-45 psl.

Briedikis ir kt.), o taip pat sąnarių chirurginis gydymas. Be to, suaugusiems vaikams, sergantiems reumatinėms ligoms vykdoma kurortinė rehabilitacija. Tai atliekama Druskininkuose, Birštono kurortuose, o taip pat specialiose vaikų mokyklose. Lietuvos naturalūs mineraliniai vandenys gana efektyvus gydant reumatinės ligas (H. Guobys ir kt.). Reumato profilaktikai pasirodė labiausiai efektyvus bacilinis — 5, vartojant jį ilgą laiką.

Lietuvos reumatologai pokario metu apgynė 12 doktoratinių ir apie 50 kandidatinių dizertacijų, reumatologine tematika parašė keletą monografijų. Reumatologinei draugijai priklauso 100 narių (pirmininkas A. Matulis).

Vaikų kardiologija: Toje srityje Lietuvos pediatrai daugiausiai mokslinių darbų atliko tirdami reumato karditą, įgimtas širdies ydas, ne-reumatinę miokardo patologiją, širdies ritmo sutrikimus ir kraujagyslių distonacijas. Minėtais vaikų kardiologijos klausimais per pastaruosius 15 metų apginta 22 disertacijos (3 iš jų doktorinės), paskelbta daug straipsnių, išleista 10 metodinių nurodymų.

Širdies reumato srityje dirba Kauno medicinos vaikų ligų katerdos pediatrai bei Eksperimentinės ir klinikinės medicinos instituto Vilniuje darbuotojai ir praktikos gydytojai — reumatologai. Daugiausia darbų atlikta ankstyvos reumato diagnostikos ir profilaktikos klausimais. Remiantis ilgalaikio reumatu sergančių vaikų stebėjimo duomenimis, buvo nustatyti diagnostiniai lanteninio reumato kriterijai (E. Puodžiūnienė ir kt.).

Paraleliai su moksliniais darbais buvo tobulinamas ir plečiamas praktikos gydytojų, užsimančių vaikų reumato bei kitų širdies ligų išaiškinimu, diagnozavimu, gydymu bei profilaktika, tinklas. Pastaruoju metu vaikų širdies reumatas nebėra aktuali problema Reumatologai mokslininkai šiuo metu nagrinėja vaikų sąnarių ligų ir didžiųjų kolegenazių problemas.

Vaikų įgimtų širdies ydų srityje daugiausia dirba Vilniaus universiteto darbuotojai, vaikų katedros pediatrai. Jų uždavinys yra laiku diagnozuoti tas ligas ir reikalingus chirurginio gydymo vaikus nukreipti pas chirurgus. Tyrimo duomenys rodo, kad geri rezultatai, išoperavus baltąsias širdies ydas, gaunami 65-95% atveju, o mėlynąsias — 57% atveju.

Miokardito patologijoje vaikams tiriant širdies kraujagyslių sistemą dažnai girdimi įvairūs paki-

timai, ypač sistolinis užšėsys. Šiuo klausimu didelę studiją parašė E. Puodžiūnienė. Dabar tiriama kūdikių širdies kraujagyslių sistema įvairių susirgimų, tame tarpe ir virusinės infekcijos metu ir širdies ritmo sutrikimai. Vaikams su ritmo sutrikimais tiriama lipidų apykaita, ritmografija, stemplės ir intrakardinė elektrokardiografija.

Kauno medicinos institute tiriamos vaikų kraujagyslių distonijos. Atliekami epidemiologiniai tyrimai Kauno miesto mokyklose su tikslu nustatyti vaikų arterinės hipertenzijos paplitimą ir priežastis. Nustatyta, kad vaikams kraujagyslių pakitimai yra žymiai dažnesni, negu apie tai buvo galvojama iki šiol. Todėl pediatrai įsitikinę, kad atkreipus dėmesį į pradinius vaikų širdies kraujagyslių sistemos pakitimus, užkertant kelią jiems progresuoti, juos tinkamai gydant galima bus sumažinti suaugusiųjų žmonių sergamumą šiomis ligomis, nuo kurių mirtingumas visame pasaulyje ilgėjant žmonių gyvenimo trukmei, vis didėja. Ateityje manoma daugiau dėmesio skirti vaikų kraujagyslių bei jų distonijų, širdies ritmo ir kūdikių miokardo patologijos tyrimams.

(Paskaitos santrauka)

Antanas Butkus

P. S. Paskaitai buvo panaudota prof. dr. A. Matulio ir dr. E. Puodžiūnienės studijos.

Politinis pokalbis... Doktorai: K. Pemkus, G. Balukas ir J. Balčiūnas.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos VEIKLA

Pirmininkas

ANTANAS PACEVIČIUS, M. D.
9 Riverside Cres.
Toronto, Ont., Canada M6S 1B5
Tel. (416) 763-2352

Sekretorius-iždininkas

ANTANAS BARKAUSKAS, M. D.
64 Ellesmere Road
Scarborough, Ont., Canada M1R 4C2
Tel. (416) 444-6117

PASAULIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SĄJUNGOS TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

Suvažiavimas įvyko 1978 metais liepos mėnesio pirmą dieną, dr. A. Pacevičiaus kabinete, 2299 Dundas Street West, Toronte, Kanadoje. Suvažiavime dalyvavo:

1. Dr. A. Pacevičius — Valdybos pirmininkas,
2. Dr. E. Puodžiukas — vicepirmininkas,
3. Dr. A. Barkauskas — sekretorius,
4. Dr. H. Brazaitis — Garbės teismo atstovas,

5. Dr. L. Giedraitienė — atstovavo dr. Avižonį ir dr. Jankauską,
6. Dr. D. Degėsys — "Medicina" redaktorius,
7. Dr. V. Šaulys — "L. Medicinos Istorija", administratorius,
8. Dr. A. Paulius — vicepirmininkas,
9. Dr. J. Šonta — vicepirmininkas,
10. Dr. K. Abrozaitis — direktorius,

P.L.G.S. Tarybos suvažiavimo dalyviai pas dr. ir ponią Pacevičius.

11. Dr. J. Balčiūnas — direktorius,
12. Dr. J. Skrinška — direktorius,
13. Dr. F. Kaunas — Illinois skyriaus atstovas,
14. Dr. V. Tauras — Illinois skyriaus atstovas.

Suvažiavime buvo svarstyta daug bėgamųjų sąjungos reikalų. Visų pirma buvo aptarta P.L.G.S. būsimo suvažiavimo reikalai. Nutarta suvažiavimą šaukti 1979 metais rugsėjo 1, 2 ir 3-čią dienomis, Toronte, Kanadoje. Dr. F. Kaunas buvo pasiūlęs kitą datą, bet dauguma dalyvių pasisakė už rugsėjo mėnesį. Mokslinei programai paruošti buvo nutarta sudaryti komisiją iš trijų kolegų gyvenančių Kanadoje. Mokslinės programos moderatoriumi sutiko būti dr. E. Puodžiukas, sąjungos valdybos vicepirmininkas. Buvo aptarta ką kviesti paskaitom skaityti. Numatyta susirišti su sekančiais gydytojais: dr. Aru Balsiu (skaityti paskaitą apie greitąją pirmąją pagalbą); su dr. V. Pavilaniu (iš virologijos); dr. T. Viliu (iš neuro-patho-fiziologijos); dr. M. Ulickiene — apie akių ligas. Iš Jungtinėse Amerikos Valstybėse gyvenančių gydytojų numatyta kviesti dr. J. Valaitį (iš patologijos srities) dr. Nemicką (iš kardiologijos); dr. Vaitkų (iš odontologijos) ir dr. Tomą Kisielių (iš onkologijos).

Nutarta kiekvienam paskaitininkui skirti ne daugiau kaip penkiolika minučių ir penkias minutes diskusijoms. Dr. H. Brazaitis siūlė pakviesti prelegentą visuomeninei paskaitai. Jam ir buvo

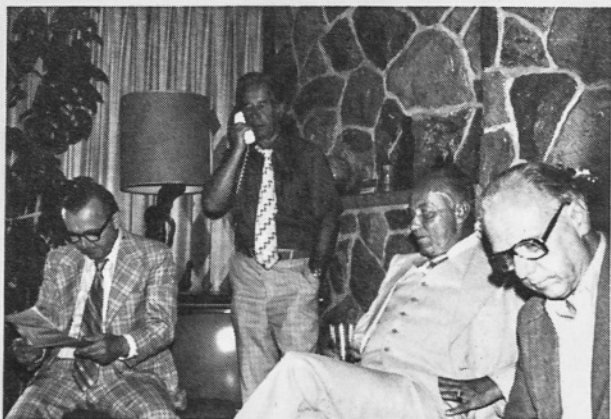

Sąjungos tarybos suvažiavimo lūkučiai: dr. F. Kaunas, dr. A. Pacevičius, dr. A. Paulius, Pacevičiūtė, S. Pacevičienė ir dr. Giedraitienė.

Ant laiptų pas pirmininką P.L.G.S. Tarybos suvažiavimo metu. Nuotrauka F. K.

pavesta surasti tinkamą prelegentą. Taip pat nutarta tokiam paskaitininkui skirti honorarą (ne daugiau 200 dolerių). Dr. F. Kaunas siūlė, kad korporacijų susitikimai ir pobūvis turėtų būti daromi Toronto Lietuvių namuose, kaip kad buvo daroma paskutiniame suvažiavime Clevelande. Toliau sekė Medicinos žurnalo reikalų aptarimas. Dr. D. Degėsys, dabartinis Medicinos redaktorius, pranešė liūdną žurnalo padėtį. Jis skundėsi stoka korespondentų ir stoka mokslinių straipsnių. Nutarta šią padėtį pagerinti paraginant vietinių skyrių valdybas paskirti asmenis, kurie informuotų Medicinos redakciją apie skyrių veiklą. Visi dalyvavusieji suvažiavime gydytojai pažadėjo aktyviau pasireikšti tiek medžiagos rinkime, tiek paraginime kitų kolegų. Svarstyta dr. K. Pemkaus užsitęsusio 1976 metų Medicinos 53 numerio leidimas. Diskusijų metu paaiškėjo, kad jo žinioje yra \$1,700.00 tam numeriui išleisti. Dr. V. Šaulys, dr. K. Ambrozaitis ir dr. A. Paulius pranešė, kad dr. K. Pemkus jiems buvo sakęs, jog tas užsisto-

PLG Sąjungos Tarybos posėdyje Toronte. Svarstome Sąjungos reikalus rimtai. Iš kairės daktarai: K. Ambrozaitis, A. Pacevičius, V. Tauras ir D. Degėsys.

Nuotr. F. K.

vėjęs numeris jau yra spaustuvėje. Dr. K. Pemkus šiame suvažiavime nedalyvavo, todėl tikros to Medicinos numerio padėties nežinome. Dr. D. Degėsys manė, kad nėra tikslo leisti senus numerius. Jis siūlė #53 neleisti, o visą turimą medžiagą atiduoti jam. Jis prirašys dr. K. Pemkų sekančio numerio co-redaktoriūm. Dr. H. Brazaitis buvo kitos nuomonės ir siūlė 53-čią numerį palikti dr. K. Pemkui išleisti. Pagaliau buvo pritarta dr. K. Ambrozaičio sumanymui, kad jis pasikalbės su dr. K. Pemkum ir dviejų savaičių laikotarpyje praneš dabartinei sąjungos valdybai kokioje padėtyje #53 randasi. Dr. A. Pacevičius pažadėjo sąjungos tarybos vardu sutvarkyti šį užsidelsusį reikalą kiek galima artimiausiu laiku.

Visi priėjo vieningos nuomonės, kad Medicinos žurnalas yra svarbiausia mūsų sąjungos jungtis ir todėl reikia stengtis jį išlaikyti. Dr. K. Ambrozaičio pasiūlymu redaktoriaus konsultanto postas turėtų būti panaikintas, nes žurnalo kolegija turi pakankamai narių konsultacijos atveju. Dauguma šiam pasiūlymui pritarė. Dr. Degėsys pranešė, kad dr. K. Ambrozaitis, iš trečio Mokslo ir Kūrybos Simpoziumo kasos, Medicinos redakcijai atsiuntė \$200.00. Be to, redaktoriū dar pranešė, kad gaus laiškus iš jaunų gydytojų, kurie skundžiasi, kad jie negali gerai lietuviškai rašyti mokslinių straipsnių ir pageidauja, kad tokie straipsniai būtų rašomi anglų kalboje. Todėl ir iškilo klausimas ar nereikėtų mokslinius straipsnius spausdinti anglų kalboje. Dr. H. Brazaitis pasisakė, kad reikia išlaikyti lietuvių kalbą; dr. A. Paulius irgi pritarė, kad straipsniai turi būti spausdinami lietuvių kalboje ir net siūlėsi surasti gydytojus, ku-

rie išverstų straipsnius iš anklų į lietuvių kalbą.

Dr. V. Šaulys nušvietė Lietuvos Medicinos Istorijos padėtį mirus jos redaktoriui dr. J. Puzinui. Dr. J. Puzino našlė visą medžiagą perdavė jam. Apie 500 puslapių yra parašyti dr. J. Meškausko, bet trūksta pačio dr. J. Puzino medžiagos apie pradinę mediciną Lietuvoje. Taip pat nieko negauta iš vėlionies dr. D. Jasaičio. Dabar yra aktualus reikalas surasti naują vyriausią redaktorių. Dr. K. Ambrozaičio nuomone, Medicinos Istorijos išleidimą reikia kiek galint greičiau užbaigti, nes jos darbas jau yra užtęstas ir taip devynerius metus. Jis siūlė pakeisti Medicinos Istorijos leidimo komisiją. Dr. H. Brazaitis sakė, kad Lietuvos Medicinos redakcinė komisija buvo išrinkta užbaigti darbą ir jos kadencija neturėtų būti surišta su sąjungos valdybos kadencija. Be to, jis siūlė atsilyginti dr. J. Puzino našlei už dr. J. Puzino įdėtą darbą. Jis siūlė vyriausiu redaktoriūm pakviesti prof. V. Maciūną. Dr. V. Šaulys siūlė Ramūną Kodratą, Ph. D. Dr. F. Kaunas siūlė susirišti su buvusiu Lietuvos piliečiu, žydų kilmės Dovydu Fainhausen, jeigu nepasisektų susitarti su dr. Ramūnu Kondratu. Dr. V. Šaulio nuomone Medicinos Istorijos 450 puslapių dydžio leidiniui numatyta \$10,000.00 sąmata bus nepakankama. Dr. B. Matulionio palikimo fondas \$8,172.32 sumoje perimtas. Iš to fondo nutarta dr. J. Puzino našlei išmokėti iki \$1,500.00.

Dabartinės sąjungos valdybos veiklos apžvalgą padarė dr. A. Pacevičius ir dr. A. Barkauskas. Ši sąjungos valdyba, perėmusi iš buvusiosios valdybos tvarkingai vedamas knygas ir išdą, visų pirma aptarė pakeitimą oficialių sąjungos blankų formato, taip, kaip buvo susitarta bendrame susirinkime su buvusia sąjungos valdyba. Taip pat

Tai kaip su ta Medicina, ponas redaktoriau? Iš kairės daktarai V. Šaulys, D. Degėsys, K. Ambrozaitis ir E. Puodžiukas.

Nuotrauka F. Kauno

buvo aptartas perkėlimas dalies izdo pinigų į Toronto banką, paliekant \$500.00 Chicagos National banke. Iki šiol sąjungos valdyba turėjo 4 posėdžius.

Diskutuotas dr. A. Šliūpaitės laiškas ir jos prašymas paremti dr. Jono Šliūpo monografijos išleidimą. Į tris išsiųstus laiškus dr. A. Šliūpaitė neatsakė, todėl Sąjungos valdyba nieko tuo reikalu toliau ir nedarė. Dr. K. Ambrozaitis pranešė, kad dr. A. Šliūpaitė buvo prašiusi \$10,000.00 iš Amerikos Lietuvių Milijoninio Fondo tam pačiam reikalui, bet pastaruoju laiku parašė, kad atsiima savo prašymą.

Dr. Degėsys pranešė, kad gauna užklausimus iš Medicinos skaitytojų, liečiančius pakartotinus dr. A. Butkaus laiškus gydytojams, kuriuose jisai prašo piniginės paramos dujų chromatografijos aparatui pirkti. Jis tą aparatą norėtų perduoti Vilniaus Universitetui. Skaitytojai savo laiškuose klausia ar tas yra daroma su sąjungos pritarimu. Dauguma susirinkimo dalyvių abejojo, kad tas aparatas tikrai pasieks Vilniaus Universitetą, greičiausiai jis atsidurs Maskvoje.

Dr. J. Balčiūnas padarė pranešimą iš savo kelionės po Kaliforniją. Jis dalyvavo Kalifornijos lietuvių gydytojų draugijos susirinkime. Jie jokių mokesčių sąjungos izdui nemoka, bet pažadėjo ateityje prisųsti savo duoklę. Dr. L. Lašas, sūnus mirusio prof. Lašo, buvo atvykęs iš Lietuvos į Kaliforniją į Augimo hormonų simpoziumą, kuriame jis skaitė paskaitą apie savo darbus atliktus šioje srityje Kauno fiziologijos institute. Šiuo pranešimu ir buvo užbaigta pirmoji posėdžio dalis. Tolimesnėms diskusijoms dr. A. Pacevičius pakvietė visus į savo rezidenciją.

Antroji susirinkimo dalis:

Susirinkimas tęsiamas dr. ir ponios A. ir S. Pacevičių rezidencijoje. Dr. A. Pacevičius, atidarydamas, antrą susirinkimo dalį, siūlė, kad šis susirinkimas būtų ne toks formalus ir kvietė visus dalyvius pasisakyti įvairiais rūpimais ir sąjunbą liečiančiais reikalais. Medicinos redaktorius dr. D. Degėsys dar kartą išdėstė liūdną sekančio Medicinos numerio padėtį. Iki šiol jis turi gavęs tik vieną mokslinį straipsnį. Jis sakėsi, kad su šios valdybos kadencija jis atsisakys iš redaktoriaus pareigų jeigu reikalas nepagerės. Dr. K. Ambrozaitis sakė, kad trūkumas žurnalui medžiagos buvo ir praeityje. Tik du žmonės dirbdavo, kad užpildytų žurnalo puslapius. Yra stoka entuziazmo. Skyrių valdybų kviesti bendradarbiai tingi aprašyti įvykius iš skyrių veiklos. Jis nurodė, kad

"...It must be Barkauskas joke..." Iš kairės daktarai: A. Pacevičius, A. Barkauskas ir Giedraitienė.

Nuotrauka F. K.

per penkis paskutinius metus tik jis ir dr. D. Degėsys buvo nuolatiniai užsiangažavę parūpinti medžiagą žurnalui. Dr. H. Brazaitis nusiskundė stoka koordinacijos tarp sąjungos valdybos ir žurnalo redagavimo komisijos. Žurnalo vardas iš Lietuvių Gydytojų Biuletenio į Mediciną buvo savarankiškai pakeistas. Kiti kalbėję tuo reikalu sakė, kad šis vardo pakeitimas nėra esminis reikalas. Lietuvos Medicinos Istorijos finansavimo klausimu kalbėjo dr. V. Šaulys. Infliacijai didėjant prenumeratos kaina, jo nuomone, turėtų būti pakelta. Taip pat jis siūlė įvesti prenumeratorių laipsniavimą, būtent, kad asmuo, davęs \$25.00, vadintųsi rėmėjas; davęs \$50.00 — garbės rėmėjas; davęs \$100.00 mecenatas. Dr. J. Šonta atsakė, kad tai nėra naujas pasiūlymas, o buvusios sąjungos valdybos jau priimtas. Dr. A. Pacevičiaus pasiūlymu šis sumanymas sąjungos tarybos buvo vienbalsiai priimtas ir nutartas paskelbti spaudoje. Dr. F. Kaunas siūlė, kad panašiai būtų laipsniuojami ir Medicinos prenumeratoriai. Paaiškėjo, kad šis sumanymas buvusios sąjungos valdybos jau buvo numatytas ir priimtas. Sąjungos tarybos suvažiavimas pakartotinai patvirtino ir šį pasiūlymą. Ta proga, keli susirinkimo dalyviai tapo mecenatais, ir rėmėjais. Dr. F. Kaunas ir dr. A. Paulius Medicinos žurnalui paskyrė po \$100.00.

Žurnalo administratorė Birutė Skrinskienė, iškėlė klausimą, ar siuntinėti Medicinos žurnalą nemokamai medicinos studentams, rezidentams, pensininkams ir gydytojų našlėms? Nutarta jiems siuntinėti Mediciną nemokamai, nors dr. J. Balčiūno nuomone, pensininkas gydytojas yra pajėgus sumokėti \$10.00 prenumeratą. Dr. E. Puo-

džiukas teiravosi kiek gydytojų dalyvauja visuotiniuose sąjungos suvažiavimuose. Dr. J. Šonta atsakė, kad būna išsiuntinėjama apie 600 pakvietimų, bet paprastai suvažiavimuose dalyvauja tarp 90 ir 100 gydytojų.

Dr. K. Ambrozaitis siūlė, kad sąjungos valdyba imtųsi iniciatyvos rašyti laiškus atitinkamom įstaigom ir įtakingiems asmenims dėl žmogaus teisių pažeidimo komunistų okupuotuose kraštuose, ypačingai kas liečia taip vadinamą "psichiatrinį gydymą". Su šiuo dr. K. Ambrozaičio pasiūlymu ir buvo užbaigtos diskusijos. Dr. A. Pacevičius padėjo visiems dalyvavusiems sąjungos tarybos suvažiavime ir pakvietė užkandžiams paruoštiems mielos šeimininkės Sofijos Pacevičienės.

A. Barkauskas, M. D.

P. L. G. Sąjungos sekretorius

**PASAULIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SĄJUNGOS
VALDYBOS POSĖDŽIO ĮVYKUSIO 1977 M. SPALIO
MĖN. 6 D. 7 VAL. VAK. PAS DR. A. PACEVIČIŲ
9 RIVERSIDE CRES, TORONTO**

PROTOKOLAS Nr. 3

Dalyvavo: dr. A. Pacevičius, dr. A. Barkauskas, dr. E. Puodžiukas. Patiekta sekanti darbotvarkė:

1. Peržiūrėjimas raštų atvežtų senosios valdybos gegužės metu pas dr. A. Pacevičių.
2. Naujų "headletters" paruošimo klausimas.
3. Finansų reikalai.
4. Uždarymas.

1. Gauti visi Senosios Valdybos posėdžių protokolai ir svarbūs susirašinėjimo raštai. Taip pat antspaudai, čekiams rašyti knyga (National Marquette Park Bank) naujuose P. L. G. Sąjungos blankuose.

2. Prieita nuomonės, kad bus nauja emblema: stilizuota Vytis su tarptautine medicinos insignija (žaltys apie lazdą) ir vardas bus pakeistas į Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungą, World's Lithuanian Medical Association.

Nesurasta tikslaus adreso ir telefono numerio būsimo naujojo redaktoriaus dr. D. Degėsio. Taip pat neturint dar pervestų pinigų iš Chicagos banko čekių spausdinimą atidėti vienai savaitei.

3. Nutarta palikti kašą tame pačiame banke Chicagoje, nes po kanadiško valdybos termino greičiausiai valdyba bus vėl JAV. Be to, Kanados doleris smunka ir todėl perkėlus pinigus susida-

rytų nuostolis. Einamiems reikalams paiimti 500 dol. ir laikyti Lietuvių "Paramos" Credit Union banke. Taip pat atspausdinti 500 naujų blankų su nauja emblema ir nauju pavadinimu.

4. Uždarant posėdį dr. E. Puodžiukas papasakojo apie kelionę Europoje, kur buvo sutikęs dr. K. Valterį ir J. Mackų Anglijoje, kurie domėjosi mūsų organizacijos gyvenimu.

Posėdis baigtas 9 val. vakaro.

**PASAULIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SĄJUNGOS
VALDYBOS POSĖDŽIO ĮVYKUSIO 1978 M.
BALANDŽIO MĖN. 7 D. DR. A. PACEVIČIAUS
REZIDENCIJOJE, 9 RIVERSIDE CRES,
TORONTO, 7:30 VAL. VAK.**

PROTOKOLAS Nr. 4

Dalyvavo: dr. A. Pacevičius, dr. E. Puodžiukas, dr. A. Barkauskas. Dr. A. Barkausko sudaryta ir priimta ši darbotvarkė:

1. Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos Tarybos sušaukimo reikalai: a. diena, b. vieta, c. išsiuntinėjimo pakvietimų tarybos nariams reikalai.
2. Paskyrimas dviejų narių iš medikų tarpo į Mokslo ir Kūrybos Simpoziumo Tarybą sekančiam simpoziumui (už dviejų metų kaip dr. Ambrozaičio laiške paminėta).
3. Dr. Aldonos šliūpaitės laiškas adresuotas visuotiniam suvažiavimui Clevelande, bet buvo nesvarstytas reikalas.
4. Sąjungos Valdybos laikysena dėl finansavimo Pasaulio Lietuvių Dienų įvykstančių Toronte.
5. Išreikalavimas nesumokėtų Kanados, Michigano ir Kalifornijos skyriaus narių už 1975 ir 1976 metus mokesčio, kaip buvo numatyta visuotiniame suvažiavime Clevelande.
6. Klausimai ir sumanymai.

1. Nutarta Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos Tarybą sušaukti Pasaulio Lietuvių Dienų proga Toronte liepos mėn. 1 dieną, šeštadienį, 2 val. po pietų, dr. A. Pacevičiaus kabinete, 2299 Dundas St. W., Suite 406. Išsiųsti pakvietimus visiems tarybos nariams gegužės mėn. pabaigoje.

2. Dr. A. Pacevičius susisieks telefonu su dr. D. Giedraičiu, prašydamas surasti 2 narius, kurie sutiktų pakeisti buvusius. Reikia manyti, kad Mokslo ir Kūrybos Simpoziumas greičiausiai įvyks Chicagoje, dėl to yra racionalu, kad medicinos reikalams atstovautų gydytojai iš Chicagos skyriaus.

3. Dr. Aldonos Šliūpaitės prašymas gydytojų paremti tėvo dr. Jono Šliūpo išleidimo monografiją yra labai apgailestautina, kad nebuvo svarstyta visuotiniame suvažiavime Clevelande. Dabar yra gera proga apsvarstyti PLGS Tarybos suvažiavime, tą reikalą. Tuo tarpu parašytas laiškas dr. Šliūpaitei, kad jos laiškas bus įtrauktas į darbotvarkę.

4. Sąjungos Valdyba yra vienos nuomonės, kad Kanados Lietuvių Gydytojų draugija neaukotų iš savo išdo Pasaulio Lietuvių Dienoms, bet paragintų aukoti individualiai, kadangi galės reikalauti tam tikrą nuošimtį pildydami Income Tax return formas.

5. Buvo nutarta parašyti laiškus Kanados, Illinois, Michigano ir Kalifornijos skyriams, primenant atsilyginti nario mokesčio skolą už 1975 ir 1976 metus. Illinois skyrius jau atsiteisė.

6. Klausimai ir sumanymai.

Dr. Pacevičius mano, kad reikia pranešti dr. Pemkui, jog labai pavėluotą Medicinos numerį už 1976 metus neleistų ir visą medžiagą ir pinigus jis perduotų dabartiniam redaktoriui dr. Degėsiui, kurio redaguotas pirmas numeris pasiekė mus ir visi išsireiškė, kad labai gerai išleistas (nepertemptas).

Dr. Pacevičius gavo laišką iš Ohio skyriaus pirmininko dr. Brazaičio kviečiant pirmininką atsilankyti į draugijos pikniką gegužės mėnesyje.

Posėdis baigtas 8:30 val. vakaro.

III MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMAS

Vienas iš didžiausių 1977 metų lietuvių kultūrinių įvykių buvo Trečiasis Mokslo ir Kūrybos Simpoziumas, kuris įvyko Chicagoje lapkričio mėn. 24-27 dienomis. Simpoziume dalyvavo keturios organizacijos: Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjunga, Lituanistikos Institutas, Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Arcitektų Sąjunga ir JAV Lietuvių Bendruomenė. Pastebėtina, kad šį simpoziumą ruošiant labai aktyviai reišėsi gydytojai. Tos keturios organizacijos pakvietė dr. Kazį Ambrozaitį sudaryti simpoziumui ruošti organizacinį komitetą. PLGS valdyba paskyrė dr. Gediminą Baluką ir dr. Domą Giedraitį į Organizacinio komiteto tarybą. Dr. Mindaugas Vygantas buvo pakviestas į Simpoziumo mokslinės programos komitetą, kur jis organizavo medicinos, biologijos ir biochemijos programas.

Dr. Ambrozaitis sudarė valdybą ir vadovavo Tarybai, į kurią įėjo po du atstovus iš kiekvienos

III Mokslo ir Kūrybos Simpoziumo ruošėjai: dr. K. Ambrozaitis — pirmininkas ir dr. R. Šilbajoris — mokslinės programos vedėjas.

rengėjų organizacijos, perorganizavo ir įkorporavo Illinois valstybėj, kad būtų tęstinumas.

Mokslinei programai ruošti ir planuoti buvo pakviestas dr. Rimvydas Šilbajoris, kuris turėjo savo komitetą iš dr. Janinos Rėklaitienės, dr. Vytauto Klemo ir dr. Mindaugo Vyganto. Organizacinio komiteto vicepirmininku buvo inž. Juozas Rimkevičius, kuris suredagavo 280 psl. Simpoziumo leidinį, apibudinantį paskaitininkus ir paskaitų santrauką. Dar valdyboje buvo P. Masilionienė, K. Barzdukas, S. Jokubauskas, V. Lapienė, A. Lipskienė, M. Remienė, M. Jakaitis ir adv. P. Žumbakis. Be virš minėtų gydytojų, Taryboje buvo arch. A. Kerelis, dr. J. Puzinas, M. Jakaitis, inž. S. Jokubauskas, M. Remienė ir dr. J. Rėklaitienė.

Simpoziume buvo paskaityta 115 paskaitų, daugelis aukšto lygio, paskelbta naujų darbų. Labai gausiai ir gerai pasirodė inžinieriai, neatsiliko ir Lituanistinio Instituto paskaitininkai. Medicinos srityje paskaitininkus suorganizuoti vyko sunkiai, nors dr. M. Vygantas ir dėjo daug pastangų. Universitetuose ir tyrimų laboratorijose dirbantieji gydytojai nerodė entuziazmo vykti į simpoziumą. Biologijoje ir biochemijoje buvo didesnis susidomėjimas. Inžinierių sąrašą teko uždaryti, o gydytojus reikėjo raginti. Programoj dalyvavo A. Butkus "Nutukimas ir arterosklerotiniai kraujagyslių pakenkimai genetiniai nenormalioje Keltosky veislės žiurkėje", J. Valaitis — "Vieno šimto pacientų miokardiumo patologija staigios mirties atvejuose", M. Vygantas — "Vėliausia diagnostika ir gydymas akies dugno diabetinėje akyje".

Prof. Jonas Puzinas skaitė tema "Dr. Petras Avižonis — lietuviškosios medicinos terminologi-

jos puoselėtojas". Jonas Daugirdas — "Lytinės užkrečiamos ligos". Alg. Kelertas — "Prieš kamerinėje dirbtinas lešis". A. Butkus savo laiku dalinosi su iš Lietuvos atvykusiu gydytoju ir trumpai apžvelgė savo patyrimus Vilniaus universitete. Linas Sidrys atvyko su paskaita "Lietuvos TSR medicinos mokslų ir sveikatos apsaugos dabartinė padėtis ir darbuotojų pažiūros", bet biologijos programa užsitęsė ir linui neliko paskaitai. Biologijos ir gamtos mokslų srityje paskaitas skaitė Birutė Saldukienė "Baltijos Gintaro miškai", Teresė Balčiūnienė "Baltijos gintaro apdirbimo menas", Antanas Genys "Rasiniai įvairumai augaluose", A. Butkus ir Vitolis A. Skrinska "Būtinis riebalinės rūgštys yra nepakeičiami biologinių regulatorių substraktai" ir Raimundas Sidrys — "senovės gintaro prekyba Lietuvoje".

Visuomenė paskaitomis labai domėjosi, atsilankė virš tūkstančio asmenų, į kai kurias paskaitas buvo sunku įeiti. Simpoziumas vyko Jaunimo Centre. Aukšto lygio bendras simpoziumas įvyko lietuvių kultūrinio genocido klausimais, kuriame dalyvavo R. Šilbajoris, J. Jurašas, V. Kavolis, V. Vardys ir T. Venclova. Visi parengimai turėjo ir kultūrinės programos, kaip susipažinimo vakaras ir baigiamasis balius, o literatūros ir muzikos vakare buvo įteiktos net trys premijos.

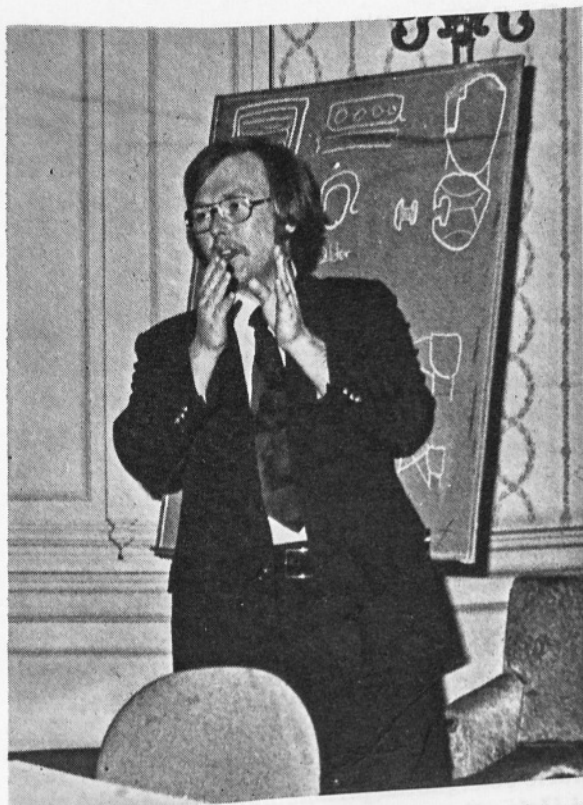
Ketvirtasis Simpoziumas įvyks už trijų metų, į rengimo tarybą PLGS valdyba ir vėl paskyrė dr. Domą Giedraitį ir dr. Gediminą Baluką. Reikia tikėti, kad gydytojai į ateinantį simpoziumą atkreips dar didesnę dėmesį. K. A.

LAMA PENKTASIS ŽIEMOS SEMINARAS

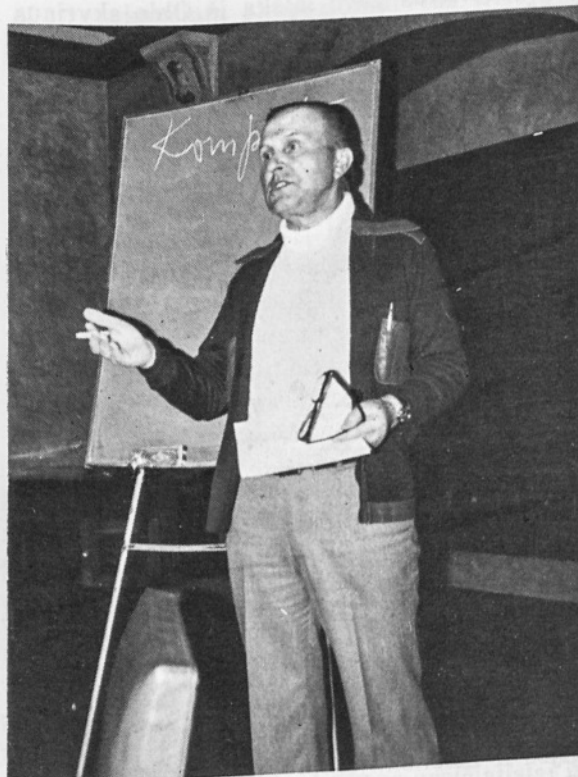
Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos penktasis žiemos seminaras įvyko 1977 metais kovo 20-25 dienomis Le Chateau Frontenac, Quebec City, Quebec, Kanadoje. Tai ta pati sniego mėgėjų grupė, kuri turėjo vykti į Snowbird, bet atšaukė, nes tikėjosi daugiau sniego Quebeke. Deja, išėjo atvirksčiai. Nors sniegas ir buvo gana blogas, tačiau patalpos buvo karališkos, puikios salės paskaitoms ir parengimams, o ir naktinio gyvenimo mėgėjams buvo ko pasirinkti.

Medicinos mokslinę programą organizavo dr. Mindaugas Vygantas, o kelionėmis rūpinosi dr. Algis Paulius per Heger kelionių biurą. Mokslinė programa buvo gana įvairi ir įdomi. Vyko sekančios paskaitos:

Dr. Bieliauskienė: Moterų gydytojų padėtis

Dr. Jim Tarp skaito Quebeke apie burnos fotografiją.
Nuotr. K. A.

Dr. K. Ambrozaitis Quebeke skaito apie automatinę tomografiją.

Dr. J. Daugirdas skaito paskaitą Quebeke apie lytines ligas.
Nuotr. K. A.

JAV ir plačiame pasauly. Dr. J. Daugirdas: Venerinių ligų diagnozė ir gydymas. Dr. M. Arštikaitis: Dabartinis strabizmo gydymas. Dr. M. Vyngantas: Retinos atsiplėšimas — priežastys ir gydymas. Dr. F. Kaunas: Viešosios sveikatos problemos vidutiniam Illinois mieste. Dr. K. Ambrozaitis: Naujausia technika diagnostinė radiologijoje. J. Tharp, DDS: Burnos tuštumos fotografija. L. Tharp, DDS: Odontologijos pažanga. Dr. A. Butkus: Išpūdžiai apie dabartinės Lietuvos medicinos įstaigas. Dr. A. Dömčius: Paskutinė pažanga kardiovaskuliarinėj chirurgijoje.

Paskaitos buvo punktualiai ir tvarkingai prarvestos, dauguma paskaitų buvo gerai paruoštos. Buvo galimybė Kanados gydytojams gausiau dalyvauti.

K. Ambrozaitis

LAMA ŠEŠTASIS ŽIEMOS SEMINARAS

Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos šeštasis žiemos seminaras įvyko Taos, New Mexico 1978 m. vasario 26 — kovo 4 d.d. Šią žiemos išvyką organizavo dr. Algis Paulius, kuriam programos reikalais talkininkavo dr. Mindaugas Vyngantas, keliones avarkė Heger biuras. Išvykoj dalyvavo ir Chicagos lietuvių Ski klubas, pavie-

Taos ant kalno.

Nuotr. K. A.

niai sportininkai, Kalifornijos jaunimo, viso apie 180 asmenų. Gydytojų registracijos nemačiau. Taos miestelis nepaprastai gražiame kalnų slėnyje. Seminaro dalyviai gavo nakvynes labai išmėtytai, buvo sunku susisiekti. Salės nei paskaitoms, nei suėjimams nebuvo parūpintos. Slidinėtojai susitiko karčiamose, paskaitom kartais net visai nebuvo vietos. Dėl išsimėstymo, buvo labai sunku susižinoti, programos laikas buvo keičiamas.

Medicinos mokslinė programa buvo atspausdinta tik angliškai. Bendros temos nebuvo. Dr. Vyganto (iš Mindaugo Taos pasirodė Charles) paskaita, kaip ir visada, gerai paruošta, skaidrės gerai pagamintos. Jo tema buvo "Akies dugno ligos, sukeltos 'opportunistic' organizmų". Dr. Audra Deveikis skaitė tema "Influenzos sindromai 1977-1978: istorija, diagnozė ir gydymas". Paskaita gerai paruošta. Adv. Algimanto Kėželio paskaita "Ar gydytojas tikrai yra savo laivo kapī-

Linksmi broliukai ir uolūs paskaitų klausytojai žiemos konferencijoje. Daktarai: A. Razma, K. Ambrozaitis ir V. Majauskas.

Traukitės iš kelio... Aš važiuoju.

Nuotr. vyro.

tonas?" buvo įdomi, kalbėjo lietuviškai. Vytauto Vebeliūno paskaitos apie infliaciją ir investavimus galėjo ir nebūti, ši tema medicinos seminaro lygio nepakėlė. Dr. Raymondas Petkus skaitė apie "Paskutinius intraokularinės lensės išradimus kataraktos chirurgijoje, rodė savo pagamintą filmą. Paskaita buvo aukšto lygio ir įdomi. Programoj buvo įrašyta ir antroji dr. Vyganto paskaita apie "Atsilupusios retinos gydymas kai nešiojami intraokulariniai lešiai", bet neprisimenu, ar buvo skaityta. Dr. Allan Pavilanis laisvai papasakojo

Taos prieš išvažiuojant.

Nuotr. K. A.

apie savo kelionę Kinijoje ir jos medicinos lygį, pailiustruodamas skraidėmis. Gana įdomias skaidres parodė su gerais paaiškinimais Algirdas Juškys apie primityvių Amazonės tautelių mediciną. Jonas Daugirdas, M. D. gerai pasiruošęs kalbėjo "HLA ir Rheumatoid Syndromes", o Thomas Daugirdas, Ph. D. kalbėjo "Įpročių terapija su paveiktas paaugliais." Dr. Dalius Liaugminas lietuviškai kalbėjo apie pavojingus sisteminius vaistus laike nėštumo. David Allen, M. D. kalbėjo apie aukštumos poveikį besimankštinant. Dr. Rimo Karkos ir Aurelijos Palčiauskas, M. D. paskaitų negirdėjau. Taipogi Ahzan Khazei, M. D. paskaitos negirdėjau, nes visos programos nebuvo galima įvykdyti dėl kelias dienas trukusios audros, nebuvo elektros. Ir dr. Milda Dargytė iš kelių kartų ruošėsi skaityti ir rodyti filmą apie staugios naujagimių mirties sindromą, bet audra sutrukdė.

Daugelis pasigedo bent vienos bendros kultūrinės paskaitos, kuri tiktų ir suburtų visus slidinėtojus. Vakaraus trūko meninių programų. Labai pagyvinio ir slidinėtojus būrė muziko Fausto Strolis akordeonas. Tradicinis vyno pavakarys ant sniego puikiai pavyko, tai dar įrodymas, kad reikia bendrų vakarinių programų.

Nepaprastai graži gamta ir geras sniegas palaikė slidinėtojų gerą nuotaiką, jos nesugadino nei audra, nei nedatekliai. Slidinėtojai dėkingi dr. Algiui Pauliui ir dr. Mindaugui Vygantui už triušą ir pastangas, o pastarieji pasižadėjo ateinančiais metais daug geriau suorganizuoti septintąjį žiemos seminarą.

K. Ambrozaitis

1979 METŲ ŽIEMOS SEMINARAS

Septintasis LAMA žiemos medicinos seminaras įvyks kovo 3-10 dienomis Winter Park, Colorado. Suvažiavimas kvyks High Country Inn. Manoma, kad prisidės ir Chicagos lietuvių SKI klubas. Išvyką ir seminarą organizuoja dr. M. Vygantas ir dr. A. Paulius su pagalba Illinois LG D-jos. Išvyką iš Chicagos ir vėl organizuoja Heger kelionių agentūra.

Pageidautina, kad medicinos programa būtų sudaryta iš anksto ir gauti AMA Category I kreditai. Reiktų pakelti gydytojams registracijos mokestį iki 50 dol. ar net 75 dol., kad būtų galima išsikviesti paskaitininkų ir menininkų.

Seminarui duota tema: reumatinis artritas. Jeigu susidarys pakankamas skaičius keleivių iš

Dr. K. Pemkaus knygų paroda P.L.G.S. suvažiavimo metu Clevelande. Nuotraukoje dr. K. Pemkus, St. Barzdukas, dr. J. Skrinska ir dr. G. Balukas.

Prisimenam studijų dienas: daktarai G. Balukas, V. Čeičys, G. Grinius, K. Pemkus ir R. Degėšienė P.L.G.S. suvažiavimo metu Clevelande.

Chicago, reiktų reikalauti, kad kelionių biuras nuvežtų vieną ar du menininkus veltui. Kelionių biuras turėtų parūpinti ir patalpas paskaitoms ir kitiems parengimams.

Dėl medicinos programos rašyti dr. M. Vygantui, 915 Forest Glen Drive East, Winnetka, Ill. 60093, ir dėl kelionės ir patalpų Heger Travel Bureau, Inc., 6118 West Cormak Rd., Chicago, Ill. 60650, tel.: 242-3590.

K. A.

Dr. E. Lenkauskas — P.L.G.S. suvažiavimo mokslinės dalies moderatorius.

Ruoškimės P.L.G. S-gos suvažiavimui, kuris įvyks 1979 metais rugsėjo 1, 2, 3 dienomis Toronte, Kanadoje.

Dr. V. Bergas P.L.G.S. suvažiavimo metu Clevelande skaito paskaitą apie reumatą
Nuotr. K. A.

Dr. Romas Sakalas P.L.G.S. suvažiavime skaito paskaitą.
Nuotr. K. A.

Klausomės paskaitų Clevelande, P.L.G.S. suvažiavimo metu.
Nuotr. K. A.

MIKTURA

Dr. K. Ambrozaitis

Taip iš uzbono buvo teikiama pirmoji pagalba užklimpusiems Taos sniege.

P.L.G.S. pirmininkas moko chicagiečius dr. A. Paulių ir dr. F. Kauną kaip susigiedoti.

Paskutiniai pamokymai Medicinos redaktoriui kaip reikia pramokti skaityti ir rašyti...

Kartais geriau paskaitose negu ant slidžių...

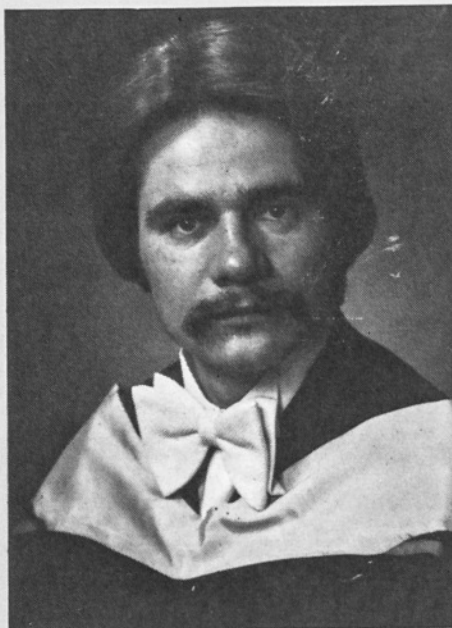

Važiuojant namo teko Taos taip paieškoti automobilių...

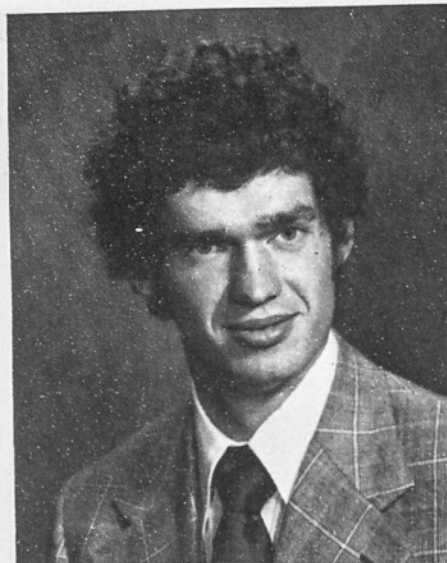
MOKSLO PAKOPOMIS

NAUJAS ONKOLOGAS

Šių metų liepos 1-ą dieną dr. **Tomas A. Kisielius** atidarė savo kabinetą — vėžio ligoms gydyti. Jo specialybė yra hematologija ir onkologija. Dr. Tomas A. Kisielius yra Ennos ir dr. Alfonso Kisielių vyresnysis sūnus. Dr. Tomas 1968 metais su aukščiausiais pažymiais baigė Notre Dame universitetą. 1971 metais jis baigė Northwestern Universiteto medicinos mokyklą ir įsigijo medicinos gydytojo diplomą. Stažą atliko Wesley Memorial ir Northwestern Memorial ligoninėse. 1972-73 tarnavo JAV armijoje majoro laipsnyje. Sveikiname naują specialistą ir linkime sėkmės.

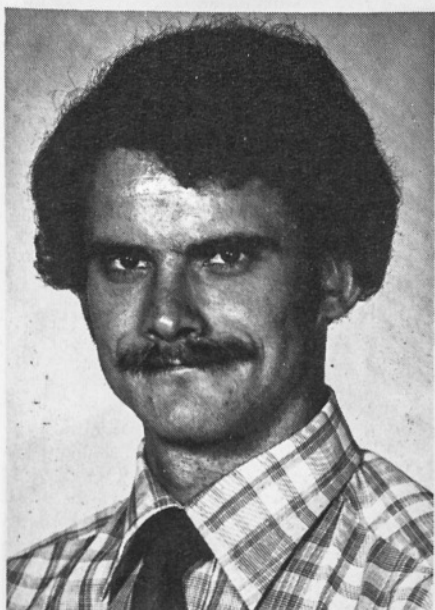
• **Eimutis Jonas Birgiolas, D. D. S., A. ir J. Birgiolų sūnus**, šių metų pavasarį baigė Western Ontario universiteto odontologijos mokyklą ir įsigijo dantų gydytojo diplomą. Dr. Eimutis yra gimęs 1952 metais Toronte, Kanadoje. Jis yra baigęs Toronto Maironio lietuvišką mokyklą ir yra gavęs biologijos mokslų bakalauro laipsnį iš Toronto Universiteto. Studijų metais buvo veiklus jūrų skautas. Mėgsta buriavimą ir skraidymą. Buvo aktyvus visuomeniniame gyvenime, buvęs klasės prezidentu ir Londono, Ontario, skautų klubo pirmininku. Šiuo metu jis yra įsikūręs Toronte, 2299 Dundas Street West. Jaunam daktarui linkime sėkmės jo profesiniame darbe.

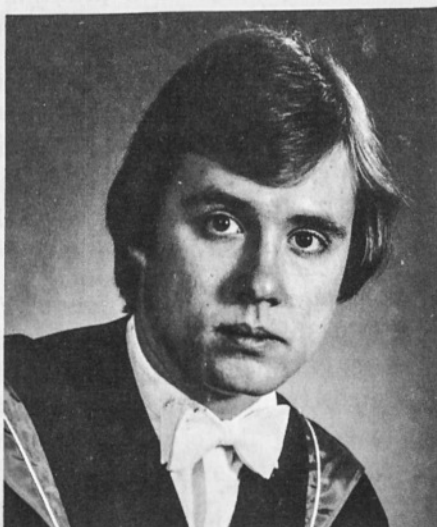
• **Donaldas Juozas Lipskis, M. D.**, daktarų Alinos ir Antano Lipskių sūnus, 1977 metais birželio mėnesį baigęs medicinos mokslus Loyolos universitete įsigijo medicinos gydytojo diplomą. Tų pačių metų birželio mėnesį, pradėjo specializuotis vidaus ligose Emory University ir Grady ligoninėse, Atlanta, Georgia. Donaldas yra gimęs Chicagoje 1952 metais. Baigęs Lyons Township gimnaziją. 1970 įstaojo į Loyolos universitetą, kurią baigė bakalauro laipsniu iš chemijos. Jaunam daktarui linkime sėkmės profesiniam ir visuomeniniame darbe.

• **Vytautas Jonas Žulys, M. D.** Baigė medicinos mokslus Toronto Universitete su garbės pažymėjimu. Dr. V. J. Žulys visą laiką buvo geras studentas ir yra laimėjęs aštuonias stipendijas studijų metu. Dabar jis atlieka internšipą Toronto General Hospital ir planuoja gilinti studijas toliau. Linkime jaunam daktarui sėkmės.

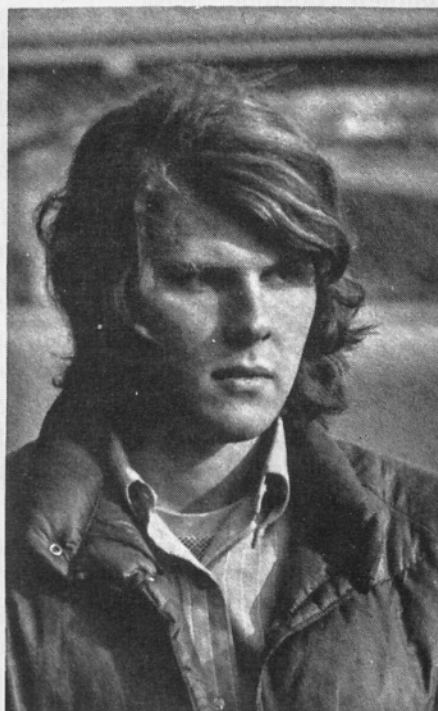

• **Rimas Jonas Maurukas, M. D.**, Dalios ir dr. Jono Maurukų sūnus, šių metų birželio mėnesį 8 d. baigė Ohio State Universiteto, medicinos fakultetą ir gavo medicinos gydytojo diplomą. Rimas yra gimęs 1953. IV. 3 Toronte, Kanadoje. Tėvams persikėlus į Jungtines Amerikos Valstybes Rimas mokėsi Elyrijoje, Ohio valstijoje, vėliau priešmedicininius mokslus baigė Ohio Valstybiniame Universitete. Rimas priklauso Korp! Neo-Lithuania ir mėgėjas sporto, ypač teniso. Šiuo metu Rimas atlieka stažą ir žada specializuotis vidaus ligose Columbus, Ohio. Sėkmės profesiniame darbe ir visuomeninėje veikloje.

• **Algis P. J. Valiulis, M.D.**, gimęs 1955 sausio mėnesį, šiais metais baigė Toronto Universiteto medicinos fakultetą gerais pažymiais. Šiuo metu

atlieka praktiką Toronto General ligoninėje. Yra gavęs fiziologijos mokslo bakalauro laipsnį taip pat Toronto Universitete. Yra baigęs Parkdale gimnaziją (su Ontario stipendija), Maironio lietuvių šeštadieninę mokyklą ir lituanistinį seminarą. Yra priklausęs Ateitininkų organizacijai, parapijos chorui, Toronto Universiteto lietuvių klubo valdybai. Šiuo metu yra Anapilio Korporacijos Tarybai sekretorius. Toliau studijuos chirurgiją Toronte.

• **Algirdas-Julius Skrinška, M. D.**, gimė 1953 m. Eastlake, O. Jis lankė vietinės parapijos katalikišką mokyklą, taip pat šeštadieninę šv. Kazimiero. Buvo skautų Pilėnų tunte. Vėliau mokėsi St. Joseph High School, kur pasižymėjo matematikos iš chemijos klasėse. Tuo metu jis šoko "Grandinėlės" tautinių šokių grupėje. Studijuoti išvažiavo į Mass. Institute of Technology (MIT), Cambridge, Mass. ir 1975 metais gavo chemijos inžinieriaus diplomą.

Tais pačiais metais buvo priimtas į Ohio State University — Medical School, Columbus, Ohio. Dar besimokindamas du mėnesius dirbo indijonų rezervacijoje. Pasirinko vaikų gydytojo specialybę, kuriai ruošiasi Ann Arbor Universiteto ligoninėje.

Laisvalaikį praleidžia nemažai fotografuodamas. Mėgsta keliauti, ypač dviračiu, be to, slidinėti. Buvo ilgametis Clevelando Ski Clubo narys.

PROF. MED. DR. PETRAS GAILIŪNAS, JR.

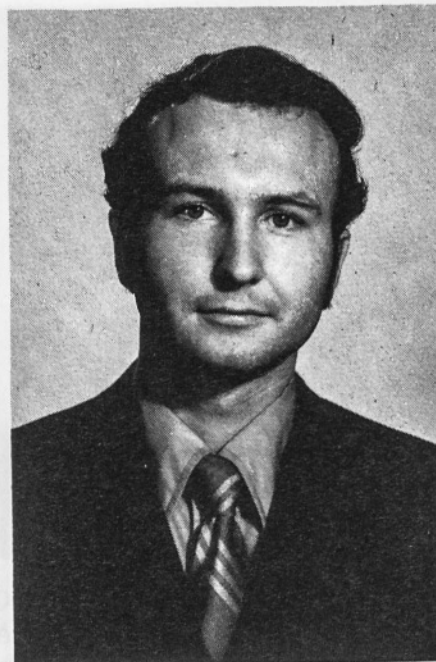
Gimęs 1946 m. Vokietijoje iš tėvų a. a. vet. dr. Petro ir Katriutės Gailiūnų, 1949 m. su tėvais atvyko į J.A.V., kur ir mokėsi. Bendrąjį mokslų (priešmedicininių) kursą išėjo Bostono, Mass., Kolegijoje, o medicinos mokslus baigė Chicagoje, Ill., Loyolos Universiteto Medicinos Mokykloje, 1972 m. birželio 10 d. įsigydamas med. daktaro diplomą. Po to nedelsdamas atliko 1 metų internship ir 2 metų residency praktiką Deaconess ligoninėje Bostone, Mass.

Baigęs tą privalomą praktiką, tuojau pat, jau nuo 1975 m. liepos 1 d., pradėjo dirbti Peter Bent Brigham ligoninėje Bostone, kaip mokslinių tyrimų bendradarbis (research fellow). Šios pareigos surištos su Harvardo Universiteto Medicinos Mokykla. Įsigijo internisto specialybę ir ypatingai gilinasi nefrologijoje.

Nuo 1978 m. liepos 1 d. persikelia į Dallas (Texas), perimdamas assistant professor pareigas Texas Universiteto South-Western Medicinos Mokykloje, lygiagrečiai dirbdamas tame pačiame mieste Parkland ligoninės nefrologijos skyriuje.

Jaunam daktarui, įkėlusiam koją į profesūros sritį, linkime sėkmingai žengti mokslo pakopomis.

S. J.

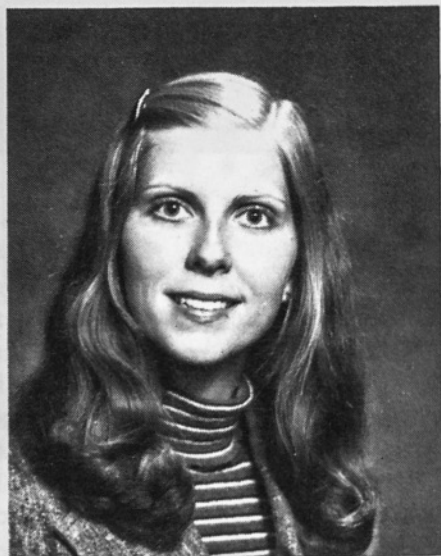

- **Edvardas Pocius, D.D.S.** 1977 metų birželio mėnesio 11 dieną baigęs Loyolos universiteto odontologijos mokslus įsigijo dantų gydytojo diplomą. Dr. Edvardas gimė 1950 metais Chicagoje, lankė St. Lawrence aukštesniąją mokyklą, kurią baigė su garbės pažymėjimu. Jis taip pat baigė Kr. Donelaičio šeštadieninę aukštesniąją liuanistinę mokyklą. Studijų metais buvo geras mokinys ir yra gavęs keletą stipendijų. 1973 metais jis baigė Loyolos universitetą įsigydamas BS laipsnį iš biologijos ir chemijos. Naujas daktaras nuo 1977 metų rudens pradėjo savo praktiką Channahon, Illinois. Sėkmės jaunam profesionalui.

- **Liucillė Damašauskaitė, M. D.**, anksčiau gyvenusi Omahaje, Nebraska, baigė Illinois medicinos mokyklą Chicagoje ir gavo gydytojos diplomą. Ji yra baigusi Mercy mergaičių aukštesniąją mokyklą Omahaje ir yra studijavusi biologiją. Tolimesnių jos planų kol kas mes nežinome.

- **Loreta Rupinskaitė, D.O.S.**, Jono ir Vingros Rupinskių duktė, baigė Adelaidės universitetą, Australijoje ir gavo dantų gydytojos diplomą. Šiuo metu ji dirba tame pačiame universitete kaip asistentė.

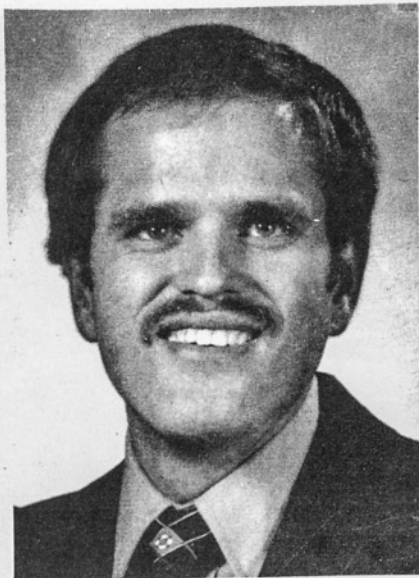
- **Nancy Šukys**, trečios kartos lietuvaitė iš Pittsburgho, baigusi Washington-Jefferson College, ši rudenį įstojo į Pittsburgho universitetą, odontologijos skyrių. Šukytė gražiai reiškiasi lietuvių tautiniame gyvenime, dalyvauja tautinių šokių grupėje.

- **Antanas Stepanas, M. D.**, keturius metus gilinęs studijas Britanijoje ir Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir įsigijęs endokrinologijos specialybę, sugrįžo Australijon ir šiuo metu dirba savo specialybėje Woden Valley ligoninėje, Canberroje.

MOTERŲ SKYRIUS

Paruošė ROMA DEGĖSIENĖ

• Šarūnas-Charles Šiaučiūnas, D.D.S., šių metų gegužės 27-tą dieną baigė cum laude Loyolos universitetą ir įsigijo dantų gydytojo diplomą. Jaunas daktaras mano pasilikti Chicagoje ir verstis privačia praktika. Šarūnas yra baigęs St. Ignatius aukštesniąją mokyklą ir keturius metus studijavęs Loyolos universitete biologiją, kurią ir baigė bakalauro laipsniu. Buvo aktyvus sporte, priklausė Ateities sporto klubo krepšinio komandai.

• Dr. Arūnas Vaitiekaitis, naujas burnos chirurgas, daktarų Reginos ir Algirdo Vaitiekaičių sūnus, baigęs 1973 metais odontologijos mokyklą Michigano universitete, tęsė studijas burnos chirurgijoje. Pradžioj jis buvo Michigano, Ann Arbor universitete, o nuo 1975 metų iki šių metų pavasario Cincinnati medicinos mokykloje, įsigijo burnos chirurgo specialybę. Šį rudenį Arūnas planuoja atidaryti kabinetą Plymouth mieste prie Detroito. Arūnas priklauso Korp! Neo-Lithuania, taip pat yra skautas vytis, atžymėtas Boy Scout Eagle laipsniu. Jaunam burnos chirurgui linkime sėkmės.

• Rasa Šilėnaitė, M. D., Viktoro ir Onos Šilėnų duktė, ši pavasarį baigė Penn Medical College ir įgijo medicinos gydytojos diplomą. Ji žada toliau specializuotis chirurgijoje ir yra numačiusi praktiką atlikti Loyolos universiteto ligoninėje Chicagoje. Dr. Rasa yra Air Force stipendijatė, yra baigusi lituanistinę mokyklą ir rašiusi lietuviškuose laikraščiuose. Dr. Rasai linkime sėkmės ir toliau neužmiršti lietuviškos spaudos.

Šiandieną madoj moterų teisės. Nūdienė moteris, pagal šio judėjimo skleidžiamą idėją tik dabar atbunda. Kūryba, profesija, darbas už namų – šeimos ribų, lygios teisės, lygūs atlyginimai su vyrais — tai siektini tikslai. Kitaip ji nesijaučia pilna asmenybė.

Pažiūrėkim ką viena moterų grupė, daugiau ar mažiau bendro likimo, būtent, ką veikia gydytojų žmonos? Ar jos tikrai tik savo vyrų šešėlyje gyvena?

Elena Kuprevičiūtė-Bergienė yra gydytojo žmona. Gimusi Kaune, Lietuvoje, jau nuo mažumėlės buvo palinkusi į muziką. Pradinę savo muzikos karjerą ji pradėjo pas savo motiną, kuri tuo metu buvo išskili muzikos-piano mokytoja. Būdamą vienuolikos metų Elena pradėjo mokytis groti smuiku, įstojo į Valstybinę Konservatoriją, kur pasirinko smuiko, piano ir teorijos klases. Nespėjo baigti Kaune konservatorijos. Antro Pasaulinio karo visa Kuprevičių šeima buvo išrauta iš Lietuvos. Laimingu sutapimu Elenai pavyko toliau tęsti pradėtą mokslą Prahoje, kur ji įstojo į Muzikos Akademiją. Ten ji mokėsi pas profesorių R. Schweydą ir dar vėliau, privačiai, pas R. Hindemith, Muenchene.

1949 metais Elena emigravo į Pietų Ameriką. Čia, Buenos Aires, Argentinoje, Elena baigė formalias muzikos studijas garsaus Manuel Perediaz priežiūroje, kuris pats savo keliu buvo žinomas garsios smuiko ispaniškos mokyklos, Pablo de Sarasate ir Fernadez Arboz tradicijos tesėias.

Daktare Pauliau, mes moterys galvojame šitaip...
Dr. A. Paulius, dr. B. Balčiūnienė, R. Degėsiene ir dr. J. Balčiūnas.

Smuikininkė Elena Kuprevičiūtė-Bergienė.

Elena Kuprevičiūtė-Bergienė dar besimokydama pas R. Hindemith ir tebūdama 19-kos metų davė savo pirmą koncertą. Vėliau ne kartą pasirodė Muenchene, Nuernberge, Regensburge, Ansbache, Frankfurte prie Maino. Būdama Pietų Amerikoje ji davė ištisą eilę koncertų ne tik pačioje Argentinoje, ruošiamų Alberto Quesada's Conciertos Daniel, bet grįžo atgal į Europą, kur koncertavo didesniuose miestuose Prancūzijoje, Olandijoje, Italijoje, Šveicarijoje ir Anglijoje. Amerikoje Elena pirmą kartą debiutavo su Chicagos Simfonijos orkestru 1956 metais. Vėliau pasirodė New Yorke, Clevelande, Rochesteryje, Detroite, Montrealyje, Toronte.

Persikėlusį į Ameriką Elena sukūrė šeimą ištekėdama už dr. Valiaus Bergo. Šiuo metu gyvena Columbus, Ohio. Yra užauginus šeimą — dukrą Edina ir sūnų Miką, kuris jau vedęs. Elena šiuo metu dalyvauja kamerinės muzikos parengimuose, ansambliuose ir privačiai mokina.

Tai ir mažas pavyzdys, kad gydytojo žmona gali būti ir "sau žmogus" neužslopinta vyro profesijos.

R. D.

Illinois Lietuvių Gydytojų ir Dantų Gydytojų Pagelbinis Moterų Vienetas turėjo, šių metų, veiklos pirmą susirinkimą, kuris įvyko rugsėjo 14 d. Chicagoje. Dabartinę Pagelbinio Moterų Vieneto valdybą sudaro: Janina Šalnienė — pirmininkė, Stasė Labanauskienė — vicepirmininkė, Mary Franciss Jablonskienė — išdininkė, Vanda Kau-

nienė — sekretorė, Violeta Paulienė — korespondencijos sekretorė.

Kartu su Pagelbiniu Moterų Vienetu gražiai veikia Stipendijų Fondas, kuris per daugelį metų teikia puikius rezultatus. Taip pat ir šiais metais duoda stipendijas dviems, lietuviams, medicinos studentams.

Stipendijų fondo valdybą sudaro: Aldona Gri-nienė — pirmininkė, Elena Razmienė — vicepir-

Illinois Lietuvių Gydytojų draugijos moterų pagelbinio komiteto buvusios ir dabartinės valdybų narės. Iš kairės: J. Šalnienė (dabartinės valdybos pirmininkė), S. Labanauskienė, A. Grinienė (stipendijų fondo pirmininkė), J. Valaitienė (buvusios valdybos pirmininkė), M. Ambrozaitienė (ryšininkė); antroj eilėj, stovi: E. Razmienė, Giedraitienė, Vanda Kaunienė ir Algė Sležienė.

KRONIKA

• **Lietuvos Medicinos Istorijai** medžiagos rinkimas ir tvarkymas vėl tęsiamas. Prof. J. Puzinui, buvusiam vyriausiam Lietuvos Medicinos Istorijos redaktoriui, mirus, tas darbas buvo kiek susitrukęs. Dr. Ramūnas Kundrotas, medicinos istorijos doktorantas, šiuo metu dirbantis medicinos skyriuje, Smithsonian Institute, Washington, D. C., sutiko perimti tolimesnį Lietuvos Medicinos Istorijos redagavimą. Dr. R. Kundrotas jau anksčiau buvo sutikęs parašyti platesnę Lietuvos Medicinos Istorijos santrauką anglų kalboje ir keletą epizodų iš akademinės medicinos srities, ypač iš Vilniaus Universiteto, rusų okupacijos laikotarpyje.

Be to, jau laikas pradėti kaupti kapitalą L. M. Istorijos leidimui. Inflacijai sparčiai kylant, auga ir pramatomos leidimo išlaidos. Todėl iš anksto yra verbuojami prenumeratoriai (\$25.00), garbės prenumeratoriai (\$100.00) ir leidinio mecenatai (\$500.00). Šiam reikalui yra atidaryta sąskaityta:

Lithuanian Medical History Fund #73800-3,
Chicago Savings and Loan Association,
6245 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60629.

• **Dr. Jonas Sandargas**, šių metų vasario mėnesio 27-tą dieną, atšventė savo amžiaus 70 metų sukaktį. Dr. J. Sandargas šiuo metu gyvena Floridoje, netoli Daytona Beach, kur jis persikėlė iš Ohio.

• **Dr. S. Ankudo pagerbimas.** Baltimorės amerikiečių vienuolių seserų kongregacija, "The Little Sisters of the Poor", š. m. vasario mėn. iškilmingai pagerbė savo prieglaudos gydytoją, dr. Stasį Ankudą, jo sidabrinės darbo sukakties proga, su-ruošdamos jam iškilmingą paminėjimą.

mininkė, Algė Šležienė — išdininkė, Birutė Čiurienė — sekretorė.

Iš Pagelbinio Moterų Vieneto veiklos ir šiais metais užsibrėžta lapkričio 7 d. Chicagos Balfo skyriuje pakuoti siuntinius, vargstantiems lietuviams Suvalkų Trikampyje. Gruodžio 9 d. ruošinama Kalėtų Eglutė, kurioje visuomet puikiai pasirodo mažasis jaunimas.

Pagelbinis Moterų Vienetas ir sekančiais metais planuoja dalyvauti Chicagos organizacijų, ruošiamame Užgavėnių karnavale, kuris įvyks 1979 m. vasario 17 d.

• **Dr. Žibutė Zaparackaitė**, Northwestern universiteto sporto medicinos fakulteto pakviesta, liepos 2 dieną skaitė paskaitą apie akių sužeidimus. Dr. Žibutė yra Chicagos profesionalų krepšininkų "Chicago Bulls" akių daktarė.

• **Povilas Dambra**, medicinos gydytojas, šių metų gegužės mėnesio pradžioje atšventė gražų jubiliejų. Iki tos dienos jis yra priėmęs 10,000 gimdymų. Dr. Dambra šiuo metu dirba sveikatos ministerijos ligoninėje Venezueloje ir taip pat verčiasi privačia praktika moterų ligų ir akušerijos srityje.

• **Alfonsas Stankaitis**, veteranarijos gydytojas, buvo pagerbtas ypatingu žymeniu. Birželio mėnesio 1 dieną Washingtone, Jungtinių Amerikos Valstybių žemės ūkio ministeris, Bob Bergland ministerijos vardu apdovanojo aukšto įvertinimo žyminiu (Superior Service Award) apie 80 tarnautojų. Apdovanotų tarpe buvo ir dr. Alfonsas Stankaitis, maisto sveikatingumo ir kokybės priežiūros vadovas Connecticut valstijoje.

• **Dr. A. Plioplys**, medicinos gydytojas, praėjusį pavasarį, balandžio 4 — gegužės 6 dienomis, Washingtono galerijoje "Washington Project for the Arts" turėjo savo skulptūros ir tapybos parodą. Washingtono spauda gražiai ir palankiai atsiliepė apie jo kūrybą. Dr. A. Plioplys domisi menu nuo jaunų dienų.

OHIO

OLGD METINIS SUSIRINKIMAS

Šių metų lapkričio mėnesio 4-tą dieną, puošnioje Clevelando Lietuvių Namų didžiojoje salėje, įvyko Ohio Lietuvių Gydytojų metinis susirinkimas-pobūvis, kurio metu buvo įteikta šios draugijos kultūrinė metinė premija.

Pobūvyje dalyvavo virš 100 asmenų. Be O. L. G. D-jos narių, jų svečių į pobūvį buvo kviečiama visa Clevelando visuomenė. Dalyvių tarpe be kolegų iš kitų, tolimesnių Ohio vietovių, matėsi ir svečių iš Chicagos, Baltimorės.

Vakaro 6-tą valandą buvo servuojami kokteiliai su užkandžiais, gi tuo pačiu metu draugijos valdyba posėdžiavo apatinėje namų salėje aptardami pereinusių metų veiklą.

Susėdus prie skoningai O.L.G. D-jos pagelbinio vieneto ponių komiteto papuoštų stalų, vakaro iškilmingąją dalį atidarė dr. Henrikas Brazaitis pasveikindamas susirinkusius ir pakvies-

OLG D-jos 1978 m. susirinkimo dalyviai.

damas į sceną Vilniaus Dramos Teatro aktorių, Juozą Palubinską, atlikti neeilinę šio vakaro meninę programą. Aktorių J. Palubinskas yra mums gerai pažįstamas, šiuo metu gyvenęs Baltimorėje ir įdomiu sutapimu "beveik" priklauso medikų šeimai (jo dukra Jūratė yra dantų gydytoja, ištekėjusi už medicinos gydytojo). Juozas Palu-

Dr. H. Brazaitis su moterų pagalbiniu komiteto atstovėmis R. Čepulienė ir A. Maurutiene.

Pasaka apie Baltuosius Rūmus... Iš kairės: dr. E. Lenkauskas, dr. S. Matas, dr. A. Čepulis ir dr. J. Šonta.

binskas mintinai padeklamavo iš J. Maironió, A. Škėmos, V. Putino, S. Santvaro, J. Aisčio, B. Sruogos, K. Bradūno, N. Nyliūno, B. Brazdžionio ir A. Gustaičio kūrybos, sukeldamas klausytojuose gilią nostalgiją.

Klausytojams šiltai katutėmis palydėjus aktorių, dr. H. Brazaitis pakvietė kun. G. Kijauską, S. J. sukalbėti invokaciją. Sekė skani vakarienė. Po vakarienės dr. H. Brazaitis iškvietė į sceną

šių metų O.L.G. D-jos valdybą (daktarus V. Čei-
či, Dainių Degėsi, Romą Degėsiene, J. Skrinską)
ir Moterų Pagelbinio vieneto valdybą (Romą Če-
puliene ir Aldoną Maurutienę), ir pristatė šių
metų O.L.G. D-jos metinės kultūrinės premijos
gavėją, profesorių dr. J. Jakštą, apibudindamas
jo nuopelnus už kuriuos jam buvo paskirta ši
premiija.

Priėmęs jam skirtą čekį, profesorius dr. J.
Jakštas nuoširdžiai padėkojo Ohio gydytojams,
kad jie vertina istoriko darbą. Dr. Jurgis Balčiū-
nas, buvęs Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos
pirmininkas, taip pat pasveikino laureatą, P.L.G.
Sąjungos vardu.

Sekė šokiai iki vėlyvos nakties, grojant R.
Strimaičio orkestrui. Taip buvo atžymėta Ohio
Lietuvių Gydytojų Draugijos 22-oji premiija. rd

- **Dr. Juozas ir Teklė Šontai** š. m. rugsėjo 17
dieną, gražiame artimų draugų būrelyje atšventė
savo 30-ties metų vedybų sukaktį. Linkime lai-
mingų metų.

- **Stepas Solys, dr. H. ir A. Solių** sūnus iš
Toledo, Ohio yra kylanti žvaigždė teniso pasau-
lyje. Šiais metais Stepas pakartotinai iškovojo
pergalę Pabaltiečių pirmenybėse, vyrų A klasėje,
laimėdamas pirmą vietą. Stepui linkime ir toliau
sėkmės.

*OLG D-jos išd. dr. Dainius Degėsys įteikia premiją
dr. J. Jakštui. Vidury pirm. dr. H. Brazaitis, dešinėje
dr. V. Čeičys.*

KALIFORNIJA

PROF. LAŠAS GYDO NEUŽAUGAS

P.L.G.S. paprašytas š. m. birželio 11 d. aplan-
čiau Kalifornijos skyrių, kurio malonus pirminin-
kas dr. Z. Brinkis nugabeno mane su žmona į dr.
J. Gudausko jaukią rezidenciją Santa Monikoj. Čia
jau buvo susirinkę skyriaus gydytojai su šeimo-
mis į pikniką. Malonių ir labai vaišingų šeimini-
kų visi buvo puikiai ir skaniai pavalgydinti ir pa-
girdyti. Labai jaukioj nuotaikoj piknikas užsitęsė
iki vėlyvos nakties.

Piknike buvo svečių ir iš Lietuvos: prof. La-
šas (Kauno Politechnikos Institutas, biochemijos
skyrius), viena medicinos gydytoja ir viena dantų
gydytoja.

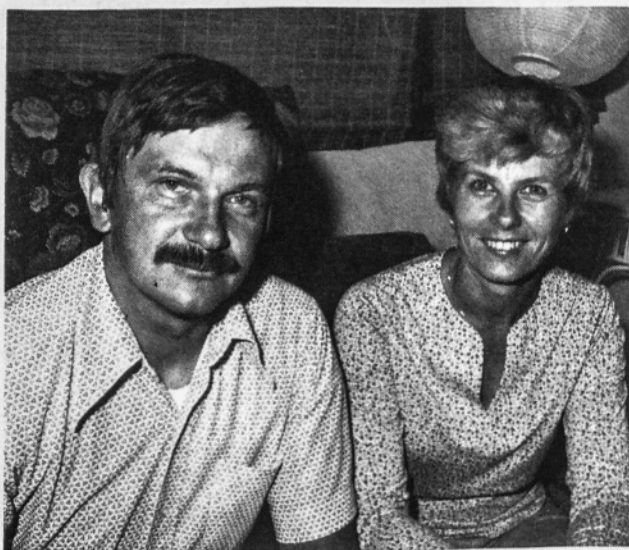
Prof. Lašas (mirusio Medicinos Fakulteto de-
kano prof. Vl. Lašo sūnus) padarė pranešimą apie
augimo hormoną ir juo gydymą neužaugų
(dwarfs). Augimo hormoną, kaip žinome, gami-
na pituitarinės liaukos priešakinė dalis. Jei šio
hormono sekrecija nepakankama tai individas iš-

auga mažas — neužauga, jei sekrecija normali — tai individas turi normalų ūgį, jei sekrecija per gausi tai individas išauga į gigantą (Gigantism, Acromogalism). Vienam tūkstančiui gyventojų vidutiniškai pasitaiko vienas neužauga. Taigi šiuo metu Lietuvoje jų yra apie 300. Šis hormonas gaminamas natūralus ir žmonių lavonų pašalintų pituitarinių liaukų.

Tokias liaukas į Kauno laboratoriją siunčia visi Pabaltijo kraštai. Taigi, hormono gamyba yra labai sunki ir brangi, o jo pagaminama labai nedaug. Todėl grynas augimo hormonas yra labai brangus.

Kaune yra specialūs gydymo namai, kuriuose nuolat gyvena ir yra gydomi 300 neužaugę savanorių iš visų Pabaltijo kraštų. Gydymas daromas injekcijomis, tam tikromis dozėmis ir tam tikru laiku. Ši įstaiga jau veikia 3 metus. Rezultatai gana įdomūs. Pirmais gydymo metais neužaugos vidutiniškai priaugo 5.7 cm., o antrais ir trečiais metais vidutiniškai 5.4 cm. Jokių ypatingų komplikacijų neturėta. Kiek metų užtruks gydymas, sunku numatyti.

Šios rūšies darbus ir gydymą atlieka dar Japonija ir JAV (čia yra žymiausias specialistas ir šio hormono išradėjas prof. Lee, kinietis, gyv. San Francisco (Barkelley Universitete). Prof. Lašo kelionės tikslas ir buvo pasimatyti su prof. Lee ir Marylando State Universiteto endo-krinologais. Šiuose abejuose kraštuose gydomų neužaugę skaičius yra didesnis, bet gydymo rezultatai yra nuostabiai panašūs į Lietuvos.

Daktarai odontologai Giedraičiai... Dr. Giedraitis yra Kalifornijos L.G. D-jos sekretorius.

Lapkričio 3-čią dieną, Kalifornijos Lietuvių Gydytojų Draugijos suruoštame pobūvyje, Birutė Galdikienė-Brindamour, skaitė įdomią paskaitą "Lietuvaitė orangutanų krašte". Birutė Galdikaitė-Brindamour yra plačiai žinoma Amerikos ir Kanados biologijos ir antropologijos mokslų centruose. Jos studija apie Borneos salos džiunglių orangutangus buvo gražiai aprašyta National Geographic žurnale ir taip pat buvo rodoma televizijos mokslinėse programose. Nuotraukoje iš kairės: daktarai Buožienė (iš Lietuvos), Raulinaitienė, Galdikas-Brindamour, Žirgulienė, Giedraitienė; antroje eilėje stovi Brinkis, Giedraitis, Trečiokas, Stanaitis (iš Lietuvos), Babušis, Jusionis, Domanskis, Skirgaila.

Birutė Galdikaitė-Brindamour paskaitos metu.

Prof. Lee sušaukė Kalifornijoje šios rūšies specialistų ir biologų suvažiavimą, kuriame prof. Lašas 45 min. skaitė savo pranešimą. Diskusijos ir klausimai truko taip pat 45 min. Taigi, susidomėjimas buvo tikrai didelis. Daugelis suvažiavusių žinojo prof. Lašo darbus jo paskelbtus specialiojo tarptautinės medicinos literatūroje.

Hormonų gamyba Lietuvoje Kaune yra labai išplėsta. Vien insulino (natūralaus, iš skerdžiamų gyvulių kasos) yra pagaminama milžiniškas kie-

kis. Juo aprūpinama 100 milijonų Sovietų Sąjungos gyventojų. Be to, gaminama didelis kiekis antibiotikų ir skiepų.

Prof. Lašas kalbėjo labai įdomiai sklandžia preciziška ir labai gražia lietuvių kalba. Buvo gana daug klausimų. Juos visus svečias paaiškino.

Pikniko metu teko artimiau pasikalbėti su profesorium. Jis gerokai panašus į savo mirusį tėvą. Jo motina prof. Lašienė patalogė dar tebėra gyva. Visi gyvena tuose pačiuose tėvo namuose Kaune, Aukštaičių gatvėj prie miesto vandentiekio rezervuaro.

Baigdamas savo pranešimą susijaudinęs pareiškė, kad čia JAV jis sutikęs gana daug savo tėvo ir motinos mokinių gydytojų, kurie juos labai gražiai prisimena kaip gerus profesorius ir mielas asmenybes.

Jurgis Balčiūnas, M. D.

MARYLAND

• **Dr. Ludvikas Lašas** lankydamasis Baltimorėje susitiko su lietuviais gydytojais. Nuotraukoje Marylando lietuvių gydytojų dekanas dr. Stasys Ankudas su dr. L. Lašu, dr. J. Kudirkos rezidencijoje.

Dr. L. Lašas, svečias iš Lietuvos, su dr. S. Ankudu.

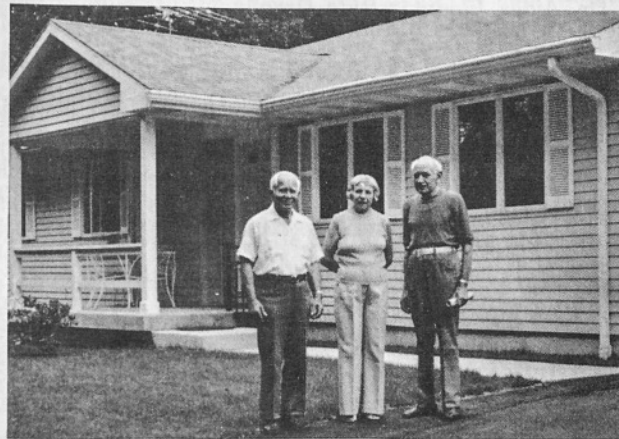
• **Dr. Stasys Ankudas** ir **dr. Henrikas Armanas** gavo iš AMA "physician recognition award", atžymėjimą.

Baltimorės, Marylando lietuvių gydytojų sąjėlė susirinkusi pas dr. J. Kudirką. Dr. H. Armanas prie pianino; stovi daktarai: J. Kudirka, I. Saulynas ir S. Ankudas.

Dr. Irena ir inž. Stasys Giedrikai Cape Code linksmi nusiteikę. Nuotr. R. D.

Dr. J. Kriaučiūnas su ponia ir draugu Putname.

NAUJOS MEDIKŲ ŠEIMOS

• **Dr. A. Paulius** sukūrė šeimą su **Violeta Gasneryte** praėjusio sausio mėnesio septintą dieną, Chicagoje. Dr. A. Paulius yra žinomas mūsų profesiniame ir lietuvių organizaciniame veikime. Jis yra Fraternitas Lituanica korporacijos narys, Akademinių skautų sąjungos filisteris, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos narys ir taip pat veiklus lietuvių gydytojų, Illinois valstijos draugijos narys. Jaunoji Violeta yra menininkė ir gražiai reiškiasi savo srityje. Mūsų mielam ortopedui, dr. Algiui ir Violetai linkime daug laimės.

Dr. Aidas Juodis ir Rūta Dragūnevičiūtė sukūrė šeimą.

• **Dr. Edvardas Juodis** iš Montrealio, Kanados ir **Rūta Dragūnevičiūtė** šių metų gegužės mėnesį susituokė Londone, Ontario. Dr. Edvardas Juodis tiek anksčiau, tiek dabar, buvo ir yra aktyvus tiek sporte tiek lietuviškoje veikloje. Jis yra baigęs Kanadoje McGill universitete medicinos fakultetą. Baigęs medicinos studijas pradėjo dirbti Kanados kariuomenėje, Kalgario mieste. Atlikęs trijų metų kariuomenės prievolę planuoja verstis bendra gydytojo praktika. Rūta yra muzikos ir poezijos mėgėja. Ji yra aktyvi lietuviškame gyvenime. Ateityje ji numato įsigyti medicinos sesers specialybę.

Lilija Zenkevičiūtė ir vet. stud. Antanas Pacevičius sukūrė šeimą.

• **Antanas Pacevičius**, veterinarinės medicinos studentas, praėjusį pavasarį, P.L.G.S. pirmininko dr. Antano ir Sofijos Pacevičių sūnus, sukūrė naują šeimą su **Lilija Zenkevičiūte**, Toronto "Gintaro" šokėja. Sėkmės abiem.

Živilė Kliorytė ir Linas Vaitkus sukūrė lietuvišką šeimą.

• **Linas Vaitkus**, medicinos studentas ir odontologijos studentė **Živilė Kliorytė** š. m. gegužės 27 dieną, Clevelande, sukūrė lietuvišką šeimą. Abu jaunieji yra pasižymėję lietuviško jaunimo veikloje. Sveikiname jaunuosius.

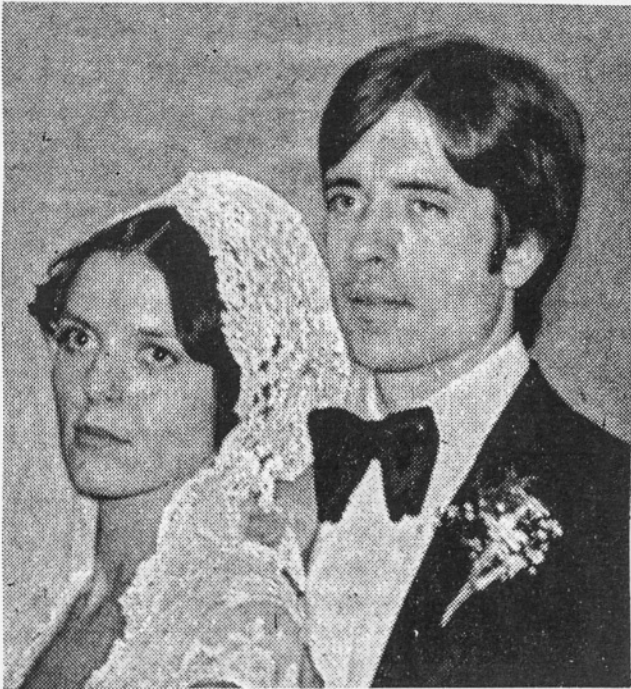
INDIJA

DR. HENRIKAS ARMANAS

Indija — tai kraštas turtingas savo praeitimi, Indo-europiečių kalbos ir kultūros lopšys. Kraštas gilios galvosenos, filosofijos, mistikos ir didelių kontrastų. Kraštas turintis 630 milijonų gyventojų ir 65% beraščių.

Taigi, pasiruošęs viskam keliauju po tą kraštą pastatytomis ausimis ir plačiai atvertomis akimis.

Darbas Indijoje pradedamas 9-9:30 iš ryto. Važiuojama kaire puse. TV yra tik viena stotis visam kraštui ir programa pradedama 6:30 iš ryto ir baigiama 10:30 vakare. Vienuoliktą va-

Rima (Briedytė) ir dr. Linas Sidriai sukūrė šeimą.

• Linas Sidrys, M. D. daktarų ir Rimo Sidrių sūnus, šių metų pavasarį sukūrė lietuvišką šeimą veddamas Rimą Briedytę. Dr. Linas yra baigęs medicinos studijas Chicagos universitete. Šiuo metu stažuoja Billings ligoninėje. Jis priklauso ateitininkų Korp! Gaja, yra Pasaulio Lietuvių Katalikų bendrijos pirmininkas, jaunimo reikalams. Anksčiau dr. Rimas bendradarbiavo "Medicinoje", jaunimo skyriuje. Jauniesiems linkime laimingo gyvenimo.

Viešbučio durininkas su straipsnio autoriumi Delhi, Indijoje.

landą vakaro visa Indija kaip negyva, visi miega. Medžių beveik nėra ir visa namų statyba arba iš molio, žolių, šakų ar drobės. Vakaraus maldai uždegama žibalinė lempa ar žvakė. Duonos, kaip tokios, nėra ją atstoja kvietiniai capati — "blynai", kurie yra 2 kvadratinių pėdų didumo. Indai valgydami nevartoja peilių ir šakučių, nes nėra ką pjaustyti (mėsos nevalgo). Duona (blynai) draskoma pirštais ir su padažu ir maistu kišoma pirštais burnon. Prisimenu kada ir aš prieš maždaug 50 metų vasaromis valgydavau pusryčius ir pusdienius visai tuo pačiu būdu — Dusetuose dėdės šiaudinėje pastogėje.

Indijoje visur jaučiama sena Anglijos dvasia: užrašai šale indų yra anglų kalba, kariuomenė aprenpta ir jos auklėjimas yra anglų stiliuje ir

Stebime kobrų šoki.

dvasioje. Viešbučių durininkai visi seni buvę anglų gvardijos kariai su gražiom berzdom. Jie sveikina ir išlydi turistą su kariška pagarba ir malonia šypsena, tuo tarpu paprastas indas tave sutinka ir išleidžia su nuolankia šypsena ir maldon sudėtomis rankomis. Jei jis jaučia tau didelę pagarbą, jis paliečia tavo pirštus ar batus. Viešos išvietės atžymėtos lošimo kortų vaizdais: vyrams išvietė atžymėta pikų ar kryžių karaliumi, o moterims — pikų, kryžių damomis.

Geriamą visur tik arbata — kavos nėra. Nėra ir alkoholio, nėra ir girtų gatvėse.

Prie kino teatrų, bankų ir viešų pastatų visur stovi kareiviai su pirmo pasaulinio karo šautuvais lyg pasiruošę šauti. Negaliu suprasti, kodėl? Indai atrodo tokie ramūs ir kaip maži nekalti alkani, benamiai vaikai.

Mažiausia komercinė ar socialinė transakcija Indijoje užtrunka kelias valandas laiko. Norint iškeisti banke, pinigus pirmiausia turi prisigrūsti pro masę visokiais kvapais kvepenčiais, suprakaitavusius basakojus indus. Po to tu esi stumiamas nuo vieno langelio prie kito, stovėdamas eilėse po 30-40 minučių. Kai pagaliau gauni kelis tūkstančius rupees ir išsiplėši į gatvę, pats nebeatrodai geriau už tuos indus, kuriuos palikai banke.

Viešuose įstaigose tvarka atsispindi visame gyvenime: netikėk indo ir jo pažadams, nes vaikišku naivumu jis juos neišpildys. Mano 5 laišakai, išsiųsti iš Indijos įvairių vietovių, niekad nepasiekė mano ir mano draugų namų. Pasiskundęs

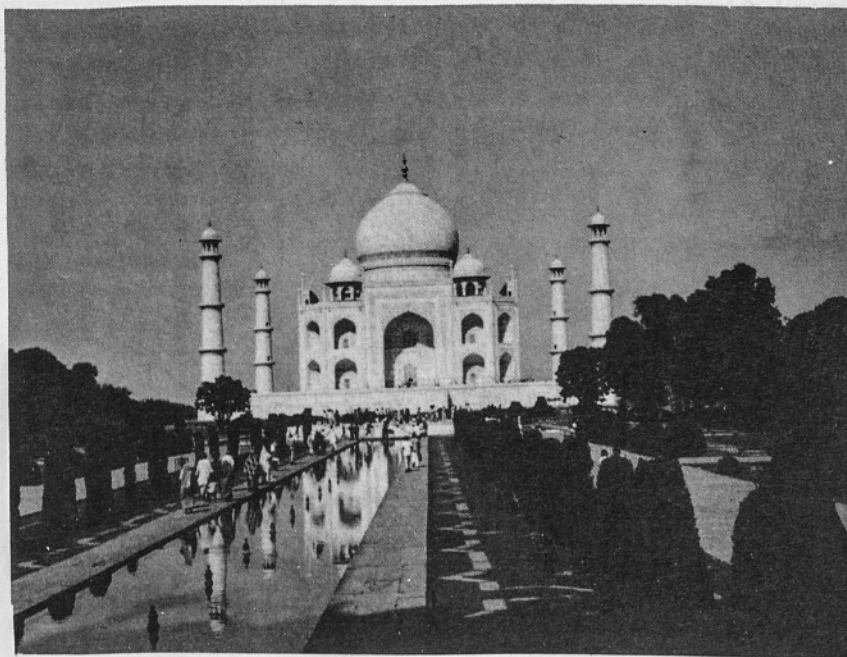
apie tai Baltimorėje indams kolegoms, gavau atsakymą, kad Indijoje tai įprastas ir kasdieninis reiškinys.

Indai smarkiai rūko, bet ne tabaką, o tam tikras žoles, primenančias Lietuvoje "machorką". Karves ir ožkas jie laiko tik pienui. Kai jos nuostoja penėti indą, jis jas išvaro iš savo kiemo ir tie benamiai galvijai valkiojasi po gatves pakol nepadvesia. Kiekvienas toks gyvulys laidojamas užkasant į žemę. Veršiai, avinai ir visi valgomieji vyriškos giminės galvijai piaunami mėšai maitint atvykusius turistus ir svetimšalius gyvenantiems Indijoje.

Miestų šaligatviai daugiausia necementuoti, bet užpilta mišinio žemės, žvyro ir molio. Per liūtų ar po lietaus turi klampoti po purvą, bet indui, basiakojui tai maloumas. Labiausiai paplitusi susisiekimo priemonė yra dvaratis arba triratis. Transportas vyksta jaučiais, kupranugariais, drambliais ir senais archaiškais sunkvežimiais.

Indai gyvena nuolatinėje baimėje dėl gamtos katastrofų, nes Indijoje audros užpuola žmones be perspėjimo ir paskandina žmones ir gyvulius. Liūtys, sausros ir audros su potvyniais — tai nuolatiniai reiškiniai, kurie seka vienas paskui kitą.

Indai pasitenkina tuo ką turi, jie nieko nenori daugiau. Jie priima viską kas ateina, netgi vergystę, nes priprato po anglų jungu klausyti ir būti valdomi. Savigarbos ir išdidumo stoka ir neribota apatija, tai indų bruožas. Indų gyvenimas pagrįstas Budha ir Gandhi filosofija: "nekovok

Garsoji Taj Mahal, Agroje, Indijoje.

prieš savo priešą, nekovok prieš pavergėją, būk nuolankus, nevartok jėgos ir būk patenkintas ku esi ir ką turi.”

Šių dienų progresyvūs indai gavoja, kad gandhismas ir budhismas griaua ir žudo Indiją.

Sėdėti ant žemės yra įprasta visiems. Į kėdę prie stalo sodina svarbų žmogų ar vyresnįjį vertą pagarbos.

Indai mąsto, kad visi žmonės yra giminės, tik vieni laikinai gyvena geriau už kitus. Daug kur matai patarles: "It is nice to be important, but more important is to be nice." Tai išreiškia visos tautos galvosena.

Sodžiai turi savo šventoves, kur šventas vyras swamnee" — sėdi viduryje ir gieda maldas. Aplink jį renkasi kaimo savivaldyba, užkuria ugnį ir diskutuoja sodžiaus reikalus ir gyvenimo prasmę. Toga naudojama maldoms ir susikaupymui.

Antidotas karštai Indijos saulei ir geltonam smėliui yra įvairiaspalviai moterų drabužiai — Saris. Tai lengvo šilko sumaniai permesto per kūną tunika. Įdomu pažymėti, kad vedybos nustatomos tėvų ir dažnai jaunoji ir jaunasis mato viens kitą pirmą kartą tik prie altoriaus. Jaunos merginos iš gerų šeimų jų tėvų reklamuojamos laikraščiuose. Aprašomos mergaitės grožis, svoris, nekaltumas, metai, socialinė padėtis ir išreiškiamas noras koks jaunuolis yra pageidaujamas galimoms vedyboms. Vieni tėvai nori jauną dakta-

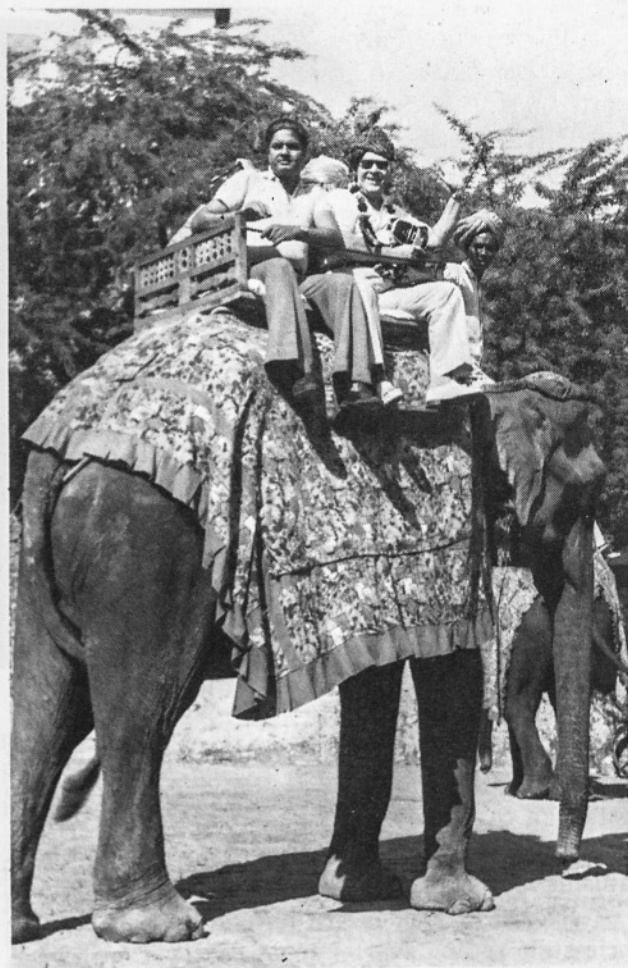
rą, kiti biznieriaus sūnų su didele pinigų suma ir t.t. Moterų dorovė labai aukšta. Moterų ir vienu merginų gatvėse beveik visai nėra ir niekur nepamatysi jauną vyrą su mergina viešoje vietoje. Horokopai abiejų jaunųjų turi derintis. Kiekvienas laikraštis turi specialų tokių skelbimų skyrių "matrimonial", kuris susideda net iš kelių puslapių. Tėvai duoda dukteriai kraitį ir vestuvės tęsiasi 4-7 dienas. Vestuvės, Kalėdos ir kitos šventės švenčiamos labiausiai vakarais ir naktį prie laužų ir įvairiausių šviesų.

Įdomu praeiti ar pravažiuoti pro senamiesčius, ypač anksti iš ryto. Žiūrėk, dešinėje prie mūro sienos, prisidengę drobe, gatvėje keliasi šeima. Duktė ir motina šukuoja plaukus, po to eina prie hydranto, iš kur visą laiką bėga vanduo. Jos nusiprausia veidą, kojas, rankas ir kūną kiek gali pasiekti po savo sari, nueina už kokio pastato kampo, atlieka savo gamtos reikalus ir grįžta į savo "apartamentą" pusryčiams. Valgyti jos pasirenka iš šale turgavietės krautuvėlių daržovių liekanų. Ant seno primuso (kaip kad mes kadaise Lietuvoje vartojome) jos pašildo vandenį, nusiperka blyną ir taip diena yra pradėta. Vyro ir berniukų ritualas yra tas pats, tik sėkmingesnis: vaikai bėga pardavinėti turistams suvenyrus, ar pasivagia ką tik gali ar tiesiog prašo iš turistų prisispyrusiai "bakhshish". Tėvas uždarbiauja arba kerėdamas kobras, ar saugodamas pirklio duris ar kur patarnaudamas turgavietėje. Prie viešbučių

vartų kai kurios indų šeimos gyvena ant žemės ir laiko karvę ar ožką pienui ir tėvas turi "taxi tri-ratį". Vakare uždegama žvakutė ant žemės ir taip baigiama diena.

Mielas kolega, jeigu norėtum aplankyti Indiją, keliauk ten tarp rugsėjo ir balandžio. Jų pinigai rupee yra vertas 15 mūsų centų. Nupirk savo žmonai šilką suknelei — tai labai geros kokybės ir grožio medžiagos pigios ir labai gražios. Atsivežk Buddhos stovylą, sėdinčią su saule užpakalį galvos ir su pirštu mokinantį. Kaip gyventi. Pirk tik iš tamsiai žalio marmuro. Atsivežk ir dramblio kaulo drambliuką ir dramblio kaulo kitokių išdirbinių. Neužmiršk persiškių kilimų. Pirkdamas visada derėkis, nes gausi dažnai už pusę prašomos kainos.

Aplankyk seną ir naują Delhi — Indijos širdį. Išlipk iš automobilio ir eik pėsčias į turgų, kur triukšmas, žmonių spūstis ir susidūrimai sukarvėm, ožkom, kiaulėmis ir kupranugariais paliks tau neužmirštamą įspūdį. Pavažiuk kaip ponas triračiu, rickshaw, arba pajodinėk ant kupranugario. Aplankyk Raudonąją Tvirtovę, Imperatorių Rūmus. Pamatyk Taipur ružavą miestą tik 30 mylių nuo Delhi. Čia turėsi proga pekeliauti ant draugiško dramblio į princo pilį — rūmus kalnuose. Ši sritis garsi gamtos vešlumu — dramblių ir leopardų kraštas. Delhi apylinkės yra kobrų gimtinė. Aplankyk kaimyną Nepalį šiaurėje, katmandų miestą, apsuptą Himalajų maestotiškų kalnų ir su lėktuvu apskrisk čia pat Everesto sniegu nuklotą viršūnę. Šiaurėje Tibetas, pietuose Indija ir kalnų oras 4500 pėdų aukštyje atgaivina krūtinę. Būtina matyti Agroje, tai Mahal paminklą — didžiosios meilės antkapį. Nenusimink jei nusivilsį pamatęs tą Indijos "deimantą". Kaip ir viskas, iš arti tas paminklas nėra žibąs perlas: vanduo nešvarus, indų minios stumdo tave, sultono ir jo žmonos kapai visai neįspūdingi, sienos tos šventovės pradeda rodyti pasenėjimo ir susinešiojimo žymių, bet užtat anksti ryte (saulei tekant) ar pavakaryje (saulėleidyje) nuo miesto mūrų per vandenį mesk žvilgsnį į tą Indijos perlą, tai tikrai žavus, užburiantis vaizdas. Netoliese aplankyk Kashmir šiaurės provinciją — čia ramybė ir sena romantika užburs tave. Arčiau pažinti tikrą Indiją nuvyk į Benares Hindų šventą miestą prie Ganges upės. Pasikalbėk su Sadhu — šventu vyru, pabraidyk šventoje upėje ir pasėdek ant tų laiptų, kurie per upę veda į dangų. Kvapai, garsas ir vaizdas kur žmogaus kūnas susijungia su dva-

Pakeliui pas Indijos prinčą. Dr. H. Armanas viduryje.

sia amžinam indo gyvenimui palieka turistui neužmirštamą įspūdį.

Indijos vaizdas bus nepilnas jei neaplankysi rytų-pietų Indijos miestus: Bombay ir Calcutta. Bombay tai Arabų jūros miestas su pajūrio bulvaru, kuris naktį tikrai žiba kaip deimantiniai karoliai aplink arabijos jūrą. Šalia puikių dangoraižių ir viso šio grožio matai šimtus šeimų miegančių ant gatvių, gaminančius valgį ant ugnies iš šakų ir išdžiūvusio gyvulių mėšlo. Matai miškus degutu išteptų kartono palapinių ir bakužių. Matai pasrūvų ir atmatų tekančią srovę gatvėje šale milijoninių viešbučių ir dangoraižių. Visur kas nors ir ką nors parduoda ir čia pat gatvėje indas verda kavą ir daržoves savo pusryčiams. Bet viską viršija senas su sniego baltumo barzda ir plaukais Hindu, sėdintis ant žemės sveikindamas su išskėstomis rankomis tekančią saulę Niekas pasaulyje taip nesidžiaugia gyvenimu kaip indas.

Paskutinis šuolis turi būti į Bengaliją, į tą garsią Bengalijos įlankos sritį ir miestą Oh-Calcutta! Tai sritis ir miestas, kuris pirmauja pasaulyje savo neturtu, primitiviškumu ir gyvenimo natūralumu. Čia žmonės visi juda, bėga, šneka, ginčijasi ir atrodo, kad kiekvienas dirba. Tai buvusios Britų imperijos "old glory" miestas. Karšta ir drėgna, oras užterštas ir visur kur tik nepažiūri — matai žmonės, žymnės, žmonės — kaip skruzdėlės. Čia žmogus gatvėje gimsta, gyvena ir miršta ir žmogaus vertė yra lygi nuliui. Ginkis nuo ubagų ir vertelgų, bet nebijok plėšikų ir grobikų; tokių čia nėra kaip kad Meksikoje ar Italijoje.

Niekur negerk nevirinto vandens ir nevirtok ledo. Yogurt — ok. Nevartok ledų (ice cream). Nevalgyk daržovių (žalių) ir vaisių su žieve. Bufalo pieną gali gerti, nes jis visada paduodamas atvirintas.

Sveikatos apsauga ir medicina Indijoje yra primityvioje ir apgailėtinoje padėtyje. Vaikų mirtingumas didelis dėl parazitinių, infekcinių ir endeminių ligų. Stoka sveiko maisto, vitaminų, imunizacijos, atsparumo ligoms, profilaktikos ir pačių žmonių rezistencija moderniam gydymui, padidina mirimo statistiką. Bet mirus vienam, tą pačią minutę gimsta 10 kitų. Iš dešimties vaikų 3 miršta nesulaukę 5 metų amžiaus. Visas gydymas yra veltui, jokios draudos nėra prasčiokui indui. Tik federaliniai darbininkai ir didelių įstaigų, bendrovių ir fabričių darbininkai turi sveikatos draudimą su mažu algos išskaitymu tam tikslui. Jie gyvena veltui valstybės bendruomeniniuose butų kompleksuose. Kadangi tokie darbuotojai sudaro tik 15% visų gyventojų, tai 85% masė gyvena kaip ūkininkai, bedarbiai sėdikai patvoriais ir pamūriais ir šiaip klajokliai ir tinginiai. Tai šita masė, kaip minėjau, už nieką nemoka ir niekuo nesirūpina. Juos gydo poliklinikos ir vietinės primityvės ligoninės veltui, bet ši žmonių masė mažai ir nenoriai naudojasi šia privilegija, nes gydomi primityviai savo iš tėvų paveldėtom žiniomis. Mano vadovas su kolegijos išsiauklėjimu privėrė pirštą automobilio durimis. Aš tuojaus patariau jam vykti į kliniką rentgenui. Jis atsisakė ir nuvažiavo namo. Kitą rytą jis pasirodė smagus, džiaugdamasis, kad jo žmona išgydė pirštą su garsvyčių trynimais ir compresais.

Daug negalavimų gydoma yoga ir "meditation" (susimąstymais). Indas atsisako vartoti vaistus, sakydamas, kad sveikata yra dievų duota stebuklinga dovana žmogui ir gydykis pats na-

tūralinėmis priemonėmis. Viena iš tokių priemonių yra žmogaus šlapumas, kuris laikomas šventu ir jis geriamas nuo įvairių ligų. Indas turi gerti savo šlapumą dvi dienas. Trečią dieną liga praeina ir šlapumas pasidaro bekvapis ir bespalvis. Sveikas indas geria savo šlapumą profilaktikai, dinamizmui — energijai ir aštriam galvojimui. Jokio alkoholio, vartok kaip galima mažiau tik vegetarinį maistą kaip pieną, vaisius ir daržoves.

Kiekvienas gydytojas turi dirbti valstybinėje klinikoje iki 4 val. po pietų. Tik po to jis gali dirbti savo privačiame kabinete. Vizitas pas jį \$1.25 (mūsų pinigais). Klinikos algos mokamos valdžios ir yra labai kuklios. Eilinis gydytojas už visų metų algą nepajėgia nusipirkti sau mažą automobiliuką. Klinikos direktorius mėnesiui te- gauna \$150.

Pats gydymas ligoninėse labai primityvus: kai kurie gydytojai vaikšto ligoninėje basi. Ligoninių palatos — tai didelės salės po 20-30 primityvių lovų ("koikų") su stalu per vidurį, kur sudėtos ligų istorijos. Motinos čia pat miega ant grindų prie savo sergančių vaikų. Langai ir durys atviros ir sisur skraido musės, platindamos ligas nuo vienos palatos į kitą, nuo vieno ligonio kitam. Ligoniai, kurie gali, sėdi ant langų ar basi vaikšto po kiemą. Venerinių ligų nėra, nes nėra prostitucijos. Eilinis indas, turėdamas keletą žmonių, lytiniai nėra alkanas žmogus. Krašte paplitusi tuberkuloze ir vaikų kaulų džiova.

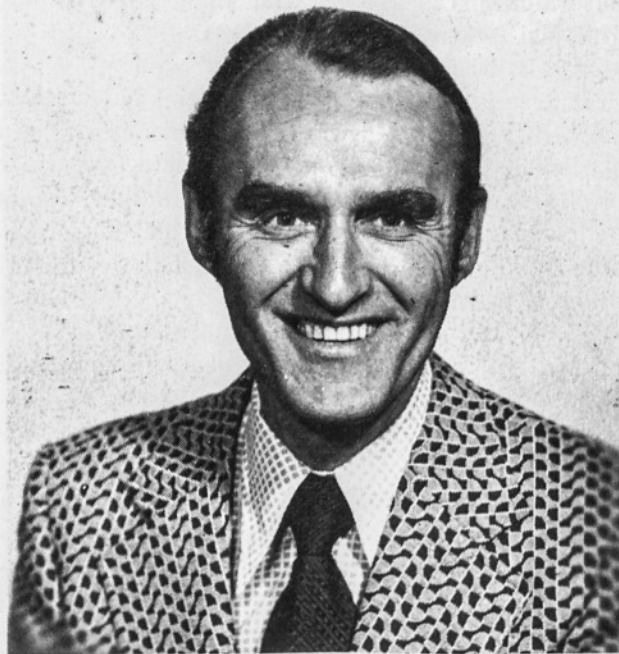
Baigius gimnaziją jaunas indas universitete turi praleisti vienus metus "premedical" studijoms ir 6 metus medicinos fakultete. Po vieno metų stažo jaunas gydytojas gali specializuotis, kas užtrunka kitus 3 metus. Specializacijos mokslui valdžia jau nebemoka ir jaunas gydytojas pats privalo už tai užsimokėti gana aukštus mokesčius. Kas antras gydytojas baigęs medicinos mokslus (ne specialistas) privalo dirbti ten, kur valdžia jį paskiria.

Aplankiau Indijoje 2 ligonines ir kelias klinikas. Tai seni anglų pastatai, be vėsintuvų. Ligoniai sėdi ant langų, tvorų. Įėjimas į operacines yra tiesiog iš pagrindinio koridoriaus ir personalas iš operacinės su "steriliais" chalatais ir maskėmis ant veidų išeina į koridorių pasišnekėti su turistais gydytojais ir grįžta atgal į operacinę. Gimdymas pagrįstas natūralinėmis jėgomis, kaip prieš 50 metų Lietuvoje: tai didelė salė, kur guli 5-10 gimdyvių ir akušerė kaip sargybinis vaikšto tarp jų ragindama moteris "stumti". Jeigu natūralus gimdymas su akušerės pagalba neįvyksta, šaukia-

MŪSŲ MIRUSIEJI

VET. DR. VALENTINAS BAGDONAS

Gimė Zarasuose 1920 m. birželio 16 d. Vet. med. mokslo kurso pirmuosius 9 semestrus išėjo Kauno Vet. Akademijoje 1940-1944 m. ir baigė jį 1946 m. Hannoverio Aukšt. Vet. Mokykloje, Vokietijoje. 1947 m. ten pat įsigijo vet. med. dr. laipsnį. Atvykęs į JAV 1949 m., dirbo prie tyri-

Dr. V. Bagdonas.

mas gydytojas konsultacijai ir jei reikalinga interventijai.

Cholera ir hepatitas kiesti Indijoje, bet žmonės yra pripratę prie to ir iš to nedaro didelio triukšmo. Jei susirgai Indijoje — telefonuok mūsų ambasadai ir jie nurodys tau kur kreiptis, nes dauguma gydytojų Indijoje yra labai žemo mediciniško lygio. Šalia Allopathinės medicinos Indijoje dominuoja Homeopathinė medicina, kuri pagrįsta natūraline žolių gydymo jėga. Nuo ko susirgai — tuo gydykis — tai homeopatų gydytojų taisyklė. Jeigu susirgai nuo nevirinto vandens, gerk daugiau to vandens. Jei nepadeda, tai gerk savo šlapumą. Jeigu persišaldei — tai lupk svogūną ir valgyk jį ir nekvėpuok per nosį. Tas išgydo sinusitą ir gerklės ligas. Jeigu ištiks saulės smūgis — padėk riekę svogūno ant viršugalvio ir uždėk skrybelę. Tai toks šalies gydymas eina iš kartos į kartą ir netikėtina dažnai padeda susirgusiam indui.

Pabaigai aplankyk bet kurią Hindų šventovę, paganyk akis, pasižiūrėjęs į jų dievų stovyklas ir iškasenas; pasimokyk išminties iš švento vyro, aplankyk Gandhi antkapį New Delhi (jo ten nėra, nes jo pelenai iš lėktuvo buvo išbarstyti po visą Indiją), patepk kaktą su bet kurio dievo pelenais, kad išvairius pagundas iš mūsų nuodėmingo kūno ir minčių; nuprausk viešbutyje visas Indijos dulkes ir pasiruošk kone 12 valandų kelionei atgal į nuodėmingą, pilną rūpesčių ir kovos už būvį savo seną gyvenimą.

Jau sėdėdamas vėsiam ir patogiam lėktuve pagalvojau apie tą Britų imperijos buvusią didybę ir jų didybės perlą Indiją ir prisiminiau seną pasaulio posakį: "Garbė yra kaip upė. Ji neša lengvus daiktus ir skandina sunkius".

mo darbų Nebraskos Universitete, kur 1953 m. jam buvo suteiktas Master of Science laipsnis iš patologijos-bakteriologijos. Išlaikęs nustatytus egzaminus 1953 m. gavo vet. praktikos teises Missouri valstybėje, o po to dar Ohio ir Illinois valstybėse. 1953 m. įsigijo didžiųjų gyvulių praktiką Wellsvilleje, Miss. 1961 m. persikėlė į Chicagą, kurios priemiestyje Oak Lawn pasistatė mažųjų gyvulių ligoninę ir sėkmingai vertėsi praktika, kurią nutraukė netikėta mirtis nuo širdies priepuolio 1977 m. gruodžio 1 d.

Velionis pasižymėjo didele energija ir gabumais, buvo labai socialus, kolegiškas ir švelnus būdo. Dalyvavo lietuvių visuomeninėje veikloje, ypatingai pasireikšdamas savo profesinėje organizacijoje. Aktyviai prisidėjo prie Liet. Vet. Gyd. D-jos atkūrimo Vokietijoje 1946 m. Draugijai perkėlus savo veiklą į JAV, visą laiką buvo aktyvus jos narys. Prisidėjo prie jos leidinio "Vet. Med. Nepr. Lietuvoje" rašymo, patikslindamas žinias apie draugijos veiklą Vokietijoje. Gausiomis aukomis rėmė Jaunimo Centrą, Dirvą, Balfą ir buvo Lietuvių Fondo tūkstantininku.

Dideliame liūdesyje likome jo artimieji, kolegos ir draugai giliai pergyvendami dėl jo anksty-

vos mirties. Reiškiamo gilią užuojautą jo žmonai Birutei, su kuria jis pragyveno 29 metus. S. J.

A. A. VET. DR. PETRĄ GAILIŪNĄ PRISIMENANT

Nors jau praėjo 7 metai nuo jo mirties, bet "Medicinoje" apie jį dar nieko nebuvo parašyta. Manau, kad nekuomet nevēlu paminėti jo didelius nuopelnus ne tik savo profesijai, bet ir veterinarijos bei medicinos mokslui.

Gimęs 1917 m. Griškabūdžio valsč., Šakių apskr., jis baigė Kauno Vet. Akademijos trečią laidą 1943 m. Po to buvo ten pat asistentu Farmakologijos Institute. Atsidūręs Vokietijoje 1944 m. ir Jungtinėse Amerikos Valstybėse 1957 m., jis visą laiką dirbo veterinarijos srityje. 1957 m., išlaikęs nustatytus egzaminus, įsigijo vet. praktikos teises ir nuo 1958 m. įstojo į federalinę tarnybą kaip mėsos inspektorius.

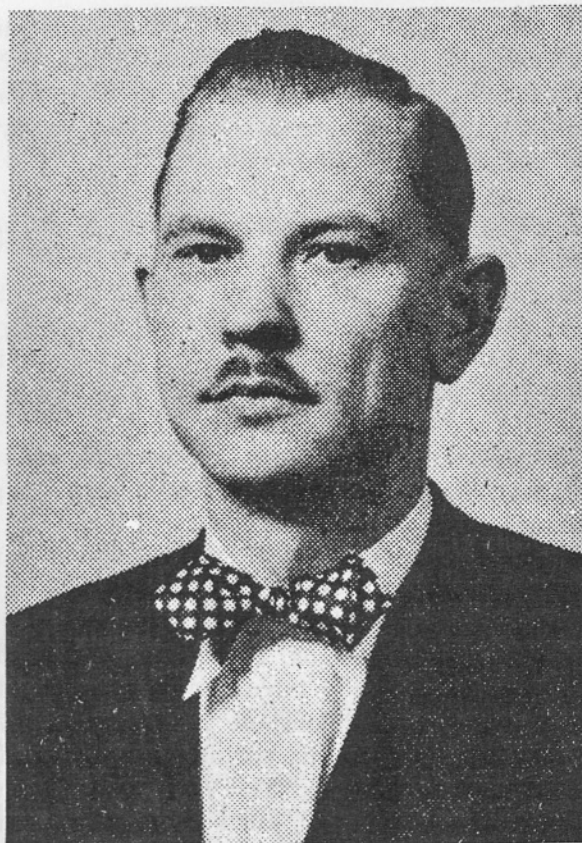
Jis turėjo didelį palinkimą ir gabumą moksliniam tyrimo darbui ir dar būdamas mėsos inspektorium, ir net prieš tai, savo iniciatyva atliko mokslinius tyrimus ir parašė 6 straipsnius, paskelbdamas juos mokslinėje JAV spaudoje.

1961 m. įstojo į federalinę Plum Island Animal Disease Laboratory, Greenport, N. Y., pradėdamas grynai mokslininko tyrinėtojo karjerą. Jo mokslinio pasiruošimo pagrindą sudarė K. Vet. Akad. įgytos žinios, kurias jis papildė 6 mėnesius pasitobulindamas Amerikos Kariuomenės Patologijos Institute ir lankydamas po 1 savaitę mokslinių darbų aprašymo ir jų administravimo kursus.

Jo viršininkas, P.I.A.D. Laboratorijos vedėjas dr. G. E. Cottral 1970 m. savo oficialiame pranešime rašė, kad dr. Gailiūnas dirbo kaip nepriklausomas tyrinėtojas snukio ir nagų ligos srityje. Jo pareiga buvo pasirinkti ir apibudinti tyrimų uždavinius, sudaryti planus ir juos vykdyti laboratorijoje. Jo tiriamos problemos esančios naujos ir priklausančios prie "pioneering research". Jo pavardė yra ant apie 30 mokslinių straipsnių, bet kaip vyriausias autorius, atlikęs studijas ir tyrimus pats vienas, vien tik savo vardu paskelbė apie 10 straipsnių.

Dr. G. E. Cottral tame savo pranešime mini dr. P. Gailiūno atradimus ir iškelia jų didelę svarbą. Čia paminėsiu jų tik keletą.

Jis įrodė, kad snukio ir nagų ligos virusas išsilaiko galvijų odoje, o prieš tai buvo laikomasi

Dr. Petras Gailiūnas.

priešingus nuomonės. Šis dr. Gailiūno atradimas yra didelė pažanga viruso dermatologijoje, turinti reikšmės ir epizootologijai, nes parodo, kad snukio ir nagų liga gali būti platinama ir per tarpautinę odų prekybą. (J. Bact. 91(1966):2333-2338).

Jis surado ir išvystė labai jautrų būdą surasti snukio ir nagų ligos viruso mažiausius kiekius, panaudojant jaučių inkstų celių kultūrą. (Appl. Mikrobiol. 13(1965):872-875).

Dr. Cottral taip pat teigia, kad dr. Gailiūnas pirmutinis įrodė, kad snukio ir nagų ligos virusas iššaukia mikroskopinius sužalojimus odoje. Tuo jis atvertė naują vagą medicininės virologijos tyrimams. (Arch. f. d. gesamte Virusforschung 25(1968):188-200).

Dr. Gailiūnas daug atsiekė kaip mokslininkas tyrinėtojas. Tačiau greta moralinio pasitenkinimo jam teko pergyventi ir nemalonumų. Gausiuose laiškuose jis man nusiskųsdavo savo bendradarbių, kitų mokslininkų, pavydu, intrigomis ir noru pasisavinti jo darbo vaisius. Tai nuodijo jo gyvenimą.

Dr. P. Gailiūnas rašydavo straipsnius mūsų laikraščiams, o kartais ir eiles sukurdamas. Tačiau didžiausias jo nuopelnas yra Kauno Vet. Akademijos pripažinimo Jungtinėse Amerikos Valstybėse išrūpinimo suorganizavimas.

Baigę mokslą užsienio mokyklose vet. gydytojai gali šiame krašte savarankiškai dirbti savo profesijoje tik tuo atveju, jei vet. mokyklą, kurią jie baigė, yra pripažinta JAV Agrikultūros Departamento ir Amerikos Vet. Gydytojų Draugijos. Mūsų Vet. Akademijs tokio pripažinimo neturėjo. Pirmieji plataus masto žingsniai jį išgauti buvo labai nesėkmingi. Atitinkamos JAV įstaigos pranešė, kad šis klausimas esąs nesvarstytinas, nes Kauno Vet. Akademijs esanti nepriinama jokioms investigacijoms. Tuomet dr. P. Gailiūnas ryžosi parodyti toms įstaigoms mūsų Vet. Akademijs, parašydamas išsamų jos aprašymą. Tai buvo be galo sunkus darbas, nes nebuvo jokios medžiagos. Plačiai susirašinėdamas su savo kolegomis ir buvusiais Vet. Akademijos dėstytojais, talkininkaujant ir Liet. Vet. Gyd. Draugijai išseivijoje, jis surinko reikalingus duomenis ir parašė veikalą "The Veterinary Academy at Kaunas, Lithuania", kuris buvo atspausdintas 1951 m., deja, tik mimeografo pagalba.

Dr. P. Gailiūno artimiausiu talkininku buvo a. a. vet. dr. Kęstutis Kasponis (miręs 1956 m.). Jis atliko visą technišką darbą: prižiūrėjo perrašinėjimą, mimeografavo, atliko visą brošiūravimo ir ekspedijavimo darbą, organizavo lėšas, talkininkavo korespondavime ir kt.

Tą veikalą su gyvenusių tuomet JAV-bėse buvusių K.V.A. dvejų rektorių ir prorektorius liudijimais, kad visas aprašymas atitinka tikrąybę, ir su kitais reikalaujamais dokumentais Lietuvos pasiuntinys Washingtono ministeris žadeikis per JAV Valstybės Departamentą persiuntė Agrikultūros Departamentui, kuris, 1952 m. ir pripažino Kauno Vet. Akademijs. Tas suteikė jos auklėtiniam teisę dirbti savo profesijoje valdinėse įstaigose. 1955 m. ir Amerikos Vet. Gyd. Draugijs pripažino K.V.A., tuo suteikdama jos auklėtiniam teisę laikyti egzaminus vet. praktikos teisei įsigyti. Be minėto K.V.A. aprašymo tas laimėjimas būtų buvęs neįmanomas. Ir pats dr. Gailiūnas su dr. Kasponiu buvo suinteresuoti tuo K.V.A. pripažinimu, nes abu turėjo jos diplomus.

Nors ir primityviai išleisto šio veikalo didelis egzempliorių skaičius buvo išsiuntinėtas JAV, Kanados ir net Vokietijos vet. mokslo ir administracijos įstaigoms, žinoma, nepamirštant ir lie-

tuvių įstaigų bei vet. gydytojų. Tai buvo pirmoji objektyvi informacija apie mūsų jauniausią mokslo įstaigą.

Aš buvau beveik nepažįstamas su dr. P. Gailiūnu asmeniškai, bet mudu susipažinom per susirašinėjimą, kai jis rašė K.V.A. aprašymą. Ši korespondencijs ypač pagausėjo, kai jis mane prikalbėjo rašyti atsiminimus "Vet. Medicina Nepr. Lietuvoje". Jis labai domėjosi knygos turiniu, padėdamas jį praturtinti ir sielojosi dėl galimybių knygą išleisti. Jis nuoširdžiai džiaugėsi, kai tų atsiminimų dalis 1970 m. buvo įdėta "Draugo" atkarpoje (#241-262), ir nekantriai laukė, kuomet išeis visa knyga. Deja, to nesulaukė, nes mirė 1971 m. rugsėjo 7 d., o knyga išėjo 1973 m. Anksti nutrūko daug atlikusio ir daug žadėjusio mokslininko darbas. Vežant a. a. Petro Gailiūno kūną iš Greenport, N. Y. į Putnamą, Conn., į N.P.M. seserų kapines, greta jo artimųjų ir draugų lydėjo jo viršininkas G. E. Cottral su žmona.

A. a. Petras Gailiūnas labai rūpinosi savo vaikų, sūnaus Petro ir dukters Marytės, išmokslineimu. Jis labai džiaugėsi ir buvo išdidus, kad jo sūnus gerai mokėsi ir pasižymėjo gabumais. Jau po tėvo mirties tapo med. daktaru, o šiais metais net ir profesoriu (žiūr. Atžalyno sk., pusl. ...).

Vet. dr. Stasys Jankauskas

PROF. VET. MED. DR. KOSTAS KANAUKA

mirė 1976 m. lapkričio 7 d. Londmeadow, Mass., kur ir palaidotas. Jis buvov med. dr. prof. Vinco Kanaukos brolis.

Velionis gimė 1898 m. kovo 19 d. Butrimiškų k., Alytaus apskr. pažangių ūkininkų šeimoje. Gimnaziją baigė Voroneže (Rusijoje) 1917 m., o veterinarijos mokslus Muenchene (Vokietijoje), 1927 m. įsigydamas vet. med. dr. laipsnį. Daugiau, kaip 6 mėnesius specializavosi Bavarijs Vet. Bakteriologijs Tyrimo Įstaigoje Schleisheimė palei Muencheną žymaus prof. dr. W. Ernst'o vadovybėje, susipažindamas su visų jo skyrių darbais. Po to dar 3 mėnesius tobulinosi Kopenhagoje (Danijoje), tokio pat pobūdžio įstaigoje.

Grižęs į Lietuvą, kaipo K. A. M-jos stipendininkas 1928 m. buvo paskirtas III artil. pulko vet. karininku, bet lygiagrečiai dirbo ir Valst. Vet. Bakt. Laboratorijoje, kur suorganizavo Tuberkuliozės ir Pieno Kontrolės Skyrių, o 1930 m., išėjęs į atsargą majoro laipsniu, buvo paskirtas to skyriaus vedėju. 1936 m. jis buvo paskirtas tos Labo-

Prof. vet. med. dr. Kostas Kanauda.

ratorijos, nuo 1933 m. pavadintos Institutu, direktorium.

Kai 1938 m. tą Institutą su visu jo personalu perėmė 1936 m. įsteigtoji Vet. Akademija ir jį atitinkamai pertvarkė, dr. Kostas Kanauda buvo pakviestas dėstyti bakteriologiją su zoohigieną ir vadovauti V. A. Bakteriologijos Institutui. Prieš pradėdamas dėstyti darbą jis, kaip ir visi kiti kandidatai į dėstytojus, vėl buvo pasiūstas į V. Europos vet. mokyklą ruošti profesūrai. 1938-40 ir 1941-44 metais jis buvo Vet. Akademijos prorektorium.

Savo pareigas jis visuomet atlikdavo su dideliu pasišventimu ir nepralenkiamu darbštumu, tarnaudamas savo specialybei ir savo profesijai, būdamas įsitikinęs, kad tuo jis geriausiai pasitaravo savo tėvynei Lietuvai.

Jokiai politinei partijai nepriklausė, bet dalyvavo kai kurių visuomeninių organizacijų veikloje. Ypatingai uoliai veikė Lietuvos Vet. Gydytojų Sąjungoje, visuomet buvo išrenkamas į jos valdybą ir dažnai joje pirmininkavo.

Aktyviai dalyvavo spaudoje, rašydamas au-
giausia mokslinio turinio straipsnius iš savo spe-
cialybės. Parašė virš 30 stambesnių darbų, ne-
skaitant smulkių straipsnių populiariai spaudai,
Liet. Enciklopedijai ir kit. Tačiau didžiausia duoklę
atidavė savo profesinei spaudai — Liet. Vet.
Gyd. S-gos žurnalui "Veterinarija ir Zootechnija",
rašydamas jam straipsnius, o nuo 1929 iki 1937
metų jį redaguodamas.

Buvo laikomas neabejotinu autoritetu mikro-
biologijos ir kovos su apkrečiamomis gyvulių li-
gomis klausimais. Kai buvo svarstomos taisyklės,
ypač organizuojant kovą su tuberkuloze ir bruce-
lioze bei pieno kontrole, jis visuomet buvo kvie-
čiamas ir aktyviai dalyvavo Vet. Tarybos posė-
džiuose.

Atvykęs į J. A. V-bės, apsigyveno Baltimo-
rėje, Md. ir dirbo miesto valdžios tarnyboje kaip
mėsos inspektorius iki 1968 metų, kuomet išėjo
į pensiją. Dalyvavo lietuvių išėivių kultūrinėje ir
visuomeninėje veikloje, savo darbu ir lėšomis rem-
damas mūsų organizacijas. Domėjosi Liet. Vet.
Gyd. D-jos Išėivijoje veikla ir daug prisidėjo prie
parašymo jos istorinio leidinio apie vet. mediciną
Nepriklausomoje Lietuvoje. Būdamas pensininkas,
persikėlė į savo dukters Nijolės kaimynystę Mas-
sachusetts valstybėje. Ten ir mirė.

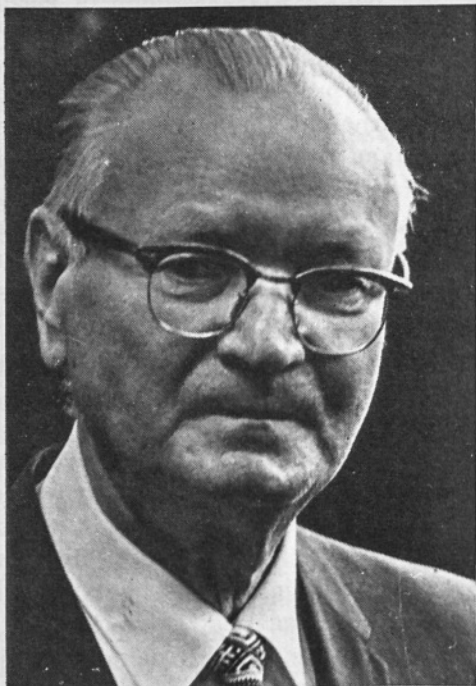
Linkime mielajam Kostui ramiai ilsėtis sve-
tingo krašto žemėje, o jo žmonai Marijai, dukrai
Nijolei ir kitiems giminėms reiškiamo gilią užuo-
jautą, linkėdami stiprybės ir ištvermės. Mes ilgai
jo neužmiršime.

Stasys Jankauskas

1978 metų kovo mėnesio 3-čią dieną, Chicago-
je mirė medicinos gydytojas Jonas Gečas. Velionis
buvo gimęs 1899 metais spalio mėnesio 29-tą dieną
Tauragės apskrityje, šilalės valsčiuje. 1928 metais
baigė medicinos fakultetą ir atlikęs reikalaujamą
stažą 1930 metais įsigijo medicinos gydytojo tei-
ses. Nuo 1932 iki 1940 buvo Tauragės apskrityje
ligoninės vedėju.

Nepriklausomybės laikais, 1936 metais, bu-
vo išrinktas į paskutinįjį Lietuvos seimą. Sovieti-
nės okupacijos metu buvo suimtas ir kalinamas
Tauragės kalėjime. 1944 metais pasitraukė į Vo-
kietiją ir ten dirbo lietuvių ir kitataučių ligoni-
nėse. 1949 metais velionis atvyko į Jungtinės Ame-
rikos Valstybes ir apsigyveno Chicagoje. 1951 me-
tais pradėjo dirbti Armour Co. laboratorijose, o

nuo 1955 metų perėjo į Manteno Valstybinę ligoninę, kur ir išdirbo iki pasitraukimo į pensiją.

Prof. J. Puzinas

Balandžio 14-tą dieną Marquette Parke, Chicagoje, staiga ir netikėtai mirė a. a. **Jonas Puzinas**, archeologijos mokslų daktaras, universiteto profesorius, daugelio mokslinių studijų autorius, Lietuvos Enciklopedijos ir Lietuvos Medicinos Istorijos redaktorius, kultūros istorikas, bei daugelio lietuviškų organizacijų aktyvus narys ir vadovas.

Velionis buvo gimęs 1905 metais, spalio mėnesio 1 dieną Deltuvos valsčiuje, Ukmergės apskrityje. Baigęs Ukmergės gimnaziją, iki 1930 metų Kauno universitete studijavo lituanistikos mokslus. Juos baigęs švietimo ministerijos buvo išsiųstas į Heidelbergo universitetą, Vokietijoje, kur studijavo proistorinę ir klasikinę archeologiją. 1934 metais apgynė disertaciją Lietuvos proistorės klausimais ir gavo filosofijos daktaro laipsnį. Grįžęs į Lietuvą dirbo kaip dėstytojas Humanitarinių mokslų fakultete, Kaune. 1929 metais apgynė habilitacinį darbą ir buvo pakeltas į privatų docentą; 1941 metais paskirtas profesorium ir nuo 1941 iki 1944 — fakulteto dekanu. Pasitraukęs į užsienį nuo 1945-tų iki 1949 metų profesoriavo Pabaltijos universitete Pinneberge.

Velionis yra parašęs visą eilę archeologinių studijų. Persikėlęs į Jungtines Amerikos Valsty-

bes, pradžioje gyveno Philadelphijoje, vėliau persikėlė į Chicago, kur daug talkino mūsų kultūrinėms organizacijoms. Su amžinos atminties prof. Jono Puzino mirtimi mes netekome žymaus mokslininko, kultūros darbuotojo ir Lietuvos Medicinos Istorijos vyriausio redaktoriaus. Medicinos kolektyvas reiškia gilią užuojautą velionies našliai, poniai Puzinienei.

Dr. B. Radzivanas

Gruodžio antrą dieną, New Yorke, mirė a. a. dr. Bronius Radzivanas. Velionis buvo kilęs nuo Ukmergės. Būdamas gydytoju, Lietuvoje jis dirbo Kaune, vėliau, pasitraukęs į Vokietiją, dirbo Fellbacho D.P. stovykloje. Atvykęs į Jungtines Amerikos Valstybes apsigyveno New Yorke, kur vertėsi privačia gydytojo praktika.

Velionis buvo aktyvus Lietuvių Gydytojų Sąjungos narys. 1969-1971 metais jis buvo P.L.G. Sąjungos sekretorius ir išdininkas. Be to jis dar aktyviai dalyvavo Vyriausiame Lietuvos Išlaisvinimo Komite, Ateitininkų Sąjungoje, Lietuvių Bendruomenėje ir kt.

Medicinos redakcija reiškia gilią užuojautą jo šeimai.

ALKA—MŪSŲ RŪPESTIS

DR. JUOZAS KRIAUCIŪNAS

Dauguma Amerikoje, Kanadoje ir kitur, net Lietuvoje gyvenančių lietuvių ir gydytojų yra girdėję apie Putnamo seseles, jų vedamus vasaros kursus įvairaus amžiaus jaunimui "Dainava", "Neringa" ir kitose stovyklose. Putname yra ne tik Marijos Nekalto Prasidėjimo seselių vienuolyno pagrindiniai namai, bet susidarė ir centras aplinkui apsigyvenusiems lietuviams, daugiausia pensininkams. Prie pat vienuolyno, bet jam nepriklauso, yra "Alka". Vardas gali būti kai kuriems jau girdėtas. Alka — Amerikos Lietuvių Kultūros Archyvas — yra prelado Pranciškaus Juro, didžiojo lietuviybės puoselėtojo, kūrinys. Virš 55 metų jis rinko lietuviškos kultūros pasireiškimų medžiagą, tempė ją krūvon, prieš keliolika metų pastatė patalpas tai medžiagai apsaugoti. Deja, prelado sveikata pamažu silpnėja, nes neša devintą kryželį, ir jis negali toliau pakankamai Alka rūpintis. Alka jis perleido Lietuvių Katalikų Mokslų Akademijai. Akademija gavo labai brangią dovaną, bet su tuo ir nepaprastai daug rūpesčių ir atsakomybės.

Alkos pastatas, nors ir nemažas, 60 ant 40 kv. pėdų ploto, tapo kimšte prikimštas lietuviškų

kultūrinių ir archyvinių vertybių, o jų ir dabar dažnai ateina iš visame pasaulyje esančių lietuvių. Dėl vietos stokos, nėra galimybės tuos lietuvių kultūros lobius surūšiuoti, sukataloguoti, išstatyti ir reikiamai saviems ir amerikiečiams parodyti.

Labai trumpai, tik prabėgomis, bandysiu bent kai ką tų vertybių paminėti. Surinkta daugiau, negu 50,000 knygų. Nuo senų ligi dabar išėinančių, net ir Lietuvoje, laikraščių ir žurnalų komplektai. Knygos ir periodika bei vienkartiniai leidiniai renkama tik lietuvių kalba arba Lietuvą liečianti kitomis kalbomis. Iš senųjų rinkinių paminėsiu: "Lietuviška Biblija" — išl. 1567, "Pradžiamokslis" — 1862, "Aušra" — 1883, "Dirva" — nuo 1898, "Lietuvos Mokykla" — nuo 1919 ir taip toliau. Tiesa, kai kurie komplektai nepilni.

Alkoje saugomi archyvai ir rankraščiai, ar jų dalys, mūsų žinomų visuomenės veikėjų, rašytojų, žurnalistų, kai kurių nustojusių gyvuoti draugijų, kaip pav.: prel. M. Krupavičiaus, kun. M. Vaitkaus, A. Giedriaus, V. Širvydo ir kit.

Meno skyriui atstovauja virš keturiasdešimties menininkų, daugiausia dailininkų, keli skulptoriai, viena kilimų audėja, su nemažiau 100 kū-

Prie kambario sienos didumo paveikslo Alkoje: Alkos įkūrėjas prel. Pr. Juras su dviem Direktoriato nariais — dr. Juozu Kriaučiūnu ir dr. Antanu Matuku.

rinių. Trys kambario sienos didumo paveikslai puošia Alkos sienas. Jie čia atkeliavo iš Lietuvos paviljono, po pasaulinės parodos New Yorke, 1939 m. Tie trys vaizduoja Lietuvos valstybės istorinius įvykius. Paveikslai yra unikumai ir neįkainuojamos vertės. Du jų reikalingi restauracijos ir geresnės apsaugos. Paveikslai, portretai, skulptūros, drožiniai, kilimai puošia sienas, kampuose staliukus, net spintų lentynas, nes nėra kur tinkamiau patalpinti. Išvardinsiu kelių menininkų pavardes: Adomas Smetona, P. Kalpokas, A. Galdikas, A. Rūkštelė, A. Varnas, J. Paukštienė, K. Varnelis, V. Kašuba, B. Murinas, A. Tamošaitienė, K. Žoromskis, K. Šimonis ir kiti.

Nepaprastai gausūs etniniai turtai, kaip pav.: audiniai, mežginiai, margučiai, medžio piaustiniai, gintaro dirbiniai ir kiti. Tinkamesnio išstatymo reikalingi seni namų reikmenys: rateliai, kraitinės skrynios, kultuvės, Lietuvos ūkininkų sodybų modeliai, kur kiemuose matome svirtį, prie kelio stovintį kryžių ir kit. 300 metų senumo priejuostė apvilktą plastikiniu maišu kaba užpakalinėje durų pusėje. Rūpintojėlis atsiųstas iš Kaišiadorių telpa spintoje su kitais medžio piaustiniais, gintaro dirbiniais, medalių rinkiniais ir kit.

Nėra galimybės visko suminėti, o apie aprašymą, negali būti ir kalbos dėl vietos stokos šiame leidinyje ir daugybės vertybių.

Alkoje esančiomis vertybėmis galima būtų pripildyti kelis lietuvių kultūros muziejus. Reikia nors kiek tą turtą aptvarkyti ir lankytojams parodyti, o tam reikia erdvesnių patalpų. Akademija ir ėmėsi žygio praplėsti esamą patalpą priestatu ir tuo grindų plotą padidinti ligi 8800 kv. pėdų. Padidinimas ir šioks toks vertybių sutvarkymas kainuos virš 200,000 dolerių. Akademija jų neturi, tai prašo visų lietuvių paramos aukomis. Reikia, kad mes paliktume mūsų šiame krašte buvimo pėdsakus būsimoms kartoms.

Projektui įvykdyti Akademija sudarė iš daugiau kaip 60 asmenų iš visos Amerikos Alkos Globos komitetą, kuriam vadovauja J. Kapočius, Lietuvių Enciklopedijos leidėjas. Dienos reikalais rūpintis sudarytas Alkos direktoriatas iš 12 asmenų, kurio pirmininku yra dr. vet. A. Stankaitis, o du pensininkai daktarai įeina nariais: A. Matukas ir J. Kriaučiūnas.

Aukos Alkai atleidžiamos nuo pajamų mokesčių. Aukotojas gali rinktis kategoriją, kuriais jis norėtų priklausyti, aukodamas atitinkamą sumą. Aukotojų kategorijos: garbės mecenatas, mecenatas, garbės fundatorius, fundatorius, rėmėjas ir

aukotojas. Sumos toms kategorijoms priklausyti yra: bent 10,000 dol., 5,000 dol., 1,000 dol., 500 dol., 100 dol. ir bet kokia suma. Aukštesnės kategorijos bus išstatytos garbės lentoje, kitos sąrašuose.

Aukus siųsti ar daugiau žinių gauti šiuo adresu:

Alka
P. O. Box 608
Putnam, Ct. 06260

Nuo Pacifiko iki Atlanto... daktarai Giedraičiai iš Los Angeles lanko Cape Code. Sėdi dr. Giedraitienė, advokatė Šližienė, Rima Bričkienė; stovi Romas Bričkis ir dr. Giedraitis.
Nuotr. R. D.

LAMA žiemos konferencijų medicinos programos organizatorius dr. Mindaugas Vyngantas su asistente D. Alekniene.
Nuotr. K. A.

*Viršelis — nuotrauka medicinos studentės Rūtos
Skrinskaitės.*